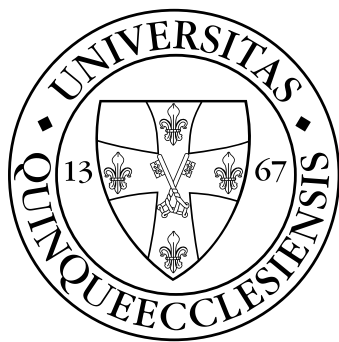

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2024. május-június

A TARTALOMBÓL

Jubileum:

100 éves a pécsi
bőrgyógyászati klinika
100 éves a PTE
Gyermekgyógyászati Klinikája
50 éves a Magyar
Gyermekneurológiai Társaság
30 éves a Pécsi Diagnosztikai
Központ
5 éves a YourLife

Díjak, elismerések:

demonstrátorok és mentorok
kitüntetései
„Év Gyógyszere” díj
innovációs díjak
Talentum-díj

Fejlesztés, jó gyakorlat:

különleges koponyasebészeti műtétek
új képalkotó eszközök az OKK-n
multifunkciós közösségi tér a GYTK-n

Oktatás:

oktatásfejlesztési ötletverseny
„unibuddy”-k

Könyvismertető:

Az intenzív terápia gyakorlata
Súlyos baleseti agysérültek ellátása

A Kari Tanács ülései

A Doktori és Habilitációs Tanács
ülése

Intézeti, klinikai hírek, információk

Tudományos közlemények

Búcsúznak:

Dr. Róth Erzsébet
Dr. Varga Levente

A színes oldalakon Domán Veronika
fotói láthatóak.

A Kari Tanács

2024. április 4-i és május 16-i ülésének határozatai

10/2024. (04.04.) számú határozat: Az ÁOK Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel elfogadta a szervezeti egységvezetői pályázatot:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Tibold Antal PTE, ÁOK, Foglalkozás-orvostani Intézet	68	0	1

11/2024. (04.04.) számú határozat: Az ÁOK Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a Doctor et Professor Honoris Causa cím adományozását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Frank D. Ferris Ohio Egyetem, Hospice és Palliatív Tanszék	68	0	1

12/2024. (04.04.) számú határozat: Az ÁOK Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Asszisztált Reprodukciós Centrum (önálló) Tanszék alapítását.

13/2024. (04.04.) számú határozat: Az ÁOK Tanácsa egyhangúlag támogatta a PTE, ÁOK Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítását.

14/2024. (04.04.) számú határozat: Az ÁOK Tanácsa 55 igen 2 tartózkodás 15 nem szavazat mellett elfogadta a 2024/2025 tanév időbeosztását a PTE, ÁOK-n.

15/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel jóváhagyta a **Pro Facultate Medicinae** kitüntetések adományozását. Arany fokozatban részesül: *dr. Horváth Örs Péter* emeritus professzor. Ezüst fokozatban részesül: *dr. Bogner Péter* egyetemi tanár, *dr. Gaszner Balázs* egyetemi docens, *dr. Karádi Zoltán* emeritus professzor. Bronz fokozatban részesül: *Benkőné Ferencz Krisztina* osztályvezető ápoló, *Nagy Enikő* asszisztens, *Németh-Szolár Tímea* ügyvivő szakértő, *Szabó Attiláné* ápolásszakmai igazgató-helyettes.

16/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel elfogadta, illetve egy esetben nem támogatta a szervezeti egységvezetői pályázatokat:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Hadzsiev Kinga PTE, KK, Orvosi Genetikai Intézet	71	1	4
Dr. Kádárné Dr. Lengyel Zsuzsanna PTE, KK, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika	74	1	1
Dr. Lohner Szimonetta PTE, ÁOK, Cochrane Magyarország Tanszék	74	1	1
Dr. Lujber László PTE, KK, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika	3	–	–
Dr. Reuter Gábor PTE, ÁOK, Orvosi Genetikai és Immunitástani Klinika	71	2	3
Dr. Szanyi István PTE, KK, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika	73	–	–

Felelős szerkesztő: Bogár Lajos

Szerkesztők: Ábrahám Hajnalka, Barthó Loránd, Bátor Judit, Hollósy Tibor, Kozári Adrienne, Ludány Andrea

Technikai szerkesztő: Szegedi Edit Anna ■ Tördelő szerkesztő: Czulák Szilvia

PTE, Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. ■ Tel.: 72/536-116 ■ E-mail: hirmondo@aok.pte.hu

Nyomtatva a PTE Nyomdája HU ISSN 1586-1031 ■ Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo HU ISSN 1586-1295

17/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta az egyetemi docensi pályázatokat:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Borbély Éva PTE, ÁOK, Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet	73	0	3
Dr. Gurdán Zsuzsanna PTE, KK, Fogászati- és Szájsebészeti Klinika	75	1	0
Dr. Szalai Eszter PTE, KK, Szemészeti Klinika	75	1	0

18/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a tudományos főmunkatársi pályázatot:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Tuboly Ádám Tamás PTE, ÁOK, Magatartástudományi Intézet	71	0	5

19/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a professzor emerita és professzor emeritus címek adományozását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Füzesi Zsuzsanna PTE, ÁOK, Magatartástudományi Intézet	75	0	1
Dr. Pajor László PTE, KK, Patológiai Intézet	66	2	8

20/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel elfogadta a Tanulmányi Bizottság új tagjának megválasztását

Név	Igen	Nem	Tart.
Ádám Judit hallgató	75	0	1

21/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Általános Orvos Szak záróvizsga-bizottság elnöki és tagi megbízatásait a PTE Általános Orvostudományi Karán.

22/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Fogorvos Szak záróvizsga bizottság elnöki és tagi megbízatásait a PTE Általános Orvostudományi Karán.

23/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a PTE, Általános Orvostudományi Kar 2024/25. tanév tanterveit.

24/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az új kari minőségpolitikát és stratégiát.

25/2024. (05.16.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a 2025/2026. tanévben beiratkozó hallgatók költségtérítési díjait.

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2024. március 25.

Doktori ügyek

Dr. Balikó Anett doktorvárományos (Szekszárd – I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2024. február 26-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Csenkey Alexandra egyéni felkészülő (Transzlációs Medicina Intézet) értekezésének védeése 2024. február 26-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Kovács Dominika egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) értekezésének védeése 2024. február 26-án 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Gergics Marin egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2024. március 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Tarjányi Oktávia egyéni felkészülő (Orvosi Biológiai Intézet) értekezésének védeése 2024. március 14-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

László Szabolcs doktorvárományos (Farmakológiai Intézet) értekezésének védeése 2024. március 14-én 95%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottság véleményét is figyelembe véve a Tanács engedélyezi alább nevezetteknek a nyilvános előadások megtartását:

Dr. Józsa Gergő, egyetemi adjunktus, Gyermekklinika

Dr. Kövesdi Erzsébet, egyetemi adjunktus, Élettani Intézet

Dr. Szendi Katalin, egyetemi adjunktus, Orvosi Népegészségtani Intézet

*Dr. Szekeres Júlia, egyetemi tanár,
a PTE, OGY Doktori és Habilitációs Tanácsának elnöke*

Demonstrátorok és mentorok kaptak kitüntetést

A pécsi orvoskar Demonstrátori Diákkörének (DDK) tavaszi közgyűlését április 16-án rendezték az új oktatási épületben. Az eseményen több mint százan – mentorok, hallgatók, oktatók – vettek részt. Kitüntetésben részesültek a DDK-ösztöndíj nyertes hallgatói, valamint a kimagasló mentori munkát végző oktatók is.

A DDK 2015-ös megalakulása óta 1020 hallgató csatlakozott a szervezethez, és csak az idei tanévben 189-en. Az utóbbi években félévente már több mint 300-an végeznek demonstrátori munkát az egyes intézetekben és klinikákon. A magyar, a német és az angol évfolyamok kiemelkedő teljesítményű hallgatóit az eddigi aktív demonstrátori félévek száma, a demonstrátori munka tantárgyak keretében teljesített kreditjei és a kötelezettségeken túli diákköri tevékenységük alapján díjazták.

A kitüntetetteknek és a kimagasló mentori tevékenységet végző oktatóknak dr. Czopf László oktatási dékánhelyettes, dr. Fittler András, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja és dr. Tamás Andrea, a DDK elnöke adták át az elismeréseket. A díjazási szempontok közül kiemelendők a nagy sikerű demonstrátori workshopok és az egyéb, kötelezettségeken túli tevékenységek. Különösen nagy népszerűségnek örvendett az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet segédoktatói képességeket fejlesztő workshopja, a belgyógyászati, betegvizsgálatot oktató, propedeutika workshop, valamint az anatómiai és neurológiai workshopok is, amelyeken három nyelven, több mint száz magyar, angol és német programos orvostanhallgató vehetett részt.

A közgyűlésen dr. Czopf László, a demonstrátori munka tantárgy felelőse, valamint dr. Tamás Andrea DDK-elnök köszöntötte a megjelenteket. Dr. Czopf László beszélt a DDK innovatív, integrált elektronikus rendszeréről, ami tavaly szeptembertől segíti a demonstrátori aktivitás adminisztrációját. Új elnökségi tagként megválasztották *Al-Nhmi Ádámot*, aki *Brunauer Alexandra* végzős hallgatót váltja a DDK vezetésében. Az első alkalommal megrendezett BRAIN MATTERS neuroanatómiai és neurológiai workshopról *Tanusha Bajnath* és *Patrick Monteiro* senior demonstrátorok számoltak be. A 2023 novemberében, három nyelven zajlott belgyógyászati workshop szervezéséről, lebonyolításáról és az itt gyűjtött élményekről adott elő *Peresztegi Míra Zsófia* senior demonstrátorhallgató, aki tagja a DDK elnökségének. Ő tartotta a beszámolót a Bangkokban rendezett Thai Medical Education Conference nemzetközi kongresszusról is, melyen a pécsi orvoskar két poszterrel és egy szóbeli poszter-prezentációval mutatkozott be.

DÍJAZOTT HALLGATÓK

I. DÍJ

Beck Brandon (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *Eklicsné dr. Lepenye Katalin, dr. Bolba Nóra, dr. Laczy Boglárka, dr. Szigeti Nóra*

Patrick Monteiro Andrade Goncalves (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és

Intenzív Terápiás Intézet), mentorok: *dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna, dr. Sütő Balázs*

Bajnath Tanusha (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *Dr. Németh Tímea, Dávidovics Anna, dr. Sütő Balázs, dr. Sélley Eszter, dr. Bekő Viktória*

Jessica Seetge (Anatómiai Intézet, Transzlációs Medicina Intézet, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet, I. sz. Belgyógyászati Klinika), mentorok: *dr. Ujvári Balázs, dr. Reglődi Dóra, dr. Gaszner Balázs, dr. Fábíán Eszter, dr. Pétervári Erika, dr. Tóth Orsolya, dr. Borbély Éva*

Lucas Liliana (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Reglődi Dóra, dr. Tamás Andrea, dr. Hild Gabriella, dr. Gaszner Tamás, dr. Márkus Bence*

Peresztegi Míra Zsófia (Anatómiai Intézet, Élettani Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Szívgyógyászati Klinika), mentorok: *dr. Jason Sparks, dr. Gálosi Rita, dr. Laczy Boglárka, dr. Komócsi András, dr. Sebők Judit, dr. Mohás-Cseh Judit*

Németh Nóra Rita (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Németh Tímea, dr. Bacher Viktor, dr. Laczy Boglárka, dr. Sütő Balázs*

Turcsán Bálint (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentorok: *dr. Pham Dániel, Szántóné dr. Csongor Alexandra*

Szemes Máté (Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Opper Balázs, dr. Pytel Bence, dr. Ujvári Balázs, dr. Tóth Tünde, dr. Gaszner Tamás*

Molnár Roxána (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *Eklicsné dr. Lepenye Katalin, dr. Laczy Boglárka*

Katona Máté (Orvosi Biológiai Intézet és Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium, Anatómiai Intézet, Transzlációs Medicina Intézet), mentorok: *Görgey Éva, dr. Jason Sparks, Szabó Edina, dr. Garami András*

Kamran Anusheh (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Transzlációs Medicina Intézet), mentorok: *dr. Laczy Boglárka, dr. Garami András, Szántóné dr. Csongor Alexandra*

Sepehr Hatami (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Szántóné dr. Csongor Alexandra*

Kiss Krisztina (Anatómiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Surgical Society), mentorok: *dr. Tamás Andrea, Halász Renáta, dr. Sélley Eszter, dr. Ibitamuno Caleb*

Bánki Réka (Transzlációs Medicina Intézet), mentor: *dr. Garami András*

Fotó: Rozmán Barnabás

II. DÍJ

Murányi Éva (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet), mentorok: *dr. Németh Tímea, dr. Sütő Balázs*

Farkas Vivien (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *dr. Németh Tímea*

Gläsel Lia (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Koppán Ágnes, dr. Husznai Róbert*

Szabó Boróka (Patológiai Intézet, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentorok: *dr. Vida Livia, Eklicsné dr. Lepenye Katalin*

Pluhár Anna (Patológiai Intézet, Anatómia Intézet), mentorok: *dr. Vida Livia, dr. Radics Barbara, dr. Horváth Gábor*

Fazekas Luca Boglárka (Anatómiai Intézet), mentor: *dr. Jason Sparks*

Ghunaim Lara Mohamed Samir Saleh (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, Surgical Society, Emergency Society), mentorok: *dr. Ibitamuno Caleb, dr. Sütő Balázs, dr. Bacher Viktor*

Mihályi Veronika (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Gonda Edit, Szántóné dr. Csongor Alexandra*

Tornyo Karolina (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Eklicsné dr. Lepenye Katalin*

Hermán Áron (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *dr. Zrínyi Andrea*

Setayesh Khazaei (Anatómiai Intézet), mentor: *dr. Horváth Gábor*

Beck-Faibl Annalena Liza (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Hambuchné dr. Köhalmi Anikó*

Vass Virág (Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Jason Sparks, dr. Pytel Bence*

III. DÍJ

Nagy Varjas Péter (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Takáts Zsuzsanna*

Varga Viktória Lilla (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentorok: *dr. Hild Gabriella, Berta Anikó*

Mohos Gabriella Zita (Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Márkus*

Bence, dr. Sárkányiné Lőrinc Anita, Eklicsné dr. Lepenye Katalin, Berta Anikó, dr. Rendeki Szilárd

Patai Kíra Regina (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *dr. Németh Tímea*

Fehérvári Réka (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Szántóné dr. Csongor Alexandra*

Blakney Levente Barton (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Hild Gabriella, dr. Nagy András*

Kovács Réka (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Eklicsné dr. Lepenye Katalin*

Godova Gábor Bence (Élettani Intézet), mentor: *dr. Péczely László*

Ángyán Virág Diána (GYTK, Farmakognóziás Intézet), mentor: *dr. Farkas Ágnes*

Bojzov Katharina (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Koppán Ágnes, dr. Sebők Judit*

Molnár Maja (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Takáts Zsuzsanna*

Fodor Zsuzsanna Dorottya (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Bőrgyógyászati Klinika, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *Nagy Renáta, dr. Koppán Ágnes, dr. Szlávicz Eszter, dr. Fábán György*

Park Joori (Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Tamás Andrea, dr. Horváth Gábor*

Kovács Bernadett (Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Szabó Edina, dr. Pytel Bence*

Veit Máté (Anatómiai Intézet), mentor: *dr. Hollósy Tibor*

Schmidt Marcell (Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Márton Zsombor, dr. Pham Dániel, dr. Gaszner Balázs*

Oláh Tícia (Anatómiai Intézet), mentorok: *dr. Fábán Eszter, dr. Pytel Bence*

Kocsai János (Anatómiai Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, Transzlációs Medicina Intézet), mentorok: *dr. Opper Balázs, dr. Fülöp Gábor, dr. Pétervári Erika*

Molnár Nóra (Anatómiai Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC), mentorok: *dr. Tóth Tünde, dr. Gábor Franciska, dr. Opper Balázs*

Elismerő oklevélben részesültek

Baranyai Ferenc (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet), mentor: *Takáts Zsuzsanna*

Naader Karimi (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Németh Tímea*)

Tóth Paulina Dominika (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Németh Tímea*)

Strobán Kitti (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentorok: *Halász Renáta, Sárkányiné dr. Lőrinc Anita*)

Valentine Georgia Lesley (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Németh Tímea*)

Mózer Veronika (Reumatológiai és Immunológiai Klinika, Anatómiai Intézet, mentorok: *dr. T. Kovács Katalin, dr. Jason Sparks, dr. Kovács László Ákos, dr. Rékási Zoltán*)

Huszár Emese (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentorok: *dr. Hild Gabriella, Egyed Csilla*)

Major Fanni Napsugár (Anatómiai Intézet, mentorok: *dr. Szabó Edina, dr. Füredi Nóra*)

Zsiros Anna (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Anatómiai Intézet, mentorok: *dr. Németh Tímea, dr. Rékási Zoltán*)

Veres Boglár Katinka (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Anatómiai Intézet, mentorok: *dr. Németh Tímea, dr. Tamás Andrea*)

Kiss Fanni Dóra (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, Transzlációs Medicina Intézet, mentorok: *Halász Renáta, dr. Balaskó Márta*)

Knudsen Amanda (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *Szántóné dr. Csongor Alexandra*)

Mong Eszter (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentorok: *Szántóné dr. Csongor Alexandra, Dávidovics Anna*)

Finsnes Mads Andreas (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Németh Tímea*)

Irlandoust Shaya (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Németh Tímea*)

Ribaitis David Christopher (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Németh Tímea*)

Tóth Boglárka (Anatómiai Intézet, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC, I. sz. Belgyógyászati Klinika, mentorok: *dr. Márton Zsombor, dr. Tóth Tünde, dr. Molnár Gergő, dr. Tótsimon Kinga*)

Barabás Anett (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, mentor: *dr. Koppán Ágnes*)

Szabó Péter (Anatómiai Intézet, mentor: *dr. Hollósy Tibor*)

Gelencsér Gergő (Anatómiai Intézet, mentorok: *dr. Szabó Edina, dr. Pytel Bence*)

A mentorok elismerése a díjazott hallgatókkal töltött félévek száma, a 2023-ban regisztrált demonstrátorok száma, a workshopok és egyéb, DDK-hoz köthető tevékenységekben történt aktív részvétel alapján történt.

Kiváló Mentor díjban részesült

Berta Anikó (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Balaskó Márta (Transzlációs Medicina Intézet)

Dr. Csaba Gergely (Magatartástudományi Intézet)

Dr. Cséke Balázs (Sürgősségi Orvostani Tanszék)

Dávidovics Anna (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Eklicsné dr. Lepenye Katalin (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Farkas Ágnes (Farmakognóziás Intézet)

Dr. Faubl Nóra (Magatartástudományi Intézet)

Dr. Filipánits Kristóf (Reumatológiai és Immunológiai Klinika)

Dr. Gálosi Rita (Élettani Intézet)

Dr. Garami András (Transzlációs Medicina Intézet)

Dr. Gaszner Balázs (Anatómiai Intézet)

Dr. Gaszner Tamás (Anatómiai Intézet)

Halász Renáta (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Hambuchné dr. Kőhalmi Anikó (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Hild Gabriella (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Hollósy Tibor (Anatómiai Intézet)

Dr. Horváth Gábor (Anatómiai Intézet)

Dr. Karádi Zsófia Nozomi (Neurológiai Klinika)

Dr. Koppán Ágnes (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Kovács László Ákos (Anatómiai Intézet)

Dr. Kráncz Rita (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Laczy Boglárka (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Márton Zsombor (Anatómiai Intézet)

Dr. Molnár Gergő (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Nagy Judit (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet)

Nagy Renáta (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Németh Tímea (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Pham Dániel (Anatómiai Intézet)

Dr. Pétervári Erika (Transzlációs Medicina Intézet)

Dr. Pytel Bence (Anatómiai Intézet)

Dr. Reglődi Dóra (Anatómiai Intézet)

Dr. Rékási Zoltán (Anatómiai Intézet)

Dr. Rendeki Szilárd (Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ)

Dr. Sárkányiné dr. Lőrinc Anita (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Sebők Judit (II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC)

Dr. Jason Sparks (Anatómiai Intézet)

Dr. Sütő Balázs (Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet)

Dr. Szabó Edina (Anatómiai Intézet)

Szalai-Szolcsányi Judit (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Szántóné dr. Csongor Alexandra (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Takátsy Anikó (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet)

Dr. Tamás Andrea (Anatómiai Intézet)

Dr. Tóth Attila (Élettani Intézet)

Szeretettel gratulálunk a díjazottaknak!

További fotók:

„Megtiszteltetés számunkra, hogy itt lehetünk” – vendégoktatók a pécsi orvostudományi egyetemre

Dr. Alexy Tamás és dr. Snigdhasmrithi S. Pusalavidyasagar, a Minnesotai Egyetem (Minneapolis, USA) egyetemi docensei vendégoktatókként a kötelező tantárgyak nagyelőadásait tartották a hallgatóknak 2024. március 13-án, a PTE I. sz. Belgyógyászati Klinikájának a meghívására. Alexy doktor a kardiológia tárgyból az előrehaladott szívelégtelenségről és a szívtranszplantációról beszélt. Dr. Snigdhasmrithi S. Pusalavidyasagar a pulmonológia tárgyból az alváshoz kapcsolódó rendellenességekről tartott előadást. Ő először járt a pécsi orvostudományi egyetemre, dr. Alexy Tamás már 2022 óta oktat az I. sz. Belgyógyászati Klinikán, a kardiológia kötelező tantárgyán belül tantermi előadásokat és konzultációkat tart magyar és angol nyelven. Tavalay habilitált egyetemünkön, és a PTE díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülésén, 2024. március 14-én egyetemi magántanári címet kapott.

„Az alváskutatás nagyon fiatal, új tudományterület volt akkor, amikor befejeztem a rezidensi képzésemet, ezért is vonzott ez az irány, no meg azért, mert van benne kevés kardiológia és pulmonológia is, tehát mindkét szakterülettel lehet foglalkozni. A szakképzésemet a Mayo Klinikán végeztem, ahol szoros együttműködést sikerült kialakítanunk a kardiológusokkal, és ez a Minnesotai Egyetemen is folytatódott. Ma is sikeres kollaboráció zajlik közöttünk, amit nagyon élvezek” – nyilatkozta dr. Snigdhasmrithi S. Pusalavidyasagar, a Minnesotai Egyetem docense. Mint mondta, főként a nők szülés körüli szívelégtelenségét és alvászavarait kutatja, mivel ez egyre több kismamát érintő, nagyon specifikus terület, ám bőven lehet még mit vizsgálni a témakörben kardiológiai és neurológiai aspektusokból is. „Hálás vagyok, hogy itt lehetek a pécsi orvostudományi egyetemre, remélem, hogy visszatérhetek ide oktatni, hisz az alvásmedicinában rengeteg olyan terület van, amelyekről szívesen beszélnék. Szeretnék kollaborációkban is gondolkodni az itteni szakemberekkel az alvástudományon belül, és azon kívül is, a kardiológia vagy a belgyógyászat területén” – tette hozzá dr. Snigdhasmrithi S. Pusalavidyasagar, aki mindössze három napja érkezett Magyarországra, de már e rövid idő alatt is megragadta hazánk gazdag történelme, hangulata.

Dr. Alexy Tamás és dr. Snigdhasmrithi S. Pusalavidyasagar közös publikációkat jelentetnek meg a szívelégtelenség, illetve a végstádiumú szívelégtelenség és az alvászavar témakörében, ami – nemtől függetlenül – az egész populációt érinti. Alexy doktor sokat dolgozik a pécsi kardiológus szakemberekkel is, legutóbb dr. Tóth Kálmán és dr. Halmosi Róbert professzorokkal született közös publikációjuk a rezveratrol szívre gyakorolt hatásairól. Együttműködésük a jövőben is folytatódik közös kutatásokkal és előadásokkal. „Nagyon szoros és egyre erősebb a kapcsolat a pécsi kollégákkal. Mindig örülök, ha visszatérhetek és együtt dolgozhatok velük, hisz csodálatos érzés hazajönni és a régi csapattal együttműködni” – mondta dr. Alexy Tamás, a Minnesotai Egyetem Szívtranszplantációs Programjának orvosigazgatója, a pécsi orvostudományi egyetem alumnusa, aki a kardiológián belül a legtöbbet a

Tóth Kálmán és Alexy Tamás professzorok az Ünnepi Szenátusi Ülés után

Alexy Tamás professzor és dr. Snigdhasmrithi S. Pusalavidyasagar

szívelégtelenséggel foglalkozik, és már több mint húsz éve él az USA-ban. Mint kifejtette, azok sorolandók az előrehaladott szívelégtelenséggel küzdők közé, akiknek nagyon alacsony, 10-20 százalék körüli a szívfunctiójuk. Ezek a betegek egy-két éven belül meghalhatnak, ha nem segítenének nekik gyógyszeresen, eszközösen, illetve transzplantációval. „Az intézetünkben 42 szívtranszplantáció történt tavaly, a közeli Mayo Klinikán 60-70-et, egész Amerika területén pedig 4500-at végeznek évente. Ez viszonylag magas szám és egyre növekszik, ám a betegek létszámához viszonyítva sajnos még mindig nem elegendő. A transzplantációt követően az egy éves túlélés 93-94% körüli, és a betegek fele 12-13 év után is él. Ha nem végeznénk el az átültetést, akkor körülbelül a 8-10%-uk élne még két évig” – sorolta az adatokat. A megelőzésről szólva elmondta, hogy ez területenként változik az USA-ban. A nyugati részen élők jobban odafigyelnek rá, mint a középső vidéken élők.

„Az egyetemi magántanári kinevezésemet az itteni csapattal köszönhetem, rettenetesen jó érzés, hogy megkaphattam és nagyon büszke vagyok rá!” – nyilatkozta, hozzáfűzve, hogy évi két alkalommal a jövőben is örömmel jön a pécsi orvostudományi egyetemre. Mint mondta, megtiszteltetés számára, hogy itt lehet, hálás érte dr. Tóth Kálmán és dr. Halmosi Róbert professzoroknak.

Schweier Rita

A pécsi modell 30 éve

Magyar Radiológia Online 2024; 15(1): 6/1-4.

A Pécsi Diagnosztikai Központ (PDK) idén ünnepli 30 éves jubileumát. Az intézmény úttörő szerepe révén vált a dél-dunántúli régióban 1994-ben először elérhetővé a korszerű MR-diagnosztika. Az intézmény azóta is töretlenül nagy szerepet vállal a térítéssel képzett vizsgálatokban, jelenleg két MR (1,5 és 3T térerővel), egy CT és korszerű DEXA-készülékből áll a géppark. Az egyetemmel szoros kapcsolatban, alapítványi formában működő intézmény mindemellett jelentős kutatási tevékenységet is végez, elsősorban a klinikai idegtudományok területén. Az évforduló, kapcsán megjelent egy a PDK történetét bemutató kötet, továbbá a közelmúltban dr. Komáromy Hedvig váltotta dr. Kövér Ferenc leköszönő orvosigazgatót. Az évforduló kapcsán készítettünk közös interjút a PDK vezetőjével.

– A PDK alapítványi, de az egyetemmel szoros kapcsolatban működő intézmény. Hogyan alakult ki ez az ún. „pécsi modell”, és mit tekintenek a legfőbb előnyének?

D.T.: – A NeuroCT tervezése még a szocializmus egészségügyi rendszerének alapjain, pontosabban annak működési környezetében kezdődött, követve egy meglehetősen cikkcakkos utat. Az 1980-as évek végén, a kilencvenes évek elején az invazív neuroradiológiai diagnosztikát még neuroklinikusok, elsősorban idegsebészek végezték. Az ezzel járó intellektuális izgalmat és a melléfogástól való napi félelmet a nyugati világban ekkor már felváltotta a számítógépes keresztmetszeti képzés adta „direkt bizonyosság”, azaz a diagnosztikai biztonság! A hagyományos képzett diagnosztika eszközparkját messze meghaladó modern CT- és MR-készülékek Magyarországon sem voltak már nélkülözhetők, hiszen a magyar társadalom tisztában volt a diagnosztika korszerűsítésével! Tökészegény hazánkban fel sem merült, hogy az állam minden egyes régióban egyenként több százmilliós költséggel diagnosztikai központokat megvalósít. Nagy magánbefektető külföldi cég tett ajánlatot a kórházaknak, állja a beruházások költségeit, kizárólagos igényt tartva a „piacra” s az ebből származó haszonra. A PDK létrehozása kísérlet volt olyan szuverén képzett diagnosztikus intézményi modell megalkotására, amely kiküszöböli egyrészt a teljes állami tulajdonból eredő „rugalmatlanságot” (tehetetlenséget), másrészt a „nyers privát érdek” dominanciáját is! Működési elve stratégiai kérdésekben (fejlesztés, protokollok, K+F pályázatok stb.) az egyetemi klinikai érdek prioritása volt, működésben, gazdálkodásban pedig a magántulajdonosi szervezési tudás és szabadság fennhatósága! Kezdetben a NeuroCT tulajdonosai 50%-ban egyetemi nonprofit alapítványok (Pro Facultate Medicinae Quinqueecclesiensis és Olivecrona alapítvány – Idegsebészeti Klinika), 50%-ban pedig a működésben érdekelt szakemberek, magánszemélyek voltak. 2019-től pedig a tulajdonosi kör teljes mértékben a fenti, a PTE-hez kötött nonprofit alapítványok tulajdonába került. Ennek révén Pécsen fordítva történik, mint ami hazánkban ma megszokott: itt nemhogy nem áramlik ki állami forrás a képzésben a profitorientált magánszolgáltatónak, hanem a térítéssel ellátás haszna áramlik vissza a közfinanszírozott ellátásba is.

– Milyennek látják jelenleg a PTE-vel és az Orvosi Képzési Klinikával való együttműködést?

D.T.: – Bár jogilag „magánszolgáltató”, tulajdonosi körében nincsenek magánszemélyek, hanem kettő, az egyetemhez kötődő alapítvány. Bár így a szó szoros értelmében szervezetenként nem az egyetemi klinikum része, funkcionálisan nagyon is az. Kezdetektől fogva helybe kívántuk hozni a betegeknek a legmagasabb magas szintű orvosi képzett diagnosztikát (CT, MR). A CT- és MR-vizsgálataink részaránya a Klinikai Központban kb. 40%; számos fejlesztés (pl. fMRI, traktográfia, spektroszkópia, stb.) innen indult el, s ehhez „fiatal tehetségeket” is igyekeztünk képezni! Mindez alapot ad a magas színvonalú klinikai rutindiagnosztikához, a klinikai kutatásokhoz, pl. mesterséges intelligenciaalapú technikák bevezetéséhez, a nemzeti laboratórium támogatásához s a graduális és posztgraduális radiológusképzéshez. Mivel az egyetemi tudást piacosítja, így mondhatjuk, a PTE, KK spin-off kft-jeként is működik.

– Milyen módon vesz részt a PDK a radiológus szakorvosok képzésében és továbbképzésében?

D.T.: – Kezdetektől fogva cél volt munkatársak delegálása európai neuroradiológiai kurzusokra. Kettős leletezés, strukturált leletezés bevezetése. „Saját” szakorvosképzés elindítása. Csaknem 50 kollégánk szerezte meg a PhD-fokozatot képzett kutatómódszereinket és tudásunkat felhasználva. Rendszerünk adott háttérrel számos, korábban nem létező klinikai profilnak, pl. a sztereotaxiás technikáknak, a neuroendoszkópiának, a minimálisan invazív idegsebészethoz, az epilepszia és a stroke új, sebészeti és konzervatív megoldásainak, újfajta neurotraumellátásnak, a Parkinson-kór, mozgászavarok kezelésének vagy az onkológiában a sugársebészeti művelésének. Az külön örömmel tölt el minket, hogy a 100%-ban alapítványi, tehát nonprofit tulajdonban lévő kft. alkalmasnak bizonyult – eddig tudásunk szerint egyedüli privát céggként hazánkban – hogy bázisán az MTA/ELKH/HUN-REN immáron harmadik periódusban kutatócsoportot működtessen, az egyetemünkkel konzorciális szerződésben.

K.F.: – Még a graduális képzésben is részt veszünk: Barsi Péter neuroradiológiai tanszékvezetőként indította el a „neuroradiológiai praktikumot” 3 választható tárgy bejelentésével (Magyar Radiológia Online 2024; 15(1): 1-4) és a curriculum kidolgozásával, ami jelenleg is zajlik, többször változott vezetéssel, de töretlen aktivitással. A szakorvosjelölteket egyrészt oktatóhelyként segítjük a képzésükben, a saját klinikájuktól eltérő betegség-összetételen tudnak személyes tapasztalatokat szerezni, munkatársainktól tanulni. Másrészt rendelkezésükre áll egy korábbi, gyakorlati megközelítésű neuroradiológiai esetalapú oktató videósorozat egyéni feldolgozásra is. Büszkén tudatjuk, hogy megkaptuk és hozzáférhetővé tettük Kenéz József professzor archívumát, összes előadásával és esetgyűjteményével a tanulni vágyók számára. Az online lehetőségekkel élve (Zoom) éppen 5 éve kezdtük a távoktatást. Ezért betegjogi és adatvédelmi okok miatt is anonimizált oktatási adatbázis építésébe fogtunk, aminek a sokezeres anyagát jelenleg is fejlesztjük, az adatok feldolgozható/kereshető, akár vizsgáztatásra is alkalmassá tételén ügy-

ködünk. Erre az oktatási szerverünkön gyűlő anyagra alapozva tartunk heti rendszerességgel szakorvosi szakorvosjelölti esetmegbeszélő szeánszokat jelenleg is, aktuálisan a pécsi mellett budapesti, szekszárdi és marosvásárhelyi résztvevőkkel. Saját munkatársaink képzéséhez az európai neuroradiológiai kurzusokra való delegálásukkal is hozzájárultunk, a tévedéseinket megbeszéltük, továbbá OFTEX-kurzusokat és neuroradiológiai kongresszusokat is szerveztünk országos csatlakozási lehetőségekkel.

– Ismert globális probléma a radiológiai vizsgálati igények és a vizsgálatok komplexitásának a humán erőforrás-kapacitásait meghaladó mértékű növekedése. Milyen módon kezeli ezt a PDK?

D.T.: – Jelenleg 5 főállású, magasan kvalifikált saját munkatársunk, akikhez csatlakozik közel 20 külső munkatárs. Alkalmazzuk a távdiagnosztikát, beszédfelismerő, radiológiai hangfelismerő és diktálási szoftvert, melyet integráltunk a radiológiai informatikai rendszerbe. Teljesítményfüggő jövedelmezési rendszert vezettünk be. A HUN-REN képalkotó kutatócsoport (MR-fizikus, statisztikus, biológus, informatikus) K+F eredményeit igyekszünk „transzlálni” a napi rutin gyakorlatba.

– Milyennek tekintik jelenleg a PDK diagnosztikai eszközökkel való ellátottságát? Milyen eszközfejlesztésre lenne leginkább szükség?

D.T.: – Siemens rendszerekkel dolgozunk a kezdetektől fogva, kitűnő, biztonságos szervizháttérrel, hosszú távú gépmegújítási programmal.

– Milyennek látják a térítési radiológiai vizsgálatok jelenlegi finanszírozását?

D.T.: – A PDK „pécsi modelljét” az jellemzi, hogy az államilag finanszírozott képalkotó diagnosztika mellett a baranyai régió teljes térítési MR-ellátását egyetlen térítési szolgáltatóként lefedi. Alkalmazkodunk a képalkotó piac versenykörülményeihez, hatalmas előnyt jelent működési nagyságunk, és az, hogy cégünk több finanszírozási lábon áll. Helyzetünk e területen különleges, a tulajdonosok non-profit alapítványok, amelyek prioritása a magas színvonalú szolgáltatás. Ismétlem, Pécsen fordítva történik, mint ami hazánkban ma megszokott: itt nemhogy nem áramlik ki állami forrás a képalkotásban a profitorientált magánszolgáltatónak, hanem a térítési ellátás haszna áramlik vissza a közfinanszírozott ellátásba is. A pécsi régióban döntő szereplők vagyunk, s ennek kizárólagos megtartására anyagi és szakmai képességeink predestinálnak.

– Különösen a neurodegeneratív betegségek vizsgálatánál a kutatásban és a klinikai diagnosztikában is gyorsuló adatok támasztják alá a magasabb térerejű (7T) MR-ek előnyeit, ugyanakkor a régióban ilyen készülék nem elérhető. Reálisnak látják-e egy ilyen eszköz rövid-középtávú beszerzését?

D.T.: – Nem. Ez ma Magyarországon nem ésszerű, nem fenntartható. Ugyanakkor kutatócsoportunk európai grant-együttműködésben részt vesz olyan kutatásban, ahol reményeink szerint pl. a Parkinson-kór prognosztizáló 7T készüléken felfedezett biomarker adaptációja történik 3T készülékre.

– A PDK jó hírét jelentős részben az itt folyó kutatómunkának köszönheti. A kutatás területén mit tartanak a PDK-hoz kötődő legnagyobb eredményeknek, mire a legbüszkébbek?

DR. DÓCZI TAMÁS

ügyvezető igazgató

Az Idegsebészeti Klinika akkori igazgatójaként döntő szerepe volt a PDK létrehozásában és működési kereteinek megteremtésében, az alapítók egyike. 2014-ben adta át az Idegsebészeti Klinika vezetését, és foglalta el jelenlegi pozícióját a PDK vezetésében. A PDK-hoz szorosan kapcsolódó MTA-PTE Klinikai Idegtudományi Képző Kutatócsoport vezetője volt 2019-ig.

DR. KOMÁROMY HEDVIG

orvosigazgató

2024-től vette át az orvosigazgatói pozíciót. Radiológus, neuroradiológus szakorvos, az európai neuroradiológiai szakvizsgával is rendelkezik. 2007 óta munkatársa a PDK-nak, rendelkezik nemzetközi munkatapasztalattal is.

DR. KÖVÉR FERENC

leköszönő orvosigazgató

A PDK alapítóinak egyike, neurológus, radiológus, neuroradiológus szakorvos. 2004 és 2023 között töltötte be az orvosigazgatói pozíciót. Kiemelt szerepe volt a PDK jelenlegi működési struktúrájának és a szubspecialista neuroradiológiai leletezés megteremtésében, továbbá az utánpótlás képzésében.

D.T.: – Legbüszkébbek arra vagyunk, amint már említettem, hogy közel 50 kollégánk szerezte meg a PhD-fokozatát képalkotási kutatómódszereinket és tudásunkat felhasználva! Az is büszkeség, hogy igazoltuk, hogy a képalkotás a klinikai fejlődés motorja, hiszen számos új klinikai eljárás bevezetését a PDK-képző fejlesztése indította. Teljes tudományos teljesítményünk egészen pontosan nehezen mérhető a nagyon széleskörű együttműködések, kapcsolati háló összetettsége miatt. Amit objektíven be tudunk mutatni, az a HUN-REN – PTE Klinikai Idegtudományi Képző Kutatócsoport MT-MT-ben pontosan dokumentált teljesítménye: 2013 decemberében: 423 közlemény, 6122 független citáció.

– Milyen mértékű a teleradiológia és a mesterséges intelligencián alapuló eszközök használata a PDK-ban?

D.T.: – A teleradiológia (eRad) a napi rutin meghatározó eleme. A PDK úttörő szerepet játszott abban, hogy Bogner

Péter professzor ötletét követve a BRAINOMIX elkészítette a hálózatos stroke-diagnosztikai rendszerét, amely először a világon a Dél-Dunántúlon állt rendszerbe. A HUN-REN – PTE Klinikai Idegtudományi Képalkotó Kutatócsoport foglalkozik mesterséges intelligencia típusú fejlesztésekkel, pl. migrainroham-predikció területén.

– Mi jelenti a PDK számára a legnagyobb kihívást 2024-ben?

D.T.: – A teljesítményfinanszírozás jövőjével kapcsolatos ismeret hiánya. A jövőre nézve morális erő ad, hogy a PDK előbbieken vázolt, nemzetközi szemüvegen át nézve is speciális működési modellel érte el azt a hatékonyságot és alkotta meg a kutatás-oktatás-betegellátás egyensúlyát, amely 2024-ben akár minden magyar oktató, kutató és betegellátó intézmény számára optimális modellként működhetne. Az állam azért hozta létre az egyetemek alapítványi konstrukcióját, hogy szélesítse a vállalási lehetőségeiket. A NeuroCT Kft. ezt teszi. A jelen magyar jogszabályok szellemének megfelelően.

K.H.: – A radiológia fejlődése minden eddiginél gyorsabban zajlik napjainkban. A folyamatos technológiai fejlesztések, a gyorsabb és jobb minőségű képek előállítása, az

analizálásra kerülő képek számának ugrásszerű megemelkedése egyre nagyobb kihívás elé állítja a radiológusokat. Az új, innovatív elemek fokozatosan kerülnek be a mindennapi gyakorlatba, ahogy a stroke-ellátásban ma már rendszeresen alkalmazzák a mesterséges intelligenciát, ami bár nem helyettesíti, de jelentősen támogatja a radiológus munkáját. A naprakész tudás elengedhetetlen a pontos radiológiai diagnózis felállításához. Munkatársaink folyamatos képzését kiemelten fontos feladatnak tekintjük, hogy a betegellátást a nemzetközi standardoknak megfelelően biztosítsuk hazai környezetben. Radiológus kollégáink közvetlenül is részt vehetnek a kutatómunkában a rutinfeladatok ellátása mellett. A helyi kutatási eredményeket közvetlenül van lehetőség alkalmazni a mindennapi munkában a klinikai diagnózis támogatásához. Az elmúlt 30 évben megkezdett eredményes úton haladunk tovább, alkalmazkodva a fejlődő, folyamatosan változó környezethez.

– Köszönjük az interjút a PDK vezetőségének!

Botz Bálint

Felvételi pluszpontokat is nyertek az idei Brain Bee legjobb diákjai

Immáron harmadik alkalommal rendezték meg az idegtudományi tematikájú *International Brain Bee* (IBB) magyarországi fordulóját: a PTE Idegtudományi Centrum (IC) és a Magyar Idegtudományi Társaság szervezésében lezajlott megmérettetés áprilisi döntőjének a pécsi orvoskar elméleti tömbje adott otthont. Idén felvételi pluszpontokat is értek a dobogós eredmények.

Az IBB első magyarországi fordulóját 2022 tavaszán rendezték meg Pécsen a PTE, IC gondozásában. A megmérettetést 2023-ban is lebonyolították, idén pedig sorrendben harmadszor hirdették meg az idegtudományok területére elkalauzoló világverseny hazai fordulóját. A megmérettetés a korábbi évekhez hasonlóan írásbeli és szóbeli szekcióra tagolódott, az írásbeli március 21-én, míg a döntő április 6-án zajlott.

Amint azt dr. Kemény Ágnes docenstől, a PTE, ÁOK Biológiai Intézet ill. a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet munkatársától, a verseny főszervezőjétől megtudtuk, az idei

versenyre 37-en jelentkeztek az ország különböző gimnáziumaiból, közülük az online írásbeli forduló után 12-en jutottak be az áprilisi szóbeli döntőbe, mely a PTE, ÁOK dékáni tanácstermében zajlott. A verseny legjobbjá Csirmaz Benedek, a budapesti Németh László Gimnázium diákja lett, akit Kovács Október Áron készített fel. Csirmaz Benedek ezzel kvalifikálta magát az idei IBB világ bajnokságra, melyet október 5-9. között rendeznek meg online formában a Neuroscience 2024 konferencia szatellit programjaként. A második helyet a szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnázium diákja, Bősze Boldizsár szerezte meg, felkészítő tanára Seres Ádám Zoltán volt. A harmadik helyért járó díjat Dinnyés Olivér, a szombathelyi ELTE Bolyai János Gimnázium diákja vehette át, neki Baranyai József volt a felkészítő tanára.

Az idei verseny pluszpontokat is ért a PTE, ÁOK-ra felvételizők számára: az első hellyel 15, a másodikkal 10, a harmadikkal 5 pontot lehetett gyűjteni.

Fotó: Kerekes Film & Foto

Dupla pécsi siker az „Év Gyógyszerészhallgatója” 2024. évi versenyén

A dobogó első és harmadik fokára is pécsi gyógyszerészhallgató állhatott az „Év Gyógyszerészhallgatója” szakmai versenyen, melynek március 22-én zajlott az országos fordulójú Budapest. A PTE, GYTK hallgatói immáron másodszor hoztak el kettőt a három előkelő helyezésből.

Magának a megmérettetésnek az alap gondolata a Gyógyszerészhallgatók Nemzetközi Szövetségétől (International Pharmaceutical Students' Federation, IPSF) származik, és több évtizedes múlttal bír. A Magyar Gyógyszerészhallgatók Egyesülete, a HUPSA 2011-ben kezdeményezte a verseny hazai viszonyokhoz adaptált megrendezését a negyed- és ötödéves hallgatók részére. A leendő gyógyszerészek a megmérettetés előtt megkapják az aktuális témakört, melyre több hetük van készülni. A magas presztízsű verseny két fordulóból áll. Első körben a négy gyógyszerészképzőhely saját házi versenyén méri össze tudásukat a hallgatók, majd ezt követi a tavaszi félévben az országos verseny. Ebben két beteg kijelölt témakörhöz kapcsolódó problémájával kell foglalkozni, expedálni a számára felírt és saját kérés szerinti gyógyszereket, a gyógyszerkiadás „jó gyakorlatának” minél teljesebben eleget téve. A betegek szerepét rendszerint vállalkozó kedvű fiatal orvos és/vagy gyógyszerész kollégák játsszák, akik az adott szituációt jól ismerik.

A versenyt hagyományosan a négy kar felkért oktatói és a Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság (MGYT), valamint a Magyar Gyógyszerészi Kamara munkatársai pontozzák. A PTE, GYTK-t évek óta dr. Télessy István gyógyszerész, a PTE, GYTK Gyógyszerészeti Intézetének és Klinikai Központi Gyógyszertárának címzetes egyetemi docense képviseli a megmérettetésen, nem volt ez másképp idén sem.

Uralták a dobogót a pécsi gyógyszerészhallgatók

A PTE, GYTK három hallgatója indult a versenyen, közülük ketten dobogósok lettek: *Varga Viktória* az első, *Sánta Viktória* a harmadik helyet szerezte meg.

„A hallgatók rendkívül odatették magukat, szabadidejükben egy úgymond hagyományos skilleket kívánó, felkészülést igénylő versenyen sikerrel szerepeltek. Oktatójukként nagyon büszke vagyok rájuk!” – mondta el dr. Vida Róbert György egyetemi adjunktus, a PTE, GYTK Gyógyszerészeti Intézet munkatársa, a diákok felkészítő tanára. Hozzátette, az „Év Gyógyszerészhallgatója” versenyen a kezdetektől képviselteti magát a pécsi gyógyszerészképzés. A megmérettetés és a Gyógyszerészeti Intézet ehhez kapcsolódó házi versenye is folyamatosan fejlődött az elmúlt 12 évben. „Az elmúlt években nagyot változott a világ, benne pedig a hallgatók is, de a mostani eredményből is látszik, hogy a velük való foglalkozás, odafigyelés kifizetődő. Reméljük, több pécsi hallgatónak is meghozzuk a kedvét a gyógyszerészi tanácsadás, kommunikáció, gondozás és klinikai területek, rendezvények iránt” – fűzte hozzá dr. Vida Róbert György.

Varga Viktória és Sánta Viktória

Aprólékos felkészülés és komplex helyzetek megoldása vezetett a sikerhez

„Felkészülésem során a szakmai irányelvekre koncentráltam, igyekeztem megszerezni a legjobb és a napjainkban leginkább helytálló tudást” – árulta el az első helyet megszerző Varga Viktória ötödéves pécsi gyógyszerészhallgató. „Az inhalátorok használatához YouTube-videókat néztem, hogy a lehető legjobban tudjam én is prezentálni a készülékeket a betegeknek, ha ilyen szituációra kerül sor. Továbbá rengeteg cikket olvastam szakmai oldalakon az asztmáról és COPD-ről. Dr. Vida Róberttel több felkészítő óránk is volt, ahol átbeszéltük az irányelveket, kommunikációs stratégiákat, emellett olyan fontosabb dolgokra is felhívta a figyelmünket, mint például a gyógyszer-mellékhatások, interakciók, kiadható OTC szerek” – mondta. Hozzátette, a felkészítés minőségét mutatja az is, hogy a PTE, GYTK immáron második alkalommal szerzett meg kettőt a verseny dobogós helyeiből.

„A versenyen két szituációs feladat várt, előre betanított színészekkel, akik a betegeket alakították. Mindegyikük rendkívül komplex helyzetet hozott, résen kellett lenni, hogy a sok recept közül megtaláljuk, melyik okozhatja az adott beteg mellékhatásait vagy épp a terápiájának sikertelenségét” – tette hozzá.

„Amikor kimondták a nevem, először fel sem fogtam”

A megmérettetésen harmadik helyet szerző Sánta Viktória negyedéves gyógyszerészhallgató is részletes és módszeres felkészülésről számolt be. Mint mondta, az online és személyes felkészítő órák során rengeteg szituációt gyakoroltak az adott témakörben – asztma, légúti megbetegedések, allergia, nátha, COPD, teljesen úgy, mintha csak egy valós gyógyszerészeti szituációról lenne szó.

„A felkészítés során dr. Vida Róbert játszotta a különböző pácienseket, mi pedig a gyógyszerészt. Tanárunk kiemelt hangsúlyt fektetett az empátikus kommunikációra, valamint azokra a kérdésekre, amik előrébb visznek minket adott szituáció megoldásában” – hangsúlyozta. Mint mondta, a

Budapesten megrendezett versenyre az ország négy pontjáról érkeztek hallgatók, az egész megmérettetés nagy élmény volt. „A helyszínen sorszámot húztunk, ez alapján osztottak be minket, hogy ki mikor kezd. Én az első számot húztam, így én kezdhettem a versenyt. Maga a részvétel is hatalmas megtiszteltetés volt, amikor pedig kimondták a nevemet, hogy harmadik helyezést értem el, először fel sem fogtam. Mérheteren nagy öröm fogott el, és kitörő boldogsággal

vettem át a díjat. Szeretném megköszönni a felkészítést dr. Vida Róbertnek, illetve a családomnak és csoporttársaimnak a biztatás és a szurkolást” – fogalmazott Sánta Viktória.

További fotók.

Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság

Collab projekt: játéktérrel, podcast-szobával, tanulótérrel is bővül a pécsi gyógyszerészkar

Multifunkcionális közösségi térré formálják a pécsi gyógyszerészkar K-épületének tetőterét, melyet egyaránt használhatnak majd tanulásra, oktatásra valamint szabadidős célokra a kar hallgatói és oktatói. A hamarosan induló munkálatok során tanulószobát, csendzobát, csocsónak, pingpongnek is helyet adó játéktérrel, lounge-ot és podcast szobát is kialakítanak a „Collab” névre keresztelt projekt segítségével.

A Rókus utca 2. szám alatti K-épület tetőtere, melyet néhány éve felújítottak, jelenleg kihasználatlanul áll, egyúttal ideális adottságokkal bír a többfunkciós, korszerű és inspiratív környezet kialakításához. Az átalakítás a GYTK-hallgatók igényeire ad választ: egyszerre szolgál majd tanulási és szabadidős célokat. A kari polgárok hamarosan láthatják a munka kezdetét: ugyanis április közepén lezajlott a műszaki bejárás, a folytatásban pedig indul az átalakítás, a 2024/2025-ös tanév őszi szemeszterének kezdetére készülhet el. Az izgalmas koncepciót a kar dr. Vasváry-Nándor Norbert tervezővel, a PTE, Műszaki és Informatikai Kar (MIK) egyetemi docensével közösen álmodta meg, a végeredmény komplex és sokoldalú terület lesz.

A lépcsőházi fordulórészében valós pihenésre, illetve aktivitásra ad majd lehetőséget a műfüves padló és falburkolat, mely kis kertként vágja ketté a lépcsőház felületét, a kényelmet ülőkék teszik majd teljessé. A lépcsőházból a folyosóra jutunk, ahonnan a közösségi tér több helysége is nyílik: innen érjük el a konyhapultot, az asztalokat, ahol egyaránt tanulhatnak és étkezhetnek is a leendő gyógyszerészek. Innen nyílik a játéktér is, mely szintén többfunkciós lesz: első harmadában asztalokat találunk majd, melyek

egyaránt lesznek használhatók közösségi játékokra és tanulásra, a nagyobb térrészen pedig csocsóasztal, dartsztábla, pingpongasztal várja majd a hallgatókat. A nagyobb helyet elfoglaló játékok könnyen mozgathatók, így igény esetén pillanatok alatt tágas tér formálható a játéktérből.

A közösségi tér másik nagyobb terme a tanulószoba lesz, amely paravánokkal kisebb egységekre bontható. A térbe helyezett asztalok, székek, flipchartok, paravánok együttese szabadon variálható, az éppen aktuális funkcióknak megfelelően átrendezhetőek.

Az átalakítással podcast-szoba is készül, melynek felületét akusztikai lemezekkel burkolják, hogy teljes hangszigeteléssel készülhessenek a műsorok. A tervezők az elcsendesedésre is gondoltak: ennek jegyében műfüves padlóval és falburkolattal és ülőkékkel ellátott csendeszoba is lesz a K-épület tetőterében.

Az újonnan kialakítandó közösségi térben a korszerű bútorok is a közösségépítést fogják szolgálni. A tervek szerint ugyanis azokat közösen, szakmai irányítás és segítségnyújtás mellett fogják összeállítani a helyszínen a gyógyszerész-hallgatók a MIK-hallgatókkal együtt. „Az az elképzelésünk, hogy a hallgatókat a lehető legtöbb munkafolyamatba bevonjuk, így saját közösségi terük építésében vehetnek részt. Ez nem csak a gyógyszerészhallgatókat mozgatná meg: a karok közötti együttműködések, a hallgatói közösségek erősítése céljából a GYTK-s diákok a MIK ipari termék- és formatervező mérnökhallgatóival közösen, egy általunk koordinált workshop keretén belül rendeznék be, véglegesítenék a teret, melyet a végén birtokba is vehetnek” – mondta el dr. Vasváry-Nándor Norbert.

Harta Vilmos

Migrénellenes készítmény kapta „Az Év Gyógyszere” díjat

Az akut fejfájás enyhítése mellett újabb migrénrohamok megelőzésére is alkalmas a rimegepánt hatóanyagú szer, mely újszerű hatásmechanizmusa miatt elnyerte a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság „Az Év Gyógyszere” díját 2023-ban. A díjat *dr. Ferdinandy Pétertől*, a társaság elnökétől *Zsigmond Krisztina*, a Pfizer Gyógyszerkereskedelmi Kft. ügyvezetője vette át a Semmelweis Egyetem Szalonjában rendezett ünnepélyes átadón.

A Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság 1996 óta minden évben odaítéli „Az Év Gyógyszere” díjat annak érdekében, hogy támogassa az egy-egy betegség kezelésében áttörést jelentő korszerű gyógyszerkészítmények elterjedését hazánkban – mondta *dr. Ferdinandy Péter*, a társaság elnöke, a Semmelweis Egyetem tudományos és innovációs rektorhelyettese, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet igazgatója a Semmelweis Szalonban tartott díjátadón. Szavai szerint a független bírálóbizottság legfőbb értékelési szempontja a hatásmechanizmus tudományos újdonsága, a készítmény terápiás hiánypótló volta, illetve az, hogy van-e hazai kutatás-fejlesztési hozzáadott értéke.

A 2023-ban a díjat elnyerő Pfizer által kifejlesztett rimegepánt hatóanyagú szer az első olyan készítmény, amit az Európai Unióban a migrén akut és megelőző kezelésére egyaránt engedélyeztek – emelte ki *dr. Pethő Gábor*, a bíráló bizottság elnöke, a PTE, Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet egyetemi tanára. Mint hozzátette, új megközelítést jelent, hogy a rohamoldásban bevált készítményt szükség esetén, az adagolás módosításával megelőzésre is lehet alkalmazni a későbbiekben. *Tajti János*, a Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert Klinikai Központ, Neurológiai Klinika egyetemi tanára, a Magyar Fejfájás Társaság és a Magyarországi Fájdalom Társaság elnökségi tagja a klinikai alkalmazási lehetőségeket bemutató előadásában azt emelte ki, hogy a gyógyszer szájban oldódik, így a migrén miatti hányingerrel küzdőknél is hatásos, a szív- és érrendszeri problémákkal küzdők – akár idős korban is – illetve az enyhe, vagy akár súlyos májelégtelenséggel élő migrénesek is alkalmazhatják, emellett anyatejes táplálás mellett is adható.

Minden nap azon dolgozunk, hogy fel tudjuk venni a küzdelmet a ma még megoldatlan és gyógyíthatatlan betegségek ellen – emelte ki *Zsigmond Krisztina*, a Pfizer Gyógyszerkereskedelmi Kft. ügyvezetője. Hozzátette, a cég készítményei az 1960-as évek óta elérhetőek Magyarországon, 1991 óta önálló céggént is működik hazánkban, napjainkra pedig mind a 4 orvosegyetem bekapcsolódott a Pfizer globális klinikai vizsgálóhálózatába. A cég 149 hazai klinikai vizsgálati helyszínen zajló több tucatnyi kutatáson és a 41 milliárd forintos éves árbevételén túl is hatással van a hazai egészségügyre, mintegy 218 millió forinttal támogatták annak működését.

Néhány szó a háttérrel

Ma sem mondhatjuk, hogy a migrén patomechanizmusát ismerjük. Mindenesetre néhány megfigyelés lehetővé tette a korábbiaknál specifikusabb migrénellenes gyógyszerek kifejlesztését. Ebben az irányban tett lépés volt a szertoneg szerek továbbfejlesztése is. Ez a kutatás vezetett a „triptánok” forgalomba hozatalához.

Számos adat terelte a figyelmet a trigeminális érző neuronokból felszabaduló neuropeptid, a calcitonin génben kódolt „calcitonin gene-related peptide”, CGRP lehetséges szerepére is. A hatás oldaláról e peptid igen erős értágító effektusa, neurokémiai oldalról pedig az az észlelet, hogy a CGRP vérszintje migrén roham alatt megemelkedik amellet szolt, hogy ez a polipeptid részt vehet a migrén roham kiváltásában. Később kiderült, hogy az értágító hatás csak az érem egyik oldala; a felszabadult CGRP emellet képes más érző neuronok szenzibilizálására is különféle ingerekkel szemben.

Sok elmélyült kutatás eredményeképp ezen a területen ma már három gyógyszertípus is rendelkezésre áll migrén rohamok kezelésére, ill. megelőzésére: CGRP-receptorantagonisták (ilyen a most díjazott szer), CGRP-ellenes antitestek és CGRP-receptorelles antitestek. A fejlesztés természetesen tovább folytatódik, és reméljük, hogy a szerek árának jövőbeni csökkenése mind több beteg számára teszi lehetővé a modern terápiához való hozzáférést.

Végezetül szeretnék emlékeztetni arra, hogy karunk Farmakológiai és Farmakoterápiás intézetében nagy hagyományai vannak a szenzoros neuronok befolyásolásával, mediátorfelszabadító funkciójával és a fájdalom- és gyulladáscsillapítással kapcsolatos kutatásoknak (Szolcsányi János munkacsoportja; „senior” munkatársak: *Pintér Erika*, *Helyes Zsuzsanna*, *Pethő Gábor* és e sorok írója). A témáról a Pharmindex Online felületén bővebben is lehet olvasni.

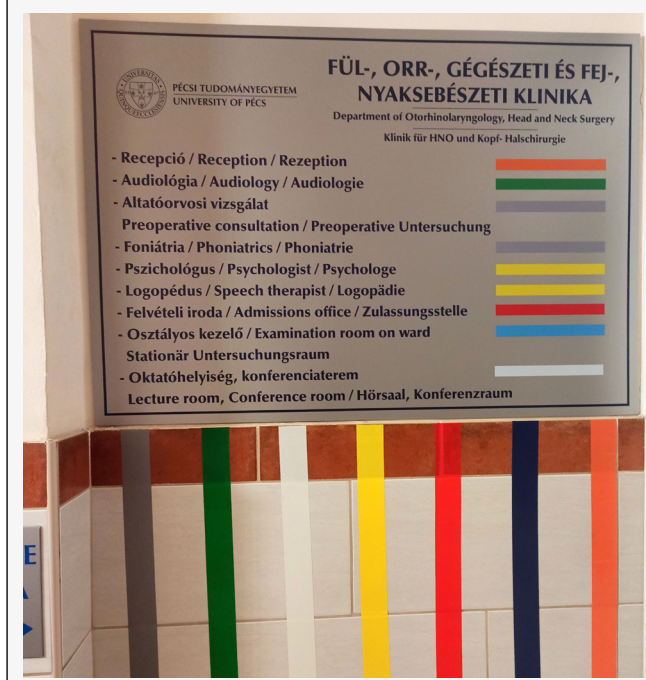
Barthó Loránd

További információ.

PHARMINDEX Online

Betegtájékoztatót segítő csíkok a Fül-Orr-Gégészeti Klinikán

A Fül-Orr-Gégészeti Klinika illetve az Urológiai Klinika épülete eredetileg bírósági épületként szolgált az 1900-as évek első felében. Ebből adódóan több éves-évtizedes feladata klinikáknak az épület kialakításából adódó hátrányok leküzdése. Erre irányuló fejlesztés valósult meg az elmúlt év végén, mely során az ellátás alatt felkeresendő vizsgálóhelyiségek szinkódolt csíkokat kaptak.

Ezzel kívánjuk segíteni a betegek és hallgatók tájékozódását az épületen belül, továbbá a személyzet munkáját is könnyebbé teszi, hogy egyszerűbben el tudják irányítani a pácienseket. A projekt sikerességéhez hozzájárult a PTE, ÁOK, Transzdiszciplináris Intézettel való szoros és jó kapcsolat, emellett nekik köszönhetjük a szakmai munkát kivitelező cég felkeresését is.

A TQ Reklám Kft. szponzorálta a színes csíkok lehelyezését és a portán látható nagyméretű betegirányító tábla is az ő ajándékuk volt.

Ezúton is hálásan köszönjük a segítségüket!

Különleges koponyasebészeti műtéteket végeznek a pécsi fül-orr-gégészek és idegsebészek

Rendkívül bonyolult, oldalsó koponyaalapi műtéteket végeznek a PTE, KK Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti valamint Idegsebészeti Klinikájának a szakemberei. A speciális eljárás Magyarországon jelenleg csak Pécsen érhető el a páciensek számára.

Az oldalsó koponyaalapi műtétek hatalmas kihívás elé állítják az orvosokat, hiszen a beavatkozásokhoz komoly

Az MR-felvételen az oldalsó koponyaalapi elváltozás látható.

szakmai tapasztalatra és felkészültségre van szükség. A szakemberek a fül és a halántékcsonst jó- és rosszindulatú elváltozásait, valamint a kisagy-híd szögleti daganatok különböző típusait kezelik a nemzetközi irányelvek szerint sebészeti és konzervatív módokon. A műtét során több alkalommal hallásrehabilitációt is végzett a team egy különleges eszköz beültetésével, úgynevezett cochlearis implantációval.

A sikeres ellátáshoz nélkülözhetetlen személyi és tárgyi feltételek eddig csak korlátozottan vagy egyáltalán nem voltak elérhetőek Magyarországon, 2023 januárjától azonban a PTE, KK biztosítja a szakmai stáb rendszeres együttműködését.

Eddig 37 sikeres beavatkozást végzett el a munkacsoport. A nagy műtétekre kéthetente kerül sor a betegség típusától függően, az együttműködésben résztvevő klinikák valamelyikén. A komplex műtéti beavatkozás biztonságához nélkülözhetetlen több csatornás idegmonitor és navigációs berendezés is rendelkezésre áll, továbbá a vérzést csökkentő előzetes, ún. endovascularis beavatkozásokat is elvégezhetik.

A PTE, KK és a munkacsoport a jövőben országos, majd európai regionális centrumként szeretné elvégezni a műtéteket, terveik között szerepel az oldalsó koponya-alap-sebészeti oktatói központ létrehozása is.

Kottász Gergely
univpecs.com

Magas rangú szász-anhalti delegáció látogatott a pécsi orvoskarra

Április 18-án dr. Reiner Haseloff miniszterelnök vezetésével magas rangú szász-anhalti delegáció látogatott a PTE, ÁOK-ra. A küldöttség tagjai között voltak a Szász-Anhalti Fogorvosok Egyesületének (KZV-LSA) képviselői is, az igazgatótanács elnökének, dr. Jochen Schmidtnak a vezetésével. Érkezésük célja az volt, hogy megismerjék a pécsi orvostudományi és megbeszéljék a 2022 óta létező ösztöndíjprogram esetleges bővítését a szász-anhalti fogorvoshiány mérséklése érdekében.

A délelőtti órákban a PTE rektora, Miseta Attila professzor, valamint az ÁOK dékánja, Nyitrai Miklós professzor fogadta a delegációt a PTE, KK Fogászati és Szájsebészeti Klinikájának új épületében. A németországi vendégeket dr. Nagy Ákos klinikai igazgató és dr. Benke Beáta szakorvos kalauzolta a Fogászati Klinika épületében, továbbá az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központban. Ezt követően a KZV-LSA ösztöndíjas hallgatói találkozhattak a miniszterelnökkel és feleségével, dr. Gabrielle Haseloff-fal, aki 2015-ös nyugdíjazásáig fogorvosként praktizált Wittenbergben.

Utolsó napirendi pontként a delegáció tagjai dr. Czopf László oktatási dékánhelyettestel, Than Péter professzorral, a Német Programbizottság elnökével, valamint dr. Nagy Ákossal, a PTE, Klinikai Központ Fogászati és Szájsebészeti Klinikájának igazgatójával folytattak megbeszélést az ösztöndíjprogram

bővítésének lehetőségéről. „A diákok láthatóan nagyon otthon érzik magukat itt. Jól patronálja őket a Fogorvosok Egyesülete és az egyetem, eszmét cserélhetnek más országokból érkező fiatalokkal, új kultúrával és nyelvvél ismerkedhetnek, és változatos életet élhetnek egy élénk és kulturálisan gazdag városban. Amikor tanulmányaik végeztével majd Szász-Anhalt tartományba jönnek, hogy ott támogassák a fogászati ellátást, már nemcsak kiválóan képzettek, de érett személyiségek is lesznek, gazdagítva ezzel szövetségi tartományunkat” – foglalta össze a látogatás tapasztalatait dr. Reiner Haseloff miniszterelnök.

Hochrangige Delegation aus Sachsen-Anhalt hat am 18. April die Medizinische Fakultät besucht

Am 18. April hat eine hochrangige Delegation aus Sachsen-Anhalt unter der Leitung des Ministerpräsidenten, Herr Dr. Reiner Haseloff die Medizinische Fakultät besucht. Der Delegation gehörten Vertreter der Kassenzahnärztlichen Vereinigung des Landes Sachsen-Anhalt (KZV LSA), mit der Leitung des Vorstandsvorsitzenden, Herrn Dr. Jochen Schmidt an. Ziel des Besuches war die Medizinische Fakultät der Universität Pécs kennenzulernen und über eine mögliche Erweiterung des Stipendiaten Programms zu sprechen, um die Zahnärztemangel in Sachsen-Anhalt zu beheben.

In den Morgenstunden begrüßten der Rektor unserer Universität, Herr Dr. Attila Miseta und der Dekan der Medizinischen Fakultät, Herr Dr. Miklós Nyitrai die Delegation im neuen Gebäude der Zahnklinik. Die erst 2022 eröffnete Zahnklinik gehört eng zum Campus der Medizinischen Fakultät und verfügt über 61 Behandlungseinheiten.

Die Gäste aus Deutschland wurden vom Lehrstuhlleiter der zahnmedizinischen Ausbildung und der Zahnklinik, Dr. Ákos Nagy, sowie Fachärztin der Zahnklinik, Dr. Beáta Benke durch die Ausbildungsstätten und die Zahnklinik geführt. Die Führung endete im hochmodernen medizinischen Simulationszentrum (MediSkills Lab) mit über 100 voll ausgestatteten Behandlungseinheiten für die zahnärztliche Simulationslehre.

Anschließend folgte ein Treffen mit den Stipendiaten der KZV-LSA. Seit 2022 unterstützt die Vereinigung jährlich 12 Studienwillige mit einem vollen Studienstipendium. Die motivierten jungen Frauen und Männer studieren im Rahmen des Nachwuchsprogramms und werden nach Abschluss in Sachsen-Anhalt als ZahnärztInnen tätig.

Der Ministerpräsident, Herr Dr. Reiner Haseloff fasste die Erfahrungen des Besuchs wie folgt zusammen:

Die Studierenden fühlen sich hier offensichtlich sehr wohl. Sie werden von der Kassenzahnärztlichen Vereinigung und der Universität bestens betreut, tauschen sich mit jungen Menschen aus anderen Nationen aus, lernen eine neue Kultur und Sprache kennen und führen ein abwechslungsreiches Studentenleben in einer lebendigen und kulturträchtigen Stadt. Wenn sie nach ihrem Studium nach Sachsen-Anhalt kommen, um dort die zahnmedizinische Versorgung zu unterstützen, bringen sie nicht nur eine exzellente Ausbildung, sondern auch eine gereifte Persönlichkeit mit. Das ist eine echte Bereicherung für unser Bundesland.

Begleitet wurde der Ministerpräsident von seiner Gattin, Frau Dr. Gabrielle Haseloff, die selbst bis 2015 als Zahnärztin in Wittenberg eine eigene Praxis leitete.

Der letzte Programmpunkt der Delegation war die Besprechung über eine mögliche Ausweitung des Nachwuchsprogramms mit dem Prodekan für Bildung, Dr. László József

Czopf, und dem Leiter des deutschsprachigen Programms, Dr. Péter Than, sowie der Leitung der Klinik für Zahnmedizin und Mundchirurgie statt.

KZV-Vorsitzender Dr. Jochen Schmidt äußerte sich im Anschluss des Gesprächs:

Der Bedarf an Zahnärzten in Sachsen-Anhalt ist bereits sehr hoch und wird in den kommenden Jahren weiter zunehmen. Vor diesem Hintergrund ist unsere Kooperation mit der Universität in Pécs im Rahmen unserer Initiativen zur Nachwuchsgewinnung ein wichtiger Baustein, um dem Zahnärztemangel entgegenzuwirken. Als Ministerpräsident Reiner Ha-

seloff 2022 die politische Schirmherrschaft für das Programm übernommen hat, war das bereits ein wichtiges Zeichen. Wenn die Landesregierung nun zusätzliche Mittel bereitstellt, um die bestehenden Nachwuchs- und Stipendienprogramme auszuweiten, wäre das ein enorm wichtiger Schritt, um künftig die zahnärztliche Versorgung für viele Menschen im Land sicherzustellen. Ich hoffe sehr, dass der positive Eindruck, den wir in Pécs gewonnen haben, zur schnellen Umsetzung dieser politischen Initiative beiträgt.

További fotók / Mehr Fotos:

Kiemelt innovációs elismerésben részesült a PTE

Átadták a 32. Magyar Innovációs Nagydíjat március 26-án a Parlamentben. Kiemelt elismerésben részesült a PTE, KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, a PTE, Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratórium és a Nemzeti Reprodukciós Módszertani Kutatóközpont közös pályázata, mellyel a mesterséges megtermékenyítés hatásfokának növelése és az embriók maximális védelme érdekében csökkenteni kívánták az ivarsejtek és az embriók káros fénytérhelését.

A zigóták fényvédelmének vizsgálata a PTE-n végzett több mint 30 éves humán reprodukciós vizsgálatokon és a Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratórium eddigi kutatási eredményein alapul. A módszer alkalmazásának az emberi embriók maximális védelmének etikai szempontjain túlmutató eredménye, hogy jelentősen megnő az in vitro fertilizációs és az intracitoplazmatikus spermiuminjekciós eljárások hatékonysága, csökkenthető az ismételt beavatkozások száma, valamint a kapcsolódó eljárási költségek is. A kiemelt elismerést Bódis József professzor, a kutatás vezetője,

dr. Kovács Kálmán egyetemi docens, a PTE, KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikájának igazgatója és dr. Várnagy Ákos, a Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratórium igazgatója vette át.

További fotók, videó.

univpecs.com

Fotó: Magyar Innovációs Szövetség
Balról Bódis József professzor, dr. Várnagy Ákos és dr. Kovács Kálmán az elismeréssel a Parlamentben

Az AITI kapta a Magyar Kórházszövetség innovációs díját

A Magyar Kórházszövetség május 8-10-én a mátrai Ózon Hotelben tartotta a XXXVI. kongresszusát, amelynek zárónapján adták át a szövetség korábban alapított díjait. A kiemelkedő innovációt bemutató intézménynek járó Jósza István Kórházszervezési Innovációs Díjat a PTE, KK nyerte el az „Elektronikus betegadatregisztráló rendszer (eLázlap) bevezetése és az eLázlap lokalizációja, magyar paramétercsomag létrehozása az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben” című pályázatával. A díjazott intézet dolgozói – dr. Jáksó Krisztián klinikai főorvos vezetésével – bebizonyították, hogy a kezelhetetlen mennyiségű papíralapú dokumentáció digitalizációjával nagy mértékben növelhető a megbízhatóság, csökkenthető az osztályon dolgozók munkaterhelése. A saját munkatársak által fejlesztett eLázlap bevezetése innovatív, hatékony, rövid idő alatt elsajátítható projektnek bizonyult. Az összeállított paramétercsomag egységes alapot teremthet a magyarországi intenzív terápiás osztályok betegadat tárolásában a GDPR szabályok figyelembevételével.

További díjazottak.

medicalonline

Új képalkotó eszközökkel gyarapodott a PTE, KK

A PTE, KK Orvosi Képalkotó Klinikája két új, nagyteljesítményű diagnosztikai eszközzel gazdagodott, amelyek összértéke mintegy 290 millió forint. A beruházást az egyetemet fenntartó Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány finanszírozta. Az új berendezéseket ünnepélyesen adták át május 17-én. Az eseményen részt vett dr. Hoppál Péter kormánybiztos, dr. Bódis József, az alapítvány kuratóriumi elnöke, dr. Miseta Attila, a PTE rektora, dr. Sebestyén Andor, a PTE, KK elnöke és dr. Tóth Arnold, a PTE, KK, Orvosi Képalkotó Klinika igazgatója.

Dr. Hoppál Péter az egyetem fejlesztéseit és a korszerű eszközök beszerzését mind a város, mind a térség számára kulcsfontosságúnak nevezte. „Az ehhez hasonló hírek megnyugtatók a vármegye és az önkormányzati térség lakóközösségeit. Sokkal nagyobb biztonságban érezzük magunkat, ha a mi egyetemünk, a mi klinikánk eszközfelszereltsége az élvonalban van.” A két új eszköz – egy multifunkciós mammoográfias berendezés és egy képalkotó röntgenkészülék – összesen mintegy 290 millió forintba került, amit az egyetemet fenntartó alapítvány finanszírozott. Dr. Bódis József kiemelte: „A kuratóriumnak évekkal ezelőtt az a döntése született, hogy minden évben legalább egymilliárd forintot biztosítunk a Klinikai Központ műszerparkjának pótlására, cseréjére.” Továbbá hangsúlyozta, hogy e befektetésnek fő célja a betegek legmagasabb színvonalú ellátása, valamint a korszerű oktatás biztosítása a PTE hallgatói számára. „Modern eszközök nélkül nem tud az egyetem modern orvosképzést biztosítani.” – mondta az elnök.

Dr. Miseta Attila köszönetét fejezte ki az orvostudomány folyamatos fejlődéséért és az új, hatékonyabb módszerek alkalmazásáért. A rektor felhívta a figyelmet arra, hogy az eszközpark cseréje rendszeresen szükséges a technológiai fejlődés miatt. „Egyre jobb, egyre költségesebb módszereket használunk, így majdnem minden öt-hét évben ezek az eszközök cserére szorulnak.” Dr. Miseta kiemelte, hogy az egészségjavítás és a prevenció a fő célja a jövő orvosának. Majd hozzátette, hogy az alapítvány támogatása kulcsfontosságú az oktatás és a betegellátás színvonalának növeléséhez.

A röntgenvizsgálat a legnagyobb számban végzett képalkotó eljárás, amivel könnyen és gyorsan észlelhetőek a mellkast, a végtagcsontokat és a gerincet érintő kórképek. Az Orvosi Képalkotó Klinikán hetente átlagosan 1500 beteg röntgenvizsgálatát végzik. A beszerzett korszerű eszközök egyike egy multifunkciós röntgenátvilágító berendezés, amely 120 millió forint értékű. A készülék képes hagyományos röntgenfelvételek készítésére és röntgen-átvilágítás végzésére, valamint a teljes gerinc és a végtagok egyben történő megjelenítésére is alkalmas. Ez segíti a gerincferdülés és végtaghossz-különbségből eredő panaszok kezelésének tervezését. Átvilágító üzemmódban a szervezetben zajló folyamatokat dinamikusan, valós időben képes megjeleníteni, e vizsgálat fontos szerepet játszik olyan emésztőrendszeri megbetegedések kivizsgálásában, ahol a gyomor-bélrendszer kóros mozgása felelős a panaszokért. Az új röntgenberendezéssel évente mintegy 15 000 beteget fognak vizsgálni a klinika szakemberei.

„Néhány évtizeddel ezelőtt csak durvább eltéréseket tudtunk kimutatni, ám mára a technológiai fejlődésnek köszön-

hetően mikroszkopikus eltéréseket is észlelhetünk.” – mesélte dr. Tóth Arnold, majd így folytatta: „A korszerű röntgenkészülékek elképesztően alacsony sugárterhelés mellett kiváló minőségű képeket állítanak elő. Mindezt még tovább fokozza a mesterséges intelligencia alkalmazása a képfeldolgozás és a képértékelés terén.” Az eszközbemutatót dr. Tóth András, az Orvosi Képalkotó Klinika röntgendiagnosztikai munkahelyek részlegvezetője tartotta, aki szemléltette az új eszköz előnyeit.

A másik új eszköz egy közel 170 millió forint értékű, multifunkciós mammoográfias berendezés, amely hagyományos mammoográfias felvételek készítésére és röntgenvezérelt sztereotaxiás mintavételek végzésére is alkalmas. „Pécsen régi hagyományai vannak annak az emlőszűrésnek.” – mondta dr. Sebestyén Andor. „Bízom benne, hogy az új, modern eszközökkel még hatékonyabban tudjuk szervezni és biztosítani a szűrést. Ez gyorsabb vizsgálatokat és jobb munkakörülményeket jelent majd a betegek és a dolgozók számára. Ezek az eszközök nemcsak a vármegye, hanem az egész régió betegellátását is szolgálják.”

A berendezés különlegessége, hogy úgynevezett tomosztézis végzésére is alkalmas. Ez a kifejezetten sűrű szerkezetű, úgynevezett denz emlők megítélését, és az esetlegesen előforduló strukturális eltérések értékelését teszi lehetővé, ezáltal csökkentve a felesleges visszahívások számát és elősegítve a rosszindulatú elváltozások korai felismerését. Kiemelt szerepet játszik a mikromeszesedések felismerésében és karakterizálásában, amelyek daganatmegelőző állapotot jelezhetnek. A készülék az ilyen eltérések esetében mintavé-

telezésre is képes. *Dr. Molnár Krisztián*, az Orvosi Képző Kórház igazgatóhelyettese az eszközbemutató során elmondta, hogy a készülék a legkorszerűbb a piacon.

A fejlesztések és az eszközpark bővítése révén a radiológia területén jelentős előrelépések várhatók Pécsen és környékén. A modern diagnosztikai technológiák által a korai

felismerés és a prevenció hatékonyabbá válik, ami hosszú távon javítja a lakosság egészségi állapotát.

További fotók, videó (UnivPécs).

Kovács-Csincsák Mercédesz

PTE Innovációs Díjat kapott Kiss Bence és dr. Ashraf Amir Reza

A május 14-15. között rendezték a PTE Innovációs Napokat, amelynek fókuszában a mesterséges intelligencia és annak oktatásra, kutatás-fejlesztésre, valamint a mindennapjainkra gyakorolt hatása állt. Az idei eseménysorozat különlegessége az volt, hogy a programot a PTE és a Deutsche Telekom IT Solutions Hungary közösen szervezte. Az eseményen PTE Innovációs Díjban részesült Kiss Bence, a PTE, ÁOK tanársegédje és dr. Ashraf Amir Reza, a PTE, GYTK tanársegédje is.

A rendezvény célja az egyetemi innovációs ökoszisztémában keletkező kutatási eredmények bemutatása, üzleti és társadalmi hasznosítása, valamint a részt vevő vállalatok, kutatók, munkatársak számára a kapcsolatépítés lehetőségének a megteremtése. „Fiatalabb korunkban számos jelenben olvashattunk a mesterséges intelligenciáról Asimov műveiben. Ki gondolta volna, hogy mostanra megéljük ezt a víziót? Mégis itt vagyunk, és az a feladatunk, hogy azokat a tudáselemeket, amik a Pécsi Tudományegyetemen rendelkezésre állnak, valamint azokat, amiket a partnereinktől be tudunk szerezni, együttesen tudjuk alkalmazni ezen az új tudományterületen” – mondta dr. Miseta Attila rektor az ünnepélyes köszöntőjében.

Cseresnyés Örs, a Telekom IT magyarországi ügyvezető igazgatója kiemelte, hogy az AI számos technológiai kihívást jelent a társadalom számára nemcsak a kutatásban, de a munkaerőpiacon és az oktatásban is. Aláhúzta, hogy – technológiai céggént – számukra az innováció a túlélés rövid és hosszú távú piaci záloga. A megnyitót követő előadások után három kategóriában átadták a mesterséges intelligencia fókuszával meghirdetett PTE Innovációs Díjakat is.

A PTE Feltalálói Innovációs Díjat Kiss Bence, a PTE, ÁOK tanársegédje nyerte el. Pályázatának témája: Immunogén epitópszekció mélytanulási 3D-antigén vizualizáció segítségével. Ő kapta a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara különdíját is, Immunogén epitópszekció mélytanulási 3D-antigén vizualizáció segítségével című pályázatával. A PTE Kutatói Innovációs Díjat dr. Ashraf Amir Reza, a PTE, GYTK tanársegédje vehette át. Pályázatának témája: Gyógyszerek biztonságos alkalmazását támogató mesterséges intelligencia alapú gyógyszerfelismerő modell és mobilalkalmazás.

Szeretettel gratulálunk a díjazottaknak!

További díjazottak, fotók, videó (UnivPécs).

A Tanári Testület szemeszterzáró ünnepi ülése

Az ÁOK Tanári Testülete 2024. május 14-én megtartotta szemeszterzáró ülését. Nyitrai Miklós dékán úr előadását hallgathattuk meg. Bemutatta a többek között a PotePillars stratégiai program keretén belül eddig megvalósult eredményeket, fejlesztéseket, majd részletes elemzést adott a kar jövőbeni terveiről. Az ÁOK „történelmében” paradigmaváltást jelentő fejleményként értékelte a Tanári Testület az elmúlt évek stratégiai tervezését és a már megvalósult fejlesztéseit, amelyek érintik az orvoskar minden hallgatóját, oktatóját és munkatársát. A Tanári Testület nagyon büszk

abban, hogy a közös célok, a közös jövőkép inspiráló lesz a magas szintű szaktudást és etikai elkötelezettséget igénylő „céhünk” újabb és újabb generációi számára!

Előadását a nyitó mondatával zárta, azaz a lényeg változatlan: „Legyen öröm és büszkeség a karunkon dolgozni, tanulni!” Az előadást követően megtisztelő ajándékot vehetünk át tanártársainkkal, az ÁOK címerével díszített karórát.

További fotók, videó.

Dr. Dóczi Tamás
a Tanári Testület elnöke

„Mindig is szerettem a csípős ételeket” – Talentum-díjat kapott dr. Garami András

A Talentum-díjat 2013-ban hozta létre a Nemzeti Orvosbiológiai Alapítvány, és az elmúlt egy-két évben publikált, nemzetközi szinten is meghatározó felfedezést jutalmazták vele. Feltétel továbbá, hogy olyan tudósok kapják, akik – Szent-Györgyi Alberthez hasonlóan – a felfedezésükhöz kapcsolódó kutatómunka jelentős részét Magyarországon végezték. Az elismerésre érdemes kutatót a Nemzeti Tudósképző Akadémia szakmai vezetése és az alapítvány kuratóriuma választja ki. Április 15-én dr. Garami András, a PTE Transzlációs Medicina Intézetének egyetemi docense is átvehette a díjat a Szegedi Nemzeti Színházban rendezett gálaműsoron. A kitüntetést a rendszeres csípőspaprika-fogyasztás és a vér koleszterinszintjének összefüggését vizsgáló kutatásáért kapta. A díjat idén négy kutató kapta, és az ünnepségen átadták a 2024-es év kiváló diákja elismerést is. A pécsi orvoskar elismert kutatójával az idáig vezető útról és további terveiről is beszélgettünk.

A Talentum-díjat 2013-ban hozta létre a Nemzeti Orvosbiológiai Alapítvány, és az elmúlt egy-két évben publikált, nemzetközi szinten is meghatározó felfedezést jutalmazták vele. Feltétel továbbá, hogy olyan tudósok kapják, akik – Szent-Györgyi Alberthez hasonlóan – a felfedezésükhöz kapcsolódó kutatómunka jelentős részét Magyarországon végezték. Az elismerésre érdemes kutatót a Nemzeti Tudósképző Akadémia szakmai vezetése és az alapítvány kuratóriuma választja ki. Április 15-én dr. Garami András, a PTE Transzlációs Medicina Intézetének egyetemi docense is átvehette a díjat a Szegedi Nemzeti Színházban rendezett gálaműsoron. A kitüntetést a rendszeres csípőspaprika-fogyasztás és a vér koleszterinszintjének összefüggését vizsgáló kutatásáért kapta. A díjat idén négy kutató kapta, és az ünnepségen átadták a 2024-es év kiváló diákja elismerést is. A pécsi orvoskar elismert kutatójával az idáig vezető útról és további terveiről is beszélgettünk.

„A kapszaicinnal – ami a paprikák csípősségért felelős anyag – kapcsolatos vizsgálataim negyedéves orvostanhallgató koromban kezdődtek, amikor tudományos diákköri kutatómunkára jelentkeztem *Szelényi Zoltán* és *Székely Miklós* professzorok kutatócsoportjába, az akkori Kórélettani és Gerontológiai Intézetbe, ami ma a Transzlációs Medicina Intézet. A téma iránti fogékonyságom részben abból eredt, hogy mindig is szerettem a csípős ételeket, másrészt megragadtak Székely professzor kórélettan szemináriumai, aki inspirálóan beszélt a kapszaicin energiaháztartással kapcsolatos hatásairól is. Mindezek után nem volt kérdés számomra, hogy csatlakozzam az intézetben zajló vizsgálatokhoz, melyek témavezetője ugyancsak dr. Székely Miklós volt” – mesélte a kezdetekről.

Mint mondta, kutatásainak indulása óta az intézet és annak kutatócsoportjai többféle változáson átesetek. 2012-ben hozhatta létre saját kis kutatócsoportját, majd 2019-ben alakult meg vezetésével az intézet részeként a Termofiziológia Tanszék *Hegyi Péter* intézetigazgató professzor támogatásával. Érdekességképp hozzátette, hogy tagjai között szerepel a felesége, dr. *Pákai Eszter* is, aki a laborban tudományos munkatársként, azon kívül pedig racionális, támogató lelki társként

segíti tevékenységét. Számos PhD- és TDK-hallgató is aktív kutatásokat folytat a tanszéken, két jól képzett laboratóriumi asszisztenssel. A Nemzeti Tudósképző Akadémia egyik hallgatója, *Klonfár Krisztián* is náluk folytatja vizsgálatait. Folyamatos kapcsolatban állnak az orvoskar más intézeteivel és külföldi kollaborátorokkal is, utóbbiak közül kiemelendő *Andrej Romanovsky* (USA), aki PhD-hallgató kora óta segíti a tudományos karrierjét és az NTA nemzetközi mentorai között is szerepel.

Kifejtette, hogy a kapszaicinnal és receptorával, a TRPV1-gyel (Tranziens Receptor Potenciál Vanilloid 1) kapcsolatban több izgalmas eredményre is fényt derítettek, elsősorban a normál testhőmérséklet fenntartására vonatkozóan. Sok újdonságot találtak azzal összefüggésben, hogy a TRPV1 aktiválása vagy gátlása milyen molekuláris, élettani és idegi mechanizmusokon keresztül képes befolyásolni a testhőmérsékletet. Mindezek a termofarmakológia területének fejlődését is segítették. Emellett a kapszaicinnak és a TRPV1-nek az energiaháztartásban betöltött szerepét is vizsgálták. Kiderült, hogy hozzájárulnak a normál testtömeg, sőt, a vér koleszterinszint-fenntartásához is. A Talentum-díj alapjául szolgáló közleményük legfontosabb eredménye, hogy a csípőspaprika rendszeres fogyasztása csökkenti a vér koleszterinszintjét. „Ezek a röviden összefoglalt eredmények több, különálló tudományos cikként jelentek meg neves nemzetközi folyóiratokban: a *Journal of Neuroscience*-ben, az *Acta Physiologica*-ban, az *Anesthesiology*-ban, a *Pharmacology and Therapeutics*-ben, a *Temperature*-ben, illetve a *Critical Reviews in Food Science and Nutrition*-ben. Utóbbiban megjelent közleményünk szolgált a díj alapjául” – tette hozzá.

Dr. Garami András kutatásainak egy részét Phoenix-ben (USA) végezte *Andrej Romanovsky* laboratóriumában 2007-2010 között, és később is többször visszatért oda rövidebb időszakokra. Az ott végzett vizsgálatok nagyban segítették tudományos szemlélete alakulását, valamint a hazai kutatócsoport megalakítását és fenntartását is. Mint mondta, további kutatásaiknak határt csak a fantáziájuk és inspirációik szabhatnak. Vizsgálatait addig szeretné folytatni, amíg arra lehetősége lesz. „Noha a korai kutatások a témában Magyarországon is zajlottak már a 20. század első felében, a kapszaicin

receptorát csak 1997-ben klónozták, ami alapjául szolgált a 2021-es orvosi-élettani Nobel-díj odaítélésének is. Azóta újra fellendültek az ezzel kapcsolatos vizsgálatok és megszorodtak a tudományos publikációk is. A téma tehát a

reneszánszát éli” – összegezte a pécsi orvoskar elismert kutatója.

Schweier Rita

Szerteágazó és komplex pályázatok érkeztek az oktatásfejlesztési ötletversenyre

Március 6-án hirdették ki a II. POTEpillars oktatásfejlesztési ötletverseny eredményeit az Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék által szervezett oktatói képzéssorozat, a „Módszertani Morzsák” rendezvényen. A kezdeményezés 2020 őszén indult, akkor hirdettek először pályázatot, majd hosszabb kihagyás után tavaly nyílt erre lehetőség másodszor. A pályázat a POTEpillars Tanulási kultúra koncepciójának részeként a dékáni vezetés támogatásával jött létre.

„A fő cél az volt, hogy teret biztosítsunk azoknak a kreatív gondolkodóknak, akik ötleteikkel jobbra szeretnék tenni az oktatást. A pályázati lehetőség minden egyetemi polgár számára elérhető volt, és a terveink szerint a jövőben is az lesz mindhárom nyelven” – nyilatkozta dr. Farkas József, a pécsi orvoskar Anatómiai Intézetének egyetemi adjunktusa, foglalkozás-egészségügyi szakorvos, a szervezőbizottság vezetője. Mint mondta, a 2023-as első fordulóra összesen 18 pályamunka érkezett, ám közülük 4 átkerült a PotePath projektbe, ami szerencsés véletlen folytán az ötletversenyre párhuzamosan futott, így ők ott versenyeztek tovább. A maradék 14 közül végül 9 jutott tovább a második fordulóba, őket díjazták is.

A 14 pályázó névsora

Dr. Hetényi Csaba (Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet)

Dr. Gács Boróka (Magatartástudományi Intézet, dr. Varga Zsuzsannával és dr. Laki Beátával csapatban)

Dr. Bajor Judit (I. sz. Belgyógyászati Klinika, Gasztroenterológiai Tanszék)

Dr. Koltai Katalin (I. sz. Belgyógyászati Klinika, Angiológiai Tanszék)

Dr. Berényi Károly (Orvosi Népegészségtani Intézet)

Dr. Reglődi Dóra (Anatómiai Intézet)

Dr. Barkó Szilvia (Biofizikai Intézet)

Dr. Tarjányi Oktávia (Orvosi Biológiai Intézet)

Hambuchné dr. Köhalmi Anikó (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet)

Dr. Jason Sparks (Anatómiai Intézet)

Dr. Varga Péter (Alapellátási Intézet, dr. Pozsgai Évával és dr. Csikós Ágnessel csapatban)

Fekete László (Marketing és Kommunikációs Osztály, dr. Mikó Évával, dr. Grama Lászlóval és dr. Patezai Balázssal csapatban)

Davidovics Anna (Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet, dr. Németh Tímeával csapatban)

Bagóné dr. Vántus Viola (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet)

A négy pályázó, akik a PotePath projektbe kerültek

Dr. Alizadeh Hussein (I. sz. Belgyógyászati Klinika)

Dr. Lubics Andrea (Anatómiai Intézet)

Dr. Ruzsics István (I. sz. Belgyógyászati Klinika)

Dr. Vincze Áron (I. sz. Belgyógyászati Klinika)

A kilenc díjazott

Dr. Bajor Judit, dr. Barkó Szilvia, dr. Gács Boróka, Hambuchné dr. Köhalmi Anikó, dr. Koltai Katalin, dr. Reglődi Dóra, dr. Tarjányi Oktávia, Bagóné dr. Vántus Viola és dr. Varga Péter.

Dr. Farkas József szerint a pályázatok nagyon szerteágazóak voltak. Főleg komplex terveket kaptak, amik kizárólagosan egy kategóriába sem voltak illeszthetőek, mint például a szimulációs betegképzés előmozdítása, vagy a szabadulószoza koncepciójának bevezetése a biokémiai oktatásba. Emellett volt olyan pályázat is, amely új eszközt tervezne bevezetni a jelenlegi oktatási sémába. Mint mondta, megtartották a korábbi, kétfordulós sémát. Az első körben a pályázók egy összefoglalót nyújtottak be, amelyben főbb vonalakban ismertették ötletük jellegét, képet adtak a megvalósítás várható hasznáról és az ahhoz szükséges erőforrásokról. Ehhez űrlap állt rendelkezésükre, ami segített abban, hogy mire térjenek ki, illetve terjedelmi korlátokat is szabott. A második fordulóban már terjedelmi megkötés nélkül fejthették ki elképzelésüket. A megvalósítás időtervét és pontos költségvetést is kértek.

„A zsűri számos szempontot mérlegelt. Az egyik ilyen volt az ötlet újszerűsége, valamint annak várható haszna az oktatásra nézve. Emellett figyelték azt is, hogy a megvalósítási terv mennyire reális és gyakorlatias, úgy a költségek, mint a kitűzött célok tekintetében. Előnyben részesültek az olyan pályaművek, amelyekben több pályázói csoport is képviseltette magát, mint például: hallgató-oktató vagy oktató-adminisztratív dolgozó” – összegezte.

A zsűri olyan kollégákból állt össze, akik komoly tapasztalattal rendelkeznek az oktatás, az innováció és a kutatás területén is, tagjai: dr. Kanizsai Péter (Sürgősségi Orvostani Tanszék), dr. Szántó Zsolt (Sebészeti Klinika) és dr. Maróti Péter (Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ) voltak. Visszajelzéseik alapján kiváló pályázatok érkeztek az ötletversenyre. A díjazásra eredetileg 5,25 millió forint állt rendelkezésre, ám a művek kiválósága okán dr. Nyitrai Miklós, a kar dékánja úgy döntött, hogy az ötletek megvalósíthatósága érdekében megemeli ezt az összeget, így közel 11,8 millió forintot sikerül szétosztani a pályázók között. A megvalósításra egy év áll a rendelkezésükre, ám ha a projekt úgy kívánja, eltérhetnek a határidőtől.

Schweier Rita

Bangkokban és Dublinban is jártak a Romhányi György Szakkollégium és a Demonstrátori Diákkör hallgatói

Dr. Filipánits Kristóf és Peresztegi Míra Zsófia, a Demonstrátori Diákkör és a Romhányi György Szakkollégium vezetőségi tagjai képviselték a pécsi orvost a Thai Medical Education Conference-en, amit Bangkokban rendeztek február 4-7. között. A konferencia központi témája a „Személyre szabott orvosi oktatás az egészségesebb világért” címet viselte.

Lehetőségük volt arra, hogy részt vegyenek egy prekonferencia-workshopon, ahol a fókuszban a hallgatók bevonása állt a döntéshozatalba, az oktatásba és a curriculum fejlesztésébe. A meghívott vendégek közt szerepelt *Celine Marmion*, a dublini Royal College of Surgeons in Ireland dékánhelyettese, és *Harm Peters*, az Association of Medical Schools in Europe (AMSE) elnöke a berlini Charité kórházból, akik gondolatébresztő előadásokat tartottak a moduláris curriculumról, illetve az ASPIRE-díj kritériumrendszeréről.

A háromnapos, nagyszabású konferencián előadások hangoztak el a modern oktatási módszerekről és eszközökről, például bemutatók a virtuális valóság használatáról az orvospépzésben és klinikai gyakorlatban, valamint az interaktív oktatási lehetőségekről. A pécsi orvoskar az alábbi poszttereket mutatta be a kongresszuson:

Tamás Andrea, Filipánits Kristóf, Németh Tímea, Sebők Judit, Koppán Ágnes, Peresztegi Míra Zsófia, Reglődi Dóra, Czopf László: Students in medical education: Near-peer teaching at the University of Pécs Medical School, Hungary

Filipánits Kristóf, László Kristóf, Horváth-Sarródi Andrea, Pintér Erika, Duga Zsófia, Németh Tímea, Czopf László, Tamás Andrea, Reglődi Dóra: A viable concept to support gifted medical students to accelerate their development: The Romhányi György College for Advanced Studies

Peresztegi Míra Zsófia, Filipánits Kristóf, Czopf László, Németh Tímea, Sebők Judit, Koppán Ágnes, Szántó Zoltán, Reglődi Dóra, Tamás Andrea: The impact of near-peer teaching on clinical training in undergraduate medical education

A részvételt a dr. Tamás Andrea egyetemi docens által vezetett PTE, ÁOK, Demonstrátori Diákkör, karunk dékáni vezetése, valamint a PTE Utazó Nagykövet Program támogatta. Peresztegi Míra Zsófia utazása a Nemzeti Tehetség

Program Nemzet Fiatal Tehetségeiért Ösztöndíj segítségével valósult meg.

Bangkok mellett Dublinban is képviseltethették magukat karunk Romhányi György Szakkollégiumának szakkollégistái, dr. Filipánits Kristófnak, a Romhányi György Szakkollégium elnökének a vezetésével. Tizenegyen vettek részt a február 15-17. között rendezett 13. International Conference for Healthcare and Medical Students (ICHAMS) orvostanhallgatói konferencián, amit minden évben a Royal College of Surgeons in Ireland (RCSI) rendez. Az RCSI-t 1784-ben alapították, 2021-ben Írország legjobbja volt a Times Higher Education (THE) egyetemi rangsorában, a világon második helyezést elérve a „Jó Egészség és Jólét” kategóriában, összesen 871 intézmény közül.

A pécsi orvoskar szakkollégistái 11 poszterrel és egy szóbeli előadással mutatták be kutatásaikat. *Bosnyák Inez* hatodéves orvostanhallgató a konferencia legjobb szóbeli előadásának díját érdemelte ki. A bemutatott munkák a következők voltak:

Reka Hegede, Zsófia Pesei, Gergo Berke, Balazs Csaba Nemeth, Balint Eross, Gyula Farkas Jr., Andrea Szentesi, Laszlo Czako, Miklos Sahin-Toth, Péter Hegyi, Eszter Hegyi (Transzlációs Medicina Intézet): TRPV6 variants in chronic pancreatitis in Hungary

Izabella Török, Ammar Al-Omari, Viktória Kormos (Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet): Possible role of the TRPA1 in a mouse model of chronic alcohol consumption

Inez Bosnyak, Alexandra Vaczy, Balazs Meresz, Dorotytya Molitor, Krisztina Kovacs, Bela Kocsis, Dora Reglodi, Tamas Atlasz (Anatómiai Intézet): A new potential therapeutic target in inflammatory retinopathy

Inez Bosnyak, Alexandra Vaczy, Nelli Farkas, Dorotytya Molitor, Balazs Meresz, Evelin Patko, Lina Li, Tamas Atlasz, Dora Reglodi (Anatómiai Intézet): Optimization of an ischemic retinopathy mouse model and evaluation of the consequences of oxygen deprivation

Boglarka Toth, Beata Polgar, Tunde Toth, Fruzsina Fonai, Zsuzsanna Somoskoi, Dora Reglodi, Andrea Tamas (Anatómiai Intézet): The examination of PACAP in different phases of breast milk and in exosomes

Kata Anna Toller, Peter Kupo, Kristof Janosi, Dorottya Debreceni, Tunde Toth, Beata Polgar, Dora Reglodi, Andrea Tamas (Anatómiai Intézet, Szívgyógyászati Klinika): Examination of pituitary adenylate-cyclase activating polypeptide (PACAP) in patients with atrial fibrillation undergoing pulmonary vein isolation

Mira Zsolt Peresztegi, Zsolt Vereczkei, Nelli Farkas, Judit Bajor (I. sz. Belgyógyászati Klinika): Investigation of cardiovascular risk factors, metabolic parameters, and body composition in celiac patients

Jason Sparks, Dora Reglodi (Anatómiai Intézet): Role of PACAP in age-related systemic amyloidosis

Marcell Schmidt, Daniel Pham, Balazs Daniel Fülöp, Balazs Gaszner, Tunde Toth, Dora Reglodi, Andrea Tamás (Anatómiai Intézet): Morphological study of the ventral tegmental area in wild-type and pituitary adenylate cyclase-activating polypeptide (PACAP) knockout mice

Botond Bocz, Dorottya Debreceni, Kristóf-Ferenc János, Tamás Simor, Péter Kupó (Szívgyógyászati Klinika): Comparing cryoballoon ablation and ablation index-guided radiofrequency ablation in patients with paroxysmal atrial fibrillation

Anna Wagner, Edina Lempel, Katalin Böddi (Fogászati és Szájsebészeti Klinika): Temporal determination of monomer, initiator, and inhibitor dissolution from various types of dental resin composites

Kristof Filipanits, Fruzsina Tuske, Tunde Minier (Reumatológiai és Immunológiai Klinika): Investigation of the relationship between the 6-minute walk test and global disease activity in systemic sclerosis

Egyes absztraktokat – a szerzők döntésének függvényében – a BMC Proceedings nemzetközi, tudományos, angol nyelvű folyóiratban is publikálják. A tudományos verseny mellett a hallgatók jelen lehettek a szakmai workshopokon és előadásokon is, melyek szakmai készségeik fejlesztését szolgálták. Ilyenek voltak a laparoszkópiás készségekről, a Point-of-Care ultrahangról szólók, valamint az anatómiai, igazságügyi orvostani, illetve mikrosebészeti workshopok. Tíz hallgató részvételét a PTE, ÁOK Romhányi György Szakkollégiuma és a PTE, Hallgatói Szolgáltatási Központ, dr. Jason Sparks jelenlétét pedig az Anatómiai Intézet támogatja.

Idén is sok hallgató gyűlt össze a „Hova tovább?!” szakmai tájékoztató napon

A felsőbb éves általános orvostan- és gyógyszerészhallgatókat tájékoztató „Hova tovább?!” szakmai rendezvényt március 27-én szervezték a pécsi orvoskar Magyar Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Irodájának munkatársai a dr. Romhányi György aulában, illetve az új elméleti tömb SIOT0032-es előadótermében. Idén is sok hallgató érdeklődött az előadások iránt és nyüzsgött a standoknál.

Az immár hagyománynak számító szakmai tájékoztató nap elsődleges célja, hogy hasznos információkkal lássa el a felsőbb éves általános orvostan- és gyógyszerészhallgatókat, segítve őket a szakmai előmenetelükkel kapcsolatos döntések meghozatalában. Minden évben nagy érdeklődés övezi a rendezvényt, idén sem volt ez másként.

Az egyetem vezetőinek megnyitója után a doktori képzésről (PhD) Szekeres Júlia professzor, a Doktori és Ha-

bilitációs Tanács elnöke, a rezidensképzésről dr. Forrai-Werling Márta, a Szak- és Továbbképző Központ igazgatója beszélt, aki – dr. Papp Dávidnak, az Országos Kórházi Főigazgatóság Humán erőforrás-fejlesztési Igazgatóság osztályvezetőjének betegsége miatt – ismertette a rezidensek ösztöndíjrendszerét is. A KK tevékenységéről Boncz Imre professzort, a PTE, KK stratégiai elnökhelyettesét hallgatták. Verzár Zsófia professzor asszony, a MOK Baranya Vármegyei Területi Szervezetének vármegyei alelnöke felvételről, a kamaráról, dr. Hernádi Árpád, a Magyar Rezidens Szövetség pécsi régióelnöke a szövetségről, a pályakezdők szakmai érdekvédelméről – ugyancsak felvételről – dr. Hankó Zoltán, a Magyar Gyógyszerész Kamara elnöke tartott tájékoztatót. Az előadásokkal egyidőben az oktatókórházak standjainál is tájékozódhattak a hallgatók.

További fotók:

Fotó: Verébi Dávid

Nagy sikerrel zajlott a II. Romhányi György konferencia

A pécsi orvoskar Romhányi György Szakkollégiuma március 1-3. között szervezte meg a II. Romhányi György konferenciát a PTE, ÁOK új elméleti tömbjében. 11 szekcióban, 66 előadást tartottak a pécsi, a budapesti, a debreceni és a szegedi orvoskarok szakkollégistái és tudományos diákköri hallgatói, de érkeztek előadók és vendégek Pozsonyból és Marosvásárhelyről is. Idén első alkalommal interdiszciplináris szekciót is hirdettek, melyen a PTE természettudományi és interdiszciplináris szakkollégiumi tagjai is lehetőséget kaptak tudományos munkájuk ismertetésére.

A tudományos ülések közötti szünetekben szakmai workshopokon – többek között prehospitális ellátás- valamint surgical skills-workshopon – és stresszlevezető gyógytornán is részt vehettek az érdeklődők, az előadások után pedig jó hangulatú InSimu diagnosztikai csapatversenyen mérhették össze tudásukat. A szakmai együttlét mellett a közösségi események is segítették a szakkollégiumok közötti kapcsolatok elmélyítését. A konferencia megvalósítását a PTE, ÁOK dékáni vezetése és a PTE Hallgatói Szolgáltatási Központja támogatta. A PTE számos hallgatója ért el helyezést, illetve nyert különdíjat.

Alap kutatás

I. hely: *Bosnyák Inez* PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, témavezetők: dr. Reglődi Dóra egyetemi tanár, dr. Váczy Alexandra

Epidemiológia, magatartástudományok

II. hely: *dr. Csaba Gergely* PTE, ÁOK, Magatartástudományi Intézet, témavezetők: dr. Csathó Árpád, dr. Füzesi Zsuzsanna egyetemi tanár

Gyógyszerésztudományok I.

II. hely: *dr. Koloh Regina* PTE, GYTK, Farmakognóziái Intézet, témavezetők: dr. Farkas Ágnes, dr. Balázs Viktória Lilla
III. hely: *Shubail Sarah* PTE, GYTK, Farmakognóziái Intézet, témavezetők: dr. Csikós Eszter, dr. Kemény Ágnes

Gyógyszerésztudományok II.

III. hely: *Rácz Levente* PTE, ÁOK, Élettani Intézet, témavezetők: dr. Telkes Ildikó, dr. Fusz Katalin

Idegtudományok Bírálóbizottság

I. hely: *Schmidt Marcell* PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, témavezetők: dr. Pham Dániel, dr. Tamás Andrea
II. hely: *Kocsa János* PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, témavezetők: dr. Pytel Bence, dr. Gaszner Balázs

Kardiológia

I. hely: *Toller Kata Anna* PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, KK, Szívgyógyászati Klinika, témavezetők: dr. Tamás Andrea, dr. Kupó Péter
II. hely: *Mandel Maja* PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika, témavezetők: dr. Kupó Péter, dr. Debreceni Dorottya

Képzalkotás és virtuális valóság

I. hely: *Szemes Máté* PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, témavezetők: dr. Füredi Nóra Judit, dr. Ujvári Balázs
III. hely: *Bognár Dávid* PTE, KK, Orvosi Képzalkotó Klinika, Transzlációs Idegtudományi Nemzeti Laboratórium, témavezető: dr. Tóth Arnold

Klinikai Orvostudományok I.

II. hely: *Tóth Boglárka* PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, PTE, KK, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet, témavezetők: dr. Tamás Andrea, dr. Polgár Beáta
III. hely: *Peresztegi Míra Zsófia* PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika, témavezető: dr. Bajor Judit

Klinikai Orvostudományok II.

II. hely: *dr. Hamar Ágoston* PTE, KK, Laboratóriumi Medicina Intézet, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet, témavezetők: dr. Gombos Katalin, dr. Jáksó Krisztián
III. hely: *Bognár Dávid* PTE, KK, Orvosi Képzalkotó Klinika, Transzlációs Idegtudományi Nemzeti Laboratórium, témavezető: dr. Tóth Arnold

Poszter

II. hely: *Bocz Botond* PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika, témavezetők: dr. Kupó Péter, dr. Debreceni Dorottya
III. hely: *Lippai Bálint* PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet, témavezető: dr. Bock-Maquette Ildikó

Fotó: Verébi Dávid

Special Award of Romhányi College for Advanced Studies

Ou Hairui UPMS, Department of Pharmaceutical Biotechnology, Mentor: dr. Krisztián Kvell, Trixler Bettina PTE, ETK, Egészségbiztosítási Intézet, Egészségfejlesztési és Népegészségügyi Tanszék, témavezető: dr. Tigyi Zoltánné, dr. habil. Pusztafalvi Henriette

PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet Különdíja

Schmidt Marcell PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, témavezető: dr. Pham Dániel, dr. Tamás Andrea

PTE, KK, Orvosi Képző Központ Klinikai Különdíja

Szemes Máté PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet, témavezető: dr. Füredi Nóra Judit, dr. Ujvári Balázs

**Gratulálunk minden előadónak,
a szervezők köszönik a részvételt!**

További fotók:

A „unibuddy”-k azonnal válaszolnak a leendő pécsi orvosoknak és gyógyszerészeknek

Biztosan észrevette már mindenki a pécsi orvosi és gyógyszerészkar angol és német felvételi oldalának jobb alsó sarkában felbukkanó chatablakot. Nem digitális asszisztenssel, mesterséges intelligenciával van dolgunk, hanem a PTE, ÁOK-n és GYTK-n orvosnak, fogorvosnak, gyógyszerésznek, biotechnológusnak tanuló, hús-vér hallgató jelentkezik a tavaly őszi óta futó **Unibuddy Programnak** köszönhetően, hogy válaszoljon a képzéssel és az itteni élettel kapcsolatos kérdésekre a leendő diákoknak és szüleiknek.

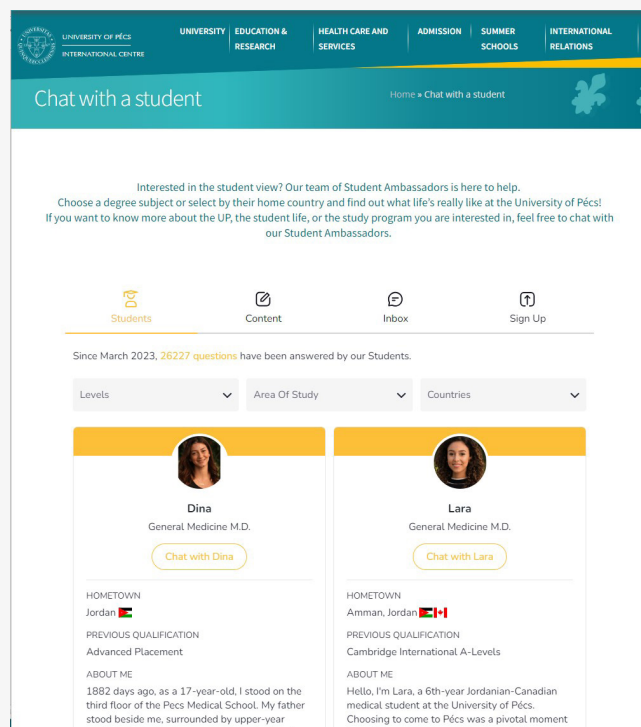
A Unibuddy Program a PTE-n 2023 tavaszán indult, az érdeklődők ország, illetve kar és program szerint szűrhetik, hogy kivel is szeretnének beszélgetni. A PTE, ÁOK és a GYTK vonatkozásában a 2023/24-es tanév őszi szemeszterétől indult a program, melybe aktív hallgatói jogviszonyú angol és német programos orvos-, fogorvos-, valamint angol programos gyógyszerészkar, illetve PhD-hallgatókat is vártak. A 31 jelentkezőből végül 24-et (23 angol és egy

német hallgatót) választottak ki a szervezők. Mindegyikük elhivatott polgára a pécsi orvosnak és gyógyszerészkar-nak, akiknek az érdeklődők kötetlenül tehetik fel kérdéseiket az egyetemmel, várossal kapcsolatban, vagy akár tanácsot is kérhetnek a felvételi vizsgát illetően.

A beszélgetés teljes egészében valós időben zajlik, azaz, ha írunk a chatboxban, az azonnal felvillan egy Unibuddy programos hallgató, aki az eddigi tapasztalatok szerint átlagosan 22 órán belül válaszol is. A beszélgetés az applikációnak köszönhetően mobilos nézetből is könnyedén elérhető. Érdeklődők pedig bőven akadnak: a PTE, ÁOK Stratégiai Marketing és Toborzó Irodájának tájékoztatása szerint a legtöbben Pakisztánból és Nigériából írnak, de Dél-Afrikából, Kenyából, Indiából, Iránból és Ghánából is sokan kérdeznek Pécsről, a pécsi orvosi és gyógyszerészstanulmányokról. Az érdeklődők a chatelés mellett blogokat is olvashatnak, melyek az itt tanulók személyes tapasztalatain keresztül járnak be fontos témákat, ideértve például a klinikai tanulmányokat, a kreditrendszert, a szóbeli vizsgákat, a magyar nyelv szükségességét, ösztöndíjlehetőségeket.

„Köszönként az egész éves munkájukért, vacsorát szerveztünk a unibuddyknak, akik rendkívül nagy segítséget jelentenek a toborzásban. A megnövekedett igények miatt idén márciusban tovább bővült a csapat két német programos hallgatóval, szeptemberben pedig újakezdjük a kiválasztásukat, hiszen sokan hatodévesként már nem fogják tudni vállalni a pozíciót. Az ösztöndíjkiírást, ahogy korábban, ezúttal is az aok.pte.hu/en weboldalon tesszük majd közzé, várhatóan szeptemberben” – árulta el *Görgey Anna*, az iroda munkatársa, a Unibuddy Program koordinátora.

A felület nemrég új funkcióval bővült, a Unibuddy Community-vel, mely a gólyákat, azaz a felvételt nyert leendő hallgatókat kapcsolja össze a már jelenlegi hallgatókkal, valamint gólyák százaival, így már Magyarországra érkezésük előtt elindul a közösségépítés, emellett különböző tematikájú csoportokban van lehetőségük kérdéseiket feltenni.

Unibuddy Program:

Gyógyszerész-továbbképzés

„A gyakorló gyógyszerészet aktualitásai”

A PTE, GYTK Gyógyszerészeti Intézete „A gyakorló gyógyszerészet aktualitásai” címmel kötelező, szinten tartó, regionális gyógyszerész-továbbképzést szervezett március 8-10-én Pécsen, több mint 260 gyógyszerész kollégának, akik az ország tizenhat vármegyéjéből érkeztek és a gyógyszerészet minden meghatározó szakmaterülete képviseltette magát.

Örök kihívás olyan tartalommal megtölteni a kötelező, szinten tartó továbbképzést, mely minden szakterület gyógyszerészei számára vonzó, és őket részvételre sarkallja. Ebből a célból a pécsi szervezők a mindenki számára érdekesnek vélt előadások mellett külön szakterület-specifikus képzési blokkok beiktatása mellett döntöttek, így a gyógyszerellátási szakgyógyszerészetre, a kórház-klinikai szakgyógyszerészetre, toxikológia és az ipari szakgyógyszerészetre szakosodott kollégák párhuzamos blokkokban megtalálhatták a számukra új információt hordozó témákat. A gyakorlatorientált képzést a klinikusok bevonásával megtartott kiváló előadásokon túl a PTE, ETK szakoktatója által tartott gyakorlati felnőtt alapszintű újraélesztés (BLS) tréning is színesítette a továbbképzés első napján.

Az első blokkban a gyógyszerellátás aktualitásait és kihívásait, valamint a lehetséges okokat és megoldási irányokat mutatták be előadók, dr. El-Koulali Zakariás országos tisztifőgyógyszerész (NNGYK), Boncz Imre professzor (PTE, ETK) és dr. Feller Antal a Gyógyszer-nagykereskedők Szövetségének elnöke. A terápiás ismeretek és tanácsadás, speciális betegcsoportok szekciójában Pethő Gábor professzor (PTE, ÁOK és GYTK) a várandósság és gyógyszerelés kapcsolatának farmakológiai alapjait ismertette a résztvevőkkel. Nagyon sok hasznos gyakorlati ismeretet nyújtó előadásokkal zárult az első nap, hiszen dr. Szlávics Eszter (PTE, Bör-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika) a gyógyszerkészítmények bőrgyógyászati mellékhatásairól, míg dr. Somogyi-Végh Anna (PTE, Gyógyszertár) az időskori gyógyszerelés kihívásai és a biztonságos gyógyszeres terápiát segítő eszközök alapismeretei mellett példákkal illusztrálta a gyógyszerészeti intervenciók lehetőségeit. A gyógyszeres technológia és ipari gyógyszerészet iránt érdeklődő kollégák dr. Uffalussy György (EGIS Gyógyszergyár

Nyrt.) érdekes részleteket is felvillantó, áttekintő előadásait (A polimorfia gyógyszeres technológiai vonatkozásai; Molekulától a készítményig – originális és generikus gyógyszerfejlesztés) hallhatták párhuzamos szekcióban.

A második napon a fő blokkban ismét a gyógyszerellátás volt a főszerep, melyben a generációváltás kihívásairól Titkos Csaba professzortól (PTE, KTK), a Magyar Gyógyszerész Kamara elnökétől, dr. Hankó Zoltántól aktuális szakpolitikai kérdésekről, és dr. Zsótér Andrea igazgató asszonytól (Hungaropharma Zrt.) a gyógyszer-nagykereskedeleminél minőségbiztosításról és a gyógyszernek nem minősülő termékköröket érintő kérdésekről hallhattunk remek előadásokat. A második naptól több szekcióra is beülhettek a különböző szakterületek iránt érdeklődő kollégák. A gyógyszeres tárgyalás és marketing blokkban a gyógyszeres tárgyalás hatályos szabályozás alapján elérhető marketingeszközöiről és szolgáltatásmarketingről szóló előadásokkal készült dr. Kerék Dániel (MGYK) és dr. Putzer Petra (PTE, KTK). A kórházi-klinikai gyógyszerészet szekciójában dr. Ságiné dr. Polics Éva orvosigazgató (Komlói Kórház) a krónikus szívelégtelenség kezelésének gyógyszeres optimalizálási lehetőségeiről, míg dr. Télessy István c. egyetemi docens (PTE, GYTK) a táplálástérápia újdonságairól és betegtanácsadási feladatokról tartott előadást, nagyszámú érdeklődő előtt. Szintén sok kollégát vonzott a toxikológia szekció, ahol dr. Almási Attila egyetemi docens (PTE, GYTK) a gyógyszermetabolizmus vizsgálatának farmakológiai lehetőségeit mutatta be, melyet dr. Kuzma Mónika toxikológus szakgyógyszerész (PTE, ÁOK) a témakört jól szemléltető esetbemutatókkal a hazai és regionális gyógyszer-mérgezéseket és azok azonosítási lehetőségeit taglaló előadása követett. A rendezvény a közös blokkokkal folytatódott, ahol az előadók először a koronavírus-pandémia és a megváltozó egészségügyi ellátórendszer kérdéseit boncolgatták. Elsőként Pál Tibor professzorral (PTE, ÁOK) az antibiotikum-rezisztencia szemszögéből tárgyalta a témát, majd a gyógyszeres szerepvállalás került elő a közvetlen lakossági ellátásban és kórházi-klinikai területen egyaránt. Ennek keretében új irányokat mutatva dr. Somogyi Orsolya (MGYK, SE) az adherenciaprogram tapasztalatai és a gyógyszeres tanácsadás

jövőképe kérdéskörrel, illetve *dr. Süle András* (MGYK, EAHP elnök) „Vakcináció, mint gyógyszerészeti kompetencia Magyarországon?” című előadásaival kötötte le a hallgatók figyelmét. A tartalmas képzési napot a telemedicina, e-health blokkal és stílusosan online előadással zárták az egybegyűltek, ahol sorrendben *dr. Bertalan Lóránt* szakértő (ESZFK) az EESZT és az e-recept további hazai fejlesztései kerültek górcső alá, *dr. Dózsa Csaba* egyetemi docens (Miskolci Egyetem) a telemedicina jelenlegi szabályozását és futó projektjeit mutatta be, míg *dr. Rab Árpád* Szörényi tudományos főmunkatársa (Nemzeti Közszerológiai Egyetem) a jövőkutató szemszögéből tekintette végig a digitalizáció és AI hatását az egészségügyben.

A rendezvény utolsó napján a hallgatóság további kiváló előadásokon keresztül három fő klinikai terület aktualitásaival ismerkedhetett meg: a reumatológiáról *dr. Kumánovics Gábor* egyetemi docens (PTE, Reumatológiai és Immunológiai Klinika), a kardiológiáról Tóth Kálmán professzor (PTE, I. sz. Belgyógyászati Klinika) és a reanimációról *Bátai István* professzor (PTE, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet) beszélt. Ezen a napon is párhuzamos blokkok szakképesítésekhez igazodó programmal várták a résztvevőket, így a gyógyszerellátási gyógyszerészet iránt érdeklődők a gyógyszerfejlesztés és engedélyezés új irányait és valós, életbeli adatok alkalmazásának lehetőségeit *Botz Lajos* professzortól (PTE, GYTK, Klinikai Vizsgálatok Koordinációs Központja), valamint az egészségügyi technológiai értékelés alapjait és hazai példáit *dr. Kovács Sándor* szakértőtől (PTE, GYTK) hallhatták. A kórházi-klinikai gyógyszerészet aktualitásaiba a betegre szabott gyógyszerelés területén *dr. Merczel Sára* szakgyógyszerész (MGYK), míg a betegágy melletti gyógyszerészeti szolgáltatások új módszertani levelével *dr. Juhász Ákos*, a Szakmai Kollégium Kórházi-klinikai Gyógyszerészeti Tagozat elnöke ismertette meg a résztvevőkkel. A toxikológia blokkban *dr. Karvaly Gellért* szakgyógyszerész (SE) a gyógyszer-szint-monitorozás analitikai alapjait mutatta be nagyon szemléletformáló módon, melyet követően, a szekció zárásaként *dr. Lakatos Ágnes* egyetemi docens (PTE) a Laboratóriumi Medicina Intézetben folyó toxikológiai vizsgálatokat ismertette tanulságos és aktuális példákkal. Az ipari gyógyszerészet blokkban a gyógyszerkészítmények csomagolástechnikai változásai és hulladék-gazdálkodás témaköréi (*dr. Lovász Norbert*, ExtractumPharma Zrt.) mellett a titán-dioxid gyógyszer-technológiai kérdéseivel (*Schwendtner Erik*, Col-orcon Hungary) ismerkedhettek meg a résztvevők. A tesztírás

előtti utolsó blokkot *dr. Pál Szilárd* egyetemi adjunktus (PTE, GYTK) kiváló előadása vezette fel, mely a magisztrális gyógyszerkészítés újdonságait járta körül a FoNo VIII. kapcsán. Őt követte *dr. Csupor Dezső* professzor (SZTE, GYTK) a növényi készítmények gyógyszer-tári forgalmazásban betöltött helyét és veszélyeit bemutató előadása. A blokkot és a rendezvényt *Botz Lajos* professzor szenzációs interaktív előadása zárta, mely kiváló összefoglalója volt a rendezvénynek. Előadása nyomán értékes gondolatokat vihetek magukkal haza a résztvevők a bizonyítékokon alapuló orvoslás válsága és csodaszerek kapcsolatáról, illetve, hogy gyógyszerészként milyen lehetőségeink vannak a megfelelő gyógyszeres és egyéb termék kiválasztása terén és a javasolt kezelés kialakításában, valamint a betegek képzésében.

A résztvevők a továbbképzést értékelő kérdőívben megerősítették, hogy olyan tartalmas továbbképzésen vehettek részt, ahol a tudomány mai állását bemutató előadásokon túl a napi gyakorlati problémák azonosításához és megoldásához kapcsolódó ismereteket és módszertanokat is kaptak. A rendezvényt követően a résztvevő kollégák számára részletes online értékelő kérdőívet küldött ki az intézetünk, amely kiterjedt a továbbképzés szervezésére, technikai lebonyolítására, körülményeire és nem utolsósorban minden megtartott előadás értékelésére. Ez alapján egyértelműen látható, hogy a szervezés és a szakmai tartalom is inspiráló és hasznos volt, a válaszadók több mint 95% a jövőben is részt venne pécsi továbbképzésen. Ahogy egyik résztvevőnk írta „Közvetlen, jó kollegiális hangulatban zajlottak a napok. Tényleg a friss szakmai anyag átadása volt a cél, és nem kiképzéses jelleggel.” A résztvevők visszajelzései alapján is sikeres volt a rendezvény, hiszen az általános szempontok (szervezés, lebonyolítás, szakmai program és „összességében hogyan érezte magát a rendezvényen?”) alapján a 75 válaszadó az 5 fokozatú skálán átlagosan 4,6-4,9 pontok között értékelte.

A szünetekben a résztvevőknek lehetőségük volt a PTE, ÁOK/GYTK Alumni Iroda munkatársaival is találkozni, valamint a PTE Shop és a PTE, Szőlészeti és Borászati Kutatóintézet is bemutatkozott a kollégáknak. Ezúton szeretnénk minden programban résztvevőnek és a PTE, ÁOK munkatársainak is megköszönni a rendezvény szervezésében és lebonyolításában nyújtott segítséget! Előadóinkat és résztvevőinket is visszavárják a szervezők a rendezvényeiken!

PTE, GYTK, Gyógyszerészeti Intézet munkatársai

Az immunológiai társaságok idei továbbképzése

Április elején Mezökövesden rendezték a Magyar Immunológiai Társaság (MIT) és a Magyar Allergológiai és Klinikai Immunológiai Társaság (MAKIT) idei továbbképzését. A KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézetét *Berki Tímea* professzor asszony, a MIT alelnöke, *Németh Péter* és *Balogh Péter* professzorok, a MIT vezetőségi tagjai, valamint *Szinger Dávid* és *Subicz Rovéna*, az intézet két PhD-hallgatója képviselték.

A rendezvény első felében „A fertőzések, a krónikus gyulladásos állapotok és a tumorok összefüggéseinek immunológiája” témakörben hét előadót hallgathatott meg a közönség a MIT képviselőjében. A későbbiekben a MAKIT vette át a szót és „Az allergiás megbetegedések immunológiája” témakörben tartott hat előadást.

Pályakezdő kutatóként nagyszerű lehetőségnek tartom, hogy részt vehettem az idei továbbképzésen. Remek alkalom volt megismerni a szakma hazai képviselőit, az ő munkájukat és az eredményeiket. Külön tetszett, hogy a szekciók végén feltehetjük a felmerülő kérdéseket egy-egy előadással kapcsolatban, és így kerekasztal-beszélgetés alakult ki a résztvevők között. A szünetekben lehetőség nyílt a kapcsolatépítésre PhD-hallgatókkal vagy akár az előadókkal. Számomra rendkívül hasznos, új információkkal lettem gazdagabb, valamint a továbbképzésen elhangzottak tovább szélesítették a szakirodalmi tájékozódásomat.

Subicz Rovéna,
PhD-hallgató

„Kiemelkedő személyiségek dolgoztak és dolgoznak ma is itt” – 100 éves a PTE Gyermekgyógyászati Klinikája

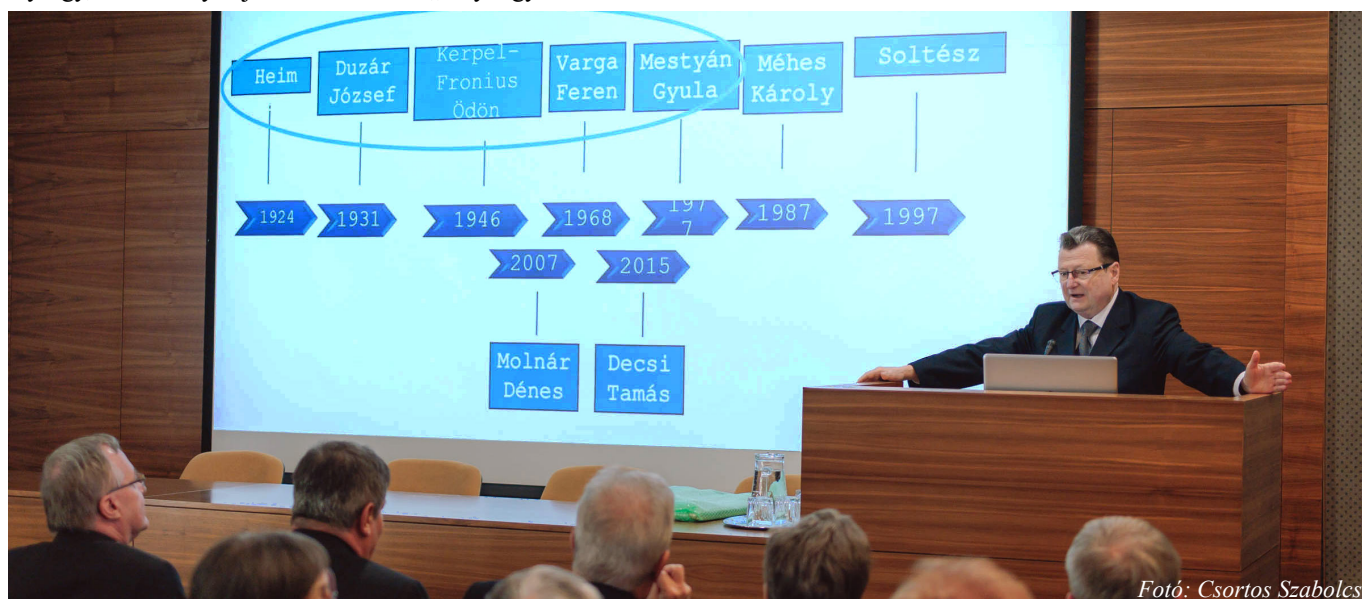
Családias hangulatban zajlott a PTE Gyermekgyógyászati Klinikájának centenáriumi ünnepe, amit április 19-én tartottak az MTA pécsi székházában. Az egyetemi vezetők és munkatársak mellett eljöttek a budapesti, a szegedi és a debreceni klinikák szakemberei is, hogy közösen emlékezzenek meg az elmúlt száz év történeteiről. Az ünnepségen a köszöntők után előadásokban méltatták a pécsi intézmény igazgatóinak tevékenységét, idézték fel életútjukat, de szó esett a jelen és a jövő feladatairól, céljairól is.

„A gyermekgyógyászokra úgy gondolunk, hogy ők azok, akik mindenhez értenek, és ezért tisztelet illeti őket. Tudásuk és elkötelezettségük méltán elismerendő” – fogalmazott köszöntőjében *Tényi Tamás* professzor, a PTE, ÁOK dékánhelyettese, aki felidézte gyermekkori és egyetemista éveinek kedves emlékeit is, utóbbiak kapcsán büszkén említve Molnár Dénes, Méhes Károly és Decsi Tamás professzorokat, akik oktatták, majd akikkel később – már orvosként – kutatott is.

„A Pécsi Tudományegyetem Gyermekgyógyászati Klinikája országosan is az élen jár a gyermekellátásban, ez a korosztály a legmagasabb szintű ellátásban részesül” – fogalmazott *dr. Sebestyén Andor*, a PTE, KK elnöke, aki szót ejtett a közeljövő kihívásairól is, említve többek közt a balesetsebészetet, a gyermektraumatológiát. Mint mondta, továbbra is mindent megtesznek azért, hogy a pécsi szakemberek a kor legkorszerűbb eszközeivel és módszereivel gyógyíthassák a jövő generációját. *Szabó Attila* professzor, a Semmelweis Egyetem, ÁOK Gyermekgyógyászati Klinikájának igazgatója hangsúlyozta, hogy Pécs büszke lehet, mert kiemelkedő személyiségek dolgoztak és dolgoznak ma is a klinikán. Kiemelte Heim Pál és Kerpel-Fronius Ödön professzorok tevékenységét, akik a 20. század nemzetközileg is meghatározó vezetői voltak. Beszélt a közösség erejéről is, ami felbecsülhetetlen értékű, segít a hétköznapiakban éppúgy, mint a továbblélekedésben. A professzor ajándékkal is kedveskedett a pécsi klinikának, Ruzicskay György, Munkácsy-díjas festőművész „Anyja gyermekével”

című grafikáját nyújtotta át *Decsi Tamás* professzornak. „Fél év múlva mi is csatlakozunk százéves testvérünkhöz” – kezdte köszöntőjét *dr. Mogorósy Gábor*, a Debreceni Egyetem, Gyermekgyógyászati Klinikájának szakorvosa, aki méltatta pécsi kollégái és az elődök tevékenységét, kiemelve: példaként szolgálnak a magyar egészségügy számára. *Dr. Bereczki Csaba*, a Szegedi Tudományegyetem, Szent-Györgyi Albert Gyermekgyógyászati Klinika és Gyermekkegészségügyi Központ tanszékvezető egyetemi docense a legfiatalabb, a 95 éves szegedi gyermekklinika nevében köszöntötte a résztvevőket. Mint mondta, napi kapcsolatban állnak a pécsi kollégákkal, aminek oka hasonló környezetükben, struktúrájukban és kihívásaikban rejlik. Utóbbiak között említette a holisztikus szemléletét folytatott küzdelmet, valamint a ritka betegségekkel kapcsolatos háttérfeltételek megteremtését.

Az előadások sorát *Molnár Dénes*, a PTE Gyermekgyógyászati Klinikájának emeritus professzora kezdte, aki az alapítástól a rendszerváltásig, 63 év történetét foglalta össze. Mint mondta, a klinika épülete 1924-ben a Rét és Ráth utca sarkán volt, és egykor a Juliánus Egyesület tanoncnevelő internátusaként működött. Megidézte az alapítót, Heim Pál professzort, majd méltatta Vitéz Duzár József, Kerpel-Fronius Ödön és Mestyán Gyula tevékenységét is. Méhes Károly professzort, mint megújító igazgatót említette előadásában *Hollódy Katalin* professzor asszony, aki sok személyes fotóval illusztrálta mondanóját. Kiemelte, mennyi mindent tanultak nagy elődjüktől, többek között azt, hogy a beteggel beszélgetni kell, tetőtől talpig megvizsgálni, keresni a kis eltéréseket is, és soha nem szabad elvenni a szülőtől a reményt a gyógyulásra. *Dr. Erhardt Éva* egyetemi docens és *Csábi Györgyi* professzor asszony Soltész Gyula és Molnár Dénes klinikaigazgatók munkásságáról beszéltek az egészségügy átalakuló viharában. Hangsúlyozták, hogy mindketten komoly küzdelmet folytattak a klinika finanszírozásáért, mindemellett vezetésük alatt számos felújítás megvalósult, új profilok alakultak, gyermekbarát környezet

Fotó: Csontos Szabolcs

teremtődött, és a tudományos munka is sokat fejlődött. Hozzátette: a két professzor jelenleg is sok tanácsal segíti őket és olyan útravalókat kapnak tőlük, amelyek nagy segítséget jelentenek a hétköznapi életben. „A gyermekgyógyászat mellett, azt kiegészítve, a gyermeksebészet is óriási szerepet játszik a pécsi gyermekklinika életében, akár a testvéreként is tekinthetünk rá” – így kezdte előadását dr. Vástyán Attila egyetemi docens. A gyermeksebészet atyjának dr. Schöpf-Mérei Ágostot nevezte meg, aki sebészdoktor, szemorvos és gyermekgyógyász is volt. Beszült dr. Vertán Emilről, a sebészeti osztály első vezetőjéről, majd a későbbiekéről, Pilaszanovich Imre és Pintér András professzorokról. Hangsúlyozta, hogy utóbbi helyezte fel a magyar gyermeksebészetet a nemzetközi térképre. Kiemelte, hogy a pécsi klinika 2003-ban – Budapesttel és Szegeddel karöltve – Akkreditált Európai Gyermeksebészeti Képzőközponttá vált.

Vajda Péter professzor előadásában a nemzetközi gyermeksebész-rendezvények és a nemzetközi szakmai szervezetekben való részvétel jelentőségét és a tudományos munkacsoportok létrejöttét hangsúlyozta. Büszkeséggel beszült a manuális tanszék megalakulásáról 2016-ban, valamint a gyermek-sürgősségi centrum létrehozásáról is. Szót ejtett – országos ellátási feladatként – a speciális műtétípusokról is, mint a cloaca-húgyhólyag extrophia, a széklet- és vizeletinkontinencia miatt végzett rekonstrukciókról, vagy a kézfejlődés rendellenességei miatti komplex beavatkozásokról.

Az előadások zárásaként Decsi Tamás professzor, klinikaigazgató vázolta fel a klinika jelenét és lehetséges jövőjét a tendenciák tükrében. Mint mondta, jelenleg összesen 200 ezer

gyermek ellátását végzik Baranya, Somogy és Tolna vármegyékből, növekvő fekvőbeteg-ellátás mellett. Örömet fejezte ki, hogy az elmúlt tíz évben 40 százalékkal nőtt az orvosok, a szakorvosok, a rezidensek és a gyakornokok létszáma, ám azt kevésbé nevezte öröndetesnek, hogy ezt a növekedést nem követi az ápolói, asszisztensi létszám emelkedése. Büszkén említette, hogy a tudományos közlemények száma is nő és új fejlesztésekkel is gazdagodhattak az elmúlt években, legutóbb az új gyermeksebészeti és sürgősségi osztállyal. A klinikaigazgató reményét fejezte ki, hogy a következő száz év is hasonlóan eredményes lesz, és a hozzájuk forduló kicsi gyermekekből a vágyaikat megvalósítani tudó felnőttek válnak.

A centenáriumi ünnepség előadásait egy kis kötet formájában is megörökítették „100 éves a PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinika” címmel, dr. Vástyán Attila egyetemi docens összeállításában. Az ünnepséget – meglepetésként – fotósorozat zárta „Együtt 100” címmel, ami az elmúlt több évtized kedves, humoros és megható pillanatait elevenítette fel.

Az április 19-ei rendezvény karitatív kampány kezdete is volt, a PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinika Onkohematológiai Osztályának a támogatásáért. Csúcspontja egy négynapos biciklitúra lesz május 16-20. között, amikor is elhivatott gyermekgyógyászok a PTE jogelődjének, az Erzsébet Tudományegyetemnek a városából, Pozsonyból tekernek Pécsre, hangsúlyozva a mozgás, a sport életmentő, gyógyító funkcióját, egyúttal buzdítva is az adományozásra.

További fotók, videó.

Schweier Rita

Jubileumi pünkösdi kerékpártúra – „Küzdj! Tekerj! Gyógyulj”

A 100 éves pécsi Gyermekgyógyászati Klinika kollégái Pozsonyból Pécsre kerékpároztak, hogy a 400 kilométeres úttal felhívják a figyelmet az egészséges életmódra, a sport és a gyermekek egészségnevelésének fontosságára, valamint az elhízás és különböző betegségek megelőzésére. A gyermekgyógyászokból, klinikai dolgozókból álló csapat tekerésével a pécsi Gyermekklinika Onkohematológiai Osztályának gyűjtött támogatást, hogy az osztály hamarosan megvalósuló költözése után egy új, modern, több elemes játszótér tudjon megépülni az új helyszínen. A játszótér lehetőséget biztosít

majd a gyerekeknek a szabad levegőn történő időtöltésre, mozgásra, kikapcsolódásra. A nem mindennapi kihívást a résztvevők megtett kilométereinek jelképes szponzorálásával lehet támogatni az Eurakvilo Alapítványt (MBH 10300002-10531950-49020012) „Küzdj! Tekerj! Gyógyulj” jeligével. A résztvevők a kerékpárút utolsó szakaszát a pécsi Fit Boys Pro Se profi kerékpárosaival tették meg, s érkeztek ünnepélyes keretek között a Széchenyi térre.

dr. Mosdósi Bernadett

dr. Vástyán Attila

50 éves a Magyar Gyermekneurológiai Társaság

„Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe.” Babits Mihály

Fél évszázados jubileumát ünnepli a Magyar Gyermekneurológiai Társaság. A magyar gyermekneurológusok 1974-ben döntöttek arról, hogy *György Ilona, Mátyus Adorján, Paraicz Ervin, Szénásy József* és a gyermekpszichiáter, *Brunecker Györgyi* vezetésével létrehozzák az Magyar Gyermekneurológiai, Idegsebészeti, Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Szekciót, ami 1990-ban alakult társasággá. A „háromlábúnak” becézett társaság – felismerve a gyermekneurológia és a gyermek- és ifjúságpszichiátria szakmák önálló térhódítását – 2012-ben elvált egymástól és megalakult az önálló Magyar Gyermekneurológiai Társaság (MGYNT). A fél évszázados jubileumot 2024-ben a Székesfehérváron megrendezett tudományos ülésünkön ünnepeltük.

Az idei konferenciánk mottójául az „*Elődök útján járni*” idézetet választottuk. István király Imre hercegnek intézett intelmében „*A fiak kövessék az elődöket*” fejezetben szól többek között arról, hogy „*A legnagyobb királyi ékesség, az én tudásom szerint, a királyelődök útján járni*”. Bár az intelem a királyelődökre vonatkozik, átvéve, szimbolikus értelemben igaz lehet a gyermekneurológus-elődökre is. Tisztelettel tartozunk nekik, akik a társaságot létrehozták, a szubspecialitászakmának szakvizsgát szereztek, elindították a szakmai tudományos üléseket. Nem csak a szakmai-tudományos és szakmapolitikai kérdésekben mutattak mintát, de abban is, hogyan lehet harmonikusan együttműködni. A gyermekneurológusok csapata ma is barátokból áll. Jól ismerjük egymást, számíthatunk egymásra. Az évenkénti újabb találkozásokkor szinte ott tudjuk folytatni a beszélgetést, ahol korábban abbahagytuk. Egy nyelvet beszélünk.

Az ünnep alkalmából a társaság 50 éves történetét röviden összefoglaló könyvet jelentetett meg az MGYNT „*A magyar gyermekneurológia krónikája történetekben és képekben elbeszélve*” címmel (ISBN 978-615-02-0518-2). A könyv

szerkesztését a társaság elnökeként jómagam végeztem. A magyar gyermekneurológusok történetét a korábban Debrecenben, a Gyermekgyógyászati Klinikán dolgozó *György Ilona* tanárnőnél jobban talán senki nem ismeri, autentikusabb személyt nem találhattam volna a társaság korai történetének megírására, hiszen a megalakulás legelső lépéseitől folyamatosan jelen volt. A Magyar Gyermekneurológiai Társaság történetét 2012-től én foglaltam össze dióhéjban.

A gyermekneurológusuk száma öröndetesen nő, bár nem elegendő gyorsasággal. A legtöbb vármegyében (kivéve az egyetemi klinikákat és néhány budapesti intézményt) mindösszesen 1-2 gyermekneurológus dolgozik (Tolna vármegyében például jelenleg egy sem). Az első gyermekneurológiai szakvizsgák 1984-ben születtek. 2012 óta 42 szakorvos tett sikeres gyermekneurológiai szakképesítést, többségük csecsemő- és gyermekgyógyászat alapszakmára építve. Az MGYNT jelenlegi tagjai közül 23-an szereztek PhD-fokozatot, három fő az MTA doktora. 2019-ben jelent meg a „*Gyermekneurológia*” tankönyv a Medicina Könyvkiadó gondozásában 600 oldalon, közel 30 fejezetben. A társaság számos továbbképző fórumot biztosít a tagjainak és a gyermekneurológia iránt érdeklődő kollégáknak. Az évi rendszerességű tudományos üléseken kívül a Covid pandémia során bevezetett (és azóta is tovább élő) online továbbképzési fórum igen népszerű. Havonta egy alkalommal tartunk az OFTEX-portálon akkreditált folyóiratreferátumokat és érdekes esetismertetőket.

Az Európai Gyermekneurológiai Társasággal való kapcsolatunk dinamikus. 2015-ben, 2016-ban és 2017-ben pályázat útján elnyert jogon rendezhettük meg Budapesten az európai társaság edukációs tréningjét elsősorban fiatal gyer-

mekneuroológusok számára nemzetközi részvétellel. Szénásy József professzor az alapítók egyike volt. Az ő tiszteletére a társaság Szénásy-díjat alapított, amit 2009 óta 15 olyan gyermekneuroológus vehetett át, akik a magyar gyermekneuroológiai ellátásért és a társaságért kiemelkedő munkát végeztek/végeznek. A könyv számomra nagyon kedves része a Szénásy-díjban részesültek visszaemlékezései a „*Hogyan lettem gyermekneuroológus?*” című fejezetben.

A mai modern neurológiai kifejezéssel élve az MGYNT elnökeként kívánom, hogy az elkövetkező években, évtizedekben is maradjon ilyen összetartó és baráti az országos gyermekneuroológusi „hálózat”. Kívánom, hogy a mai fiatal

kollégáink ugyanolyan nagy lelkesedéssel vegyenek részt a társaság munkájában és érezzék az egymást segítő szakmai, baráti háttérrel, mint annak idején az első, második és harmadik generáció. „A magyar gyermekneuroológia krónikája történetekben és képekben elbeszélve” könyv szól a tapasztaltabb generációnak az emlékeik felidézésére és a fiataloknak, hogy megismerjék az elmúlt 50 év történetét, hiszen tudjuk, hogy „Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe.”

Prof. Dr. Hollódy Katalin
a Magyar Gyermekneuroológiai Társaság elnöke

Gyermekaneszteziológusok konferenciája

Idén 31-dik alkalommal rendezte a Magyar Gyermekaneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság az éves kongresszusát a Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat szervezésében Kecskeméten április 18-20. között.

A kongresszuson a PTE, Gyermekklinika 12 fővel képviseltette magát. A rendezvényen *dr. Kövesi Tamás* egyetemi

docens, a társaság elnöke „Fenntartható gyermekanesztézia”, *dr. Nagy Arnold* „Életvégi döntések a gyermekintenzív osztályon”, és *dr. Rózsai Barnabás* „Immunológiai vizsgálatok pleuropneumoniában szenvedő gyermekekben” címmel tartott előadást.

Az első nap, mint továbbképzés szerepelt a palettán, jellemzően összefoglaló előadásokat tartalmazott a gyermekanesztézia és intenzív terápia területén. Ezután lehetőség nyílt arra, hogy workshopokban, kiscsoportos foglalkozásként, gyakorlati oktatásban részesüljenek az arra jelentkezők. Az igazán tartalmas szakmai képzést a jól megérdemelt pihenés követhette a wellnessben és az esti fogadáson.

Rózsai Barnabás
MD, PhD

További fotók.

European Society of Gene and Cell Therapy (SGCT)— Spring School 2024, Budapest

The Spring School Programme organized by the European Society of Gene and Cell Therapy (ESGCT), aimed at those scientists (or future scientists) interested in this field, was held between 16-19 April, 2024, in Budapest—and it was an incredible experience. We are glad to have been the six first and second year Biotechnology MSc (UP, MS) students who had the opportunity to attend. We had the chance to hear extremely interesting lectures from many experts in the field of gene and cell therapy. Each presentation included a short background explanation that helped us better understand the main topic. The topics included applications of gene therapy associated with viral and non-viral vectors, iPSC technology, novel cancer therapies, genome editing with CRISPR, pre-clinical and clinical gene therapy, and many more.

Not only the conference was great, the interaction with the experts at each coffee break, lunch, or dinner was amazing, too. The lecturers were willing to answer any question or just talk about life. Surrounded mainly by PhD students working in this field, we were able to find good connection and inspiration in their passion for research. It was a defi-

nately a great occasion for networking. We also had a lot of fun thanks to the workshops and the additional activities in the evening. We would like to highlight the “Meet the expert dinner,” where they were sitting us and with 8–9 students from different universities at one table in a fancy restaurant with two of the speakers. We had a good time being able to ask personal questions to the experts and make friends. Also, in the third day, it was beautiful to see Budapest at night during the boat trip on the Danube.

We appreciate the openness and the kindness of the people there. We got richer with a lot of new friends, very useful mindset, and unforgettable memories. Our biggest gratitude goes to the University of Pécs Medical School for its generous support for our participation in this event.

Michelle Alcivar, Adam Hampuch, Thuy Tien Nguyen
Hanh Vo, Dakiti Jarso, Luqman 'Abdan Syakuran
Students of Biotechnology MSc,
Department of Immunology and Biotechnology

Marosvásárhelyen jártunk

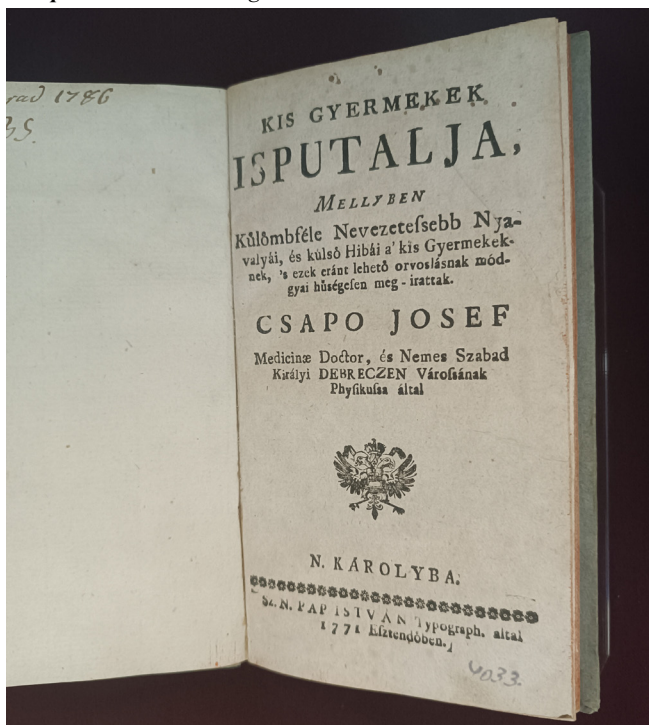
2024 májusában dr. Fekete Judit Diánával és dr. Kanizsai Péterrel Marosvásárhelyen jártunk Ádám Valeriánnak, a Romániai Magyar Orvos- és Gyógyszerészképzésért Egyesület elnökének a meghívására. A PTE, ÁOK és GYTK 2007 óta támogatja a magyar nyelvű orvos- és gyógyszerészképzést Erdélyben. Az elmúlt évek során Ádám Valerián szervezésében kb. 170 oktató tartott előadásokat, szemináriumokat Marosvásárhelyen. A pécsi orvoskar előkertjében álló „Összetartozás oszlopa” a szimbóluma a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvostképzés és a PTE, ÁOK és GYTK összefogásának. Az oszlopot Máté László fafaragó készítette egyetlen fa törzséből, az összetartozás jelképéül.

A magyar nyelvű oktatói program keretében dr. Kanizsai Péter egyetemi docens, a Sürgősségi Orvostani Tanszék vezetője beszélt arról, hogy merre tart a sürgősségi ellátás, hogyan kell monitorozni a betegeket a sürgősségin, milyen csapdák lehetnek a sürgősségi ellátásban. dr. Fekete Judit Diána, az Egészségügyi és Nyelvi Kommunikációs Intézet tudományos munkatársa elméleti és gyakorlati prezentációt tartott az orvosi kommunikációról és improvizációról, melyet nagy érdeklődéssel hallgattak a résztvevők. Jómagam gyermekneurológiai témájú előadásokat választottam, a különböző eredetű és különböző életkorokban előforduló konvulziókról, mozgászavarokról. Beszéltem az újszülötteket- és csecsemőket érintő megbetegedésekről és arról, hogyan kell vizsgálni ezeket a fiatal gyermekeket. Az interaktív prezentációt több szempontból hasznosnak éreztem. Az egyik szakorvosjelölt például elmondta, hogy ők minden lázas konvulzió átesett gyermeknél készítenek EEG-vizsgálatot, és nem tesznek különbséget az egyszerű és komplikált lázas görcs között, ami pedig a prognózis megítélése szempontjából egyáltalán nem mindegy. EEG-vizsgálat végzése pedig felesleges egyszerű lázas konvulzió esetén. Az előadásokat a nemrégiben, magyarországi támogatással felújított Studium Hub Civil Inkubátor Központban tartottuk orvostanhallgatóknak, rezidenseknek és szakorvosjelölteknek.

A pécsi „Összetartozás oszlopán” a következő mondat áll: „A távolság ellenére a pécsi orvoskar oktatói a legközelebb állnak az erdélyiek szívéhez.” Mindezt mi is megtapasztalhattuk. Vendéglátóink nagy alaposággal és szeretettel gondoskodtak arról, hogy a rendelkezésre álló kevés szabadidőben minél többet megtudhassunk Marosvásárhelyről. A vártemplomban a magyar történelmi zászlósort tekinthettük meg. A nemrégiben a templomnak ajándékozott hegedűt Kanizsai Péter avatta fel. (1. kép) A Teleki-Bolyai Könyvtárban számos értékes régi könyvet csodálhattunk meg. Gyermekgyógyász lévén a „Kis gyermekek isputalja” a gyermekek „külömbféle nevezetesebb nyavalyáiról és külső hibáiról” fogott meg a legjobban. A könyv 1771-ből való, Csapo József írta, az első magyar nyelvű gyermekgyógyászati könyvnek tartják (2. kép). Látogatást tettünk a Bolyai Gimnáziumban és Református Kollégiumban. Erdély legnagyobb magyar iskolájának épületegyüttesét budapesti állami támogatással újították fel és adták át 2022-ben. Együttes diáklétszáma kb. 2000 fő. A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Marosvásárhelyi Karán műszaki- és humántudományokat oktatnak. A Sapientianak Csíkszeredán, Kolozsváron és Sepsiszentgyörgyön is van fakultása.

1. kép: Kanizsai Péter hegedül

2. kép: Az első magyar nyelvű gyermekgyógyászati könyv 1771-ből

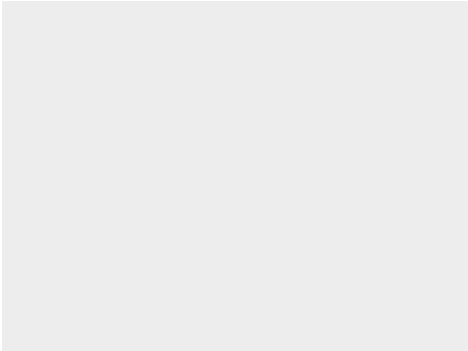
Gyarmathy János marosvásárhelyi szobrászművész bronzszobrai mindannyiunkat lenyűgöztek. Köszönet illeti a PTE, ÁOK vezetését a marosvásárhelyi magyar nyelvű orvostképzés támogatásáért és vendéglátóinkat a kivételes vendégszeretetükért. Ádám Valerián doktor mellett Győrfi Annamária kalauzolt bennünket. Kellemes volt a találkozás Bodolai Gyöngyivel, a marosvásárhelyi Népujság újságírójával is.

Prof. Dr. Hollódy Katalin
Gyermekgyógyászati Klinika

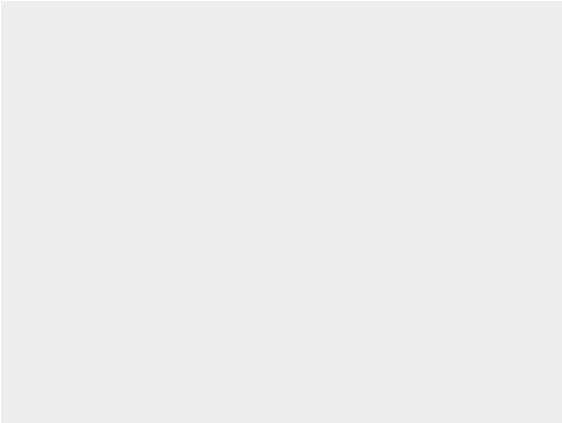
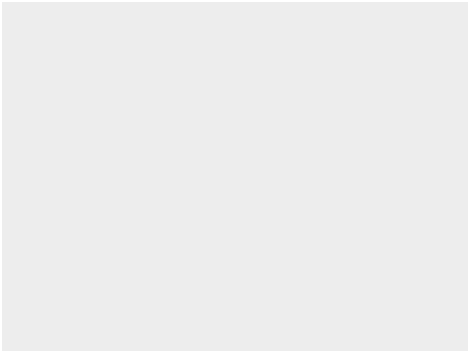

*Kellemes nyarat
kívánunk minden
kedves olvasónknak!*

Domán Veronika
fotói

A Magyar Kardiológusok Társaságának 2024. évi kongresszusa

Az I. sz. Belgyógyászati Klinika szereplése

A Magyar Kardiológusok Társaságának (MKT) konferenciáját idén 2024. május 8-11. között rendezték – a hagyományoknak megfelelően – Balatonfüreden, az újonnan létesült Kongresszusi Központban.

Tóth Kálmán professzor javaslatára az MKT tiszteletbeli tagja lett **Alexy Tamás** professzor, a Minnesotai Egyetem (USA) felnőtt transzplantációs programjának igazgatója, a PTE egyetemi magántanára. Alexy professzor az MKT új tiszteletbeli tagjaival együtt az Európai Kardiológiai Társaság és az MKT közös szimpóziumán „Heart transplant in the US: Current structure and future opportunities” címmel tartott előadást. Tóth Kálmán professzor ezen kívül a „Kardiovaszkuláris rizikófaktorok, kardiovaszkuláris prevenció” és a „Fourier-transzformáció a kardiovaszkuláris prevencióban: az evolucumab szerepe” című szimpóziumokban töltött be üléselnöki funkciót.

Halmosi Róbert professzor, aki jelenleg az MKT Tudományos Bizottságának elnöke, a két klinikai és egy kísérletes versenyszekció elnöki funkciója mellett a „Paneldiszkusszió a mai magyar valóságról a krónikus szívelégtelen betegek ellátásában”, illetve a „HCM és HCM fenokópiák diagnosztikája és kezelése” című szekciókban volt üléselnök és „A mineralokortikoid-receptorantagonisták szerepe a betegprofil alapú HFrEF terápiában” címmel tartott előadást. Dr. Habon Tamás, az MKT alelnöke, a „Szívelégtelenség”, az „Interaktív esetek” és az „Intenzifikált gyógyszeres terápia optima-

lizáció szívelégtelenségben (HFrEF): fikció vagy valóság?” című szekciók üléselnöki feladatai mellett utóbbiban „Komentár: a szívelégtelenség-nővérek szerepe a gondozásban – hol tartunk ma?” címmel adott elő. Dr. Szabados Eszter „A modern kor emberét érő ártalmak és megoldási lehetőségek” és az „Új trendek a kardiovaszkuláris prevencióban” szekciókban volt üléselnök. Dr. Rábai Miklós előadását „Itt nem ér véget az eset – Az ATTR-CM utánkötése” címmel tartotta meg.

Dr. Gál Roland az „Ifjúsági szekció – Forrongó témák a kardiológia különböző területein” című szekcióban töltött be üléselnöki feladatokat, ezen kívül „Megszakadt a szíve – bal kamrai szabadfali ruptúra stressz indukálta kardiomiopátiában” című e-posztert prezentálta. Takács-Ördög Katalin „A kolhicin, mint terápiás lehetőség a pulmonális artériás hipertónia (PAH) kezelésére patkánymodellben” című előadását is hallhatták az érdeklődők. Emellett dr. Bruszt Kitti „A levosimendan és aktív metabolitjának a mitokondrium működésére kifejtett hatásainak vizsgálata”, dr. Tóth Szilárd „Az izoflurán anesztézia hatása egerek echokardiográfiás paramétereire”, dr. Fekete Krisztina „Post-Covid fáradékonyosság – szubjektív panasz vagy kezelendő tünet?”, Dr. Gálos Gergely „A triglicerid és LDL koleszterin célértékek jelentősége a mikrocirkulációban” című e-poszter prezentációit hallhatta a közönség.

Dr. Tótsimon Kinga egyetemi tanársegéd
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

A Szívgyógyászati Klinika szereplése

Az MKT kongresszusán a több ezer résztvevő között, a kardiológusok mellett a társszakmák képviselői és a szakdolgozó kollegák is nagy számban képviseltették magukat.

A megnyitón Simor Tamás professzor Magyar Kardiológusok Társasága Ezüstérem kitüntetését vehette át. A PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika orvosai és szakdolgozói kimagasló aktivitást mutatva, 9 esetben láttak el üléselnöki teendőket 36 tudományos előadás megtartása mellett, melyeket alább ismertetünk.

Cziráki Attila professzor a „Keringésszabályozás” szekcióban üléselnöki teendőket látott el. Ezen túlmenően „A koszorúér-betegek antihipertenzív kezelésének döntési pontjai” címmel előadást tartott.

Horváth Iván professzor üléselnökként szerepelt az „E poszter VII.” szekcióban.

Komócsi András professzor üléselnöki feladatokat látott el a „A pitvarfibrilláció menedzselésének komplex szemlélete – Az új ACC-irányelv érdekességei” és az „E-Poszter XI.” szekciókban. Emellett „A potens P2Y₁₂-gátló kezelés helye ACS miatti PCI után” és „Vascularis védőhatás – Minden DOAC egyforma?” címmel előadásokat tartott.

Szokodi István professzor az „E-poster V.” szekcióban üléselnöki feladatokat látott el.

Simor Tamás professzor üléselnökként szerepelt a „Szív-izombetegségek kardiológiai képalkotó vonatkozásai: fókuszban a szív-MR” szekcióban.

Dr. Faludi Réka „A transthoracalis és transoesophagealis echokardiográfiás kritériumrendszer aktuális szerepe” címmel tartott előadást.

Dr. Gaszner Balázs „Artériás stiffness szerepe a major cardiovascularis események kockázatbecslésében posztinfarktusos betegeknél. Melyik az optimális stiffness paraméter?” címmel előadást tartott.

Dr. Hejmel László „A pulzusérkezési idő (PAT) nemlineáris vizsgálata a légzési mintázat függvényében egészséges önkéntesekben” címmel tartott előadást.

Dr. Kónyi Attila üléselnöki teendőket látott el az „E-poster III.” szekcióban, valamint az „Orbitális atrektómia első évének tapasztalatai” címmel előadást tartott.

Dr. Lénárd László „TAVI billentyű endocarditis – Esetbemutatás” címmel tartott előadást.

Dr. Sárszegi Zsolt „Új terápiás lehetőségek a DKD kezelésében – A non-steroid MRA-k helye a guideline-okban?”,

„A krónikus vesebetegség mint cardiovascularis rizikó” és „Mozgást »receptre« – Gyakorlati útmutatók az elhízással élő betegek számára” címmel tartott előadásokat.

Dr. Kupó Péter üléslétnöki feladatokat látott el a „Katéterabláció pitvarfibrillációban I.” szekcióban, emellett „Röntgensugárzás-mentes pitvarfibrilláció-abláció: prospektív, egycentrumos vizsgálat”, „Képkötő módszerek szerepe a pitvarfibrilláció katéterablációjában”, „A PF klasszifikációjának új megközelítése: stroke-rizikóbecslés a CHA2DS2-VASc score-on túl – Az antikoaguláns kezelés kockázatalapú megválasztása”, „Virtuális valóság a szív-elektrofiziológiai laborban: az elektroanatómiai térképezőrendszerek mindennapi használata és clopidogrel vagy potens P2Y12-gátlók a magyar infarktusellátásban” címmel tartott előadásokat.

Dr. Hajdu Máté „A szívfrekvencia-variabilitás markerei szignifikáns összefüggést mutatnak a myocardialis diszfunkciót jelző echokardiográfiás paraméterekkel 1-es típusú diabetes mellitusban” címmel előadást tartott.

Dr. Husznai Róbert „Oszcillometriás és echokardiográfiás alapú percvolumen-meghatározás fiatal sportolóknál” címmel előadást tartott.

Dr. Ezer Péter „Vezetőrendszeri ingerlés „pace and ablate” stratégia esetén” és „Bal Tawara-szár területi ingerlés optimalizált cardialis reszinkronizációs terápia (LOT-CRT) – Az első 50 eset tanulsága intézetünkben” címmel előadásokat tartott.

Dr. Kittka Bálint „TAVI update: öntáguló vagy ballondilatált TAVI a jövő?” és „Intravasculáris litotripszia aszisztált TAVI beavatkozások során szerzett tapasztalataink” címmel előadásokat tartott.

Dr. Nógrádi Ágnes „Autoimmun betegségek és a pulmonalis hypertonia” és „Kombinált pre- és postcapillaris pulmonalis hypertonia kezelése az új ESC guideline elvei alapján” címmel tartott előadásokat.

Dr. Szabó Dóra „Speckle tracking echocardiographiás vizsgálatok peripubertás korú sportolóknál” címmel előadást tartott.

Dr. Debreceni Dorottya „Konvencionálisan végzett, valamint intracardialis ultrahangvezérelt technikák összehasonlító vizsgálata AV-csomó-ablációk során” címmel előadást tartott.

Dr. Hajóssy Miklós „Cardialis reszinkronizációs terápiával (CRT) kezelt betegek hosszútávú klinikai vizsgálata” címmel tartott előadást.

Dr. Jánosi Kristóf-Ferenc „Multipoláris térképező kátekerek összehasonlító vizsgálata pulmonalis vénaizolációban” címmel tartott előadást.

Dr. Lukács Réka „Potens P2Y12 gátlók és clopidogrel összehasonlítása akut coronaria syndroma miatt PCI-n átesett betegek esetén” címmel előadást tartott, mellyel a klinikai versenyszekció 2. helyezését érte el.

Dr. Puskás Ákos „A PTE, KK, Szívgyógyászati Klinika 2023-as év STEMI ellátási adatainak elemzése” címmel előadást tartott.

Dr. Szűcs Kitti Dorina „Bal Tawara-szár területi ingerlés (LBBaP) bail-out technikaként hagyományos reszinkronizációs terápia alkalmatlan anatómia esetén” címmel tartott előadást.

Dr. Vilmányi Gábor „CIED ellenőrzés a sürgősségi ellátás” során címmel előadást tartott.

Dittrich András „Egy perc az élet” címmel előadást tartott.

Ferk Imola a „Szakdolgozói szekció III.” szekcióban látott el üléslétnöki feladatokat.

Nyilasné Takács Tünde „Azt már tudjuk, hogy elégedettek – De miért?” címmel tartott előadást.

Papné Nagy Rita „Minimál invazív billentyűbeültetés – maximális endocarditis profilaxis” címmel előadást tartott.

Papp Anita „Cardiovascularis megbetegedések megelőzési lehetőségei dietetikus szemmel” címmel tartott előadást.

Kollégáinknak ezúton is gratulálunk!

Dr. Kupó Péter

Az Európai Szívritmus Társaság 2024. évi tudományos kongresszusa

2024. április 7-9. között Berlinben rendezték meg az Európai Szívritmus Társaság (European Heart Rhythm Association) éves kongresszusát közel 5.000 fő részvételével Berlinben.

A rendezvényen 3 napon át 9 párhuzamos szekcióban hallhattak előadásokat az érdeklődők a szívritmuszavarok diagnosztikájával, terápiájával kapcsolatban, ahol a pitvarfibrilláció ablációjáról szóló, aritmiaszervezetek által írt konszenzusedokumentumot is bemutatták. A Szívgyógyászati Klinika kimagasló az alábbiak szerint egy klinikai esetbemutatót és 5 absztraktprezentációt tartott, mellyel a legaktívabb hazai vidéki centrumnak bizonyult.

Klinikai esetbemutató

Dr. Ezer Péter: Ventricular fibrillation sensing in a His-bundle-area pacing optimized CRT (HOT-CRT) patient

Moderált e-poszter

Toller Kata (orvostanhallgató): Examination of pituitary adenylate cyclase activating polypeptide (PACAP) in

patients with atrial fibrillation undergoing pulmonary vein isolation

Hagyományos poszter

Dr. Ezer Péter: Left bundle branch area pacing optimized cardiac resynchronization therapy (LOT CRT)—comparative results to a CRT implanted patient population

Dr. Turcsán Márton: Optimizing outcomes in catheterablation for typical atrial flutter: comparative study of ICE vs fluoroscopy guidance

Torma Dalma (orvostanhallgató): Safety and feasibility of zero-fluoroscopy technique in ablation index guides PVI: prospective single center trial

Dr. Debreceni Dorottya: Feasibility and safety of CTI ablation using exclusively ICE guidance: proof of concept observation trial

Kollégáinknak ezúton is gratulálunk!

Dr. Kupó Péter

„Célunk lehetőségeket teremteni az egészségesebb élethez” – ötéves a YourLife@ÁOK program

Vidám, önfeledt hallgatókkal telt meg a pécsi orvoskar dr. Romhányi György aulája április 8-án, amikor is a YourLife@ÁOK program fennállásának 5. évfordulóját ünnepelték. Voltak, akik játszottak, voltak, akik a felállított paravánok előtt sürgölődtek, és voltak, akik egészséges itókájukra vártak. Az évforduló apropóján a YourLife csapata sokféle színes programmal várta a hallgatókat és a kar munkatársait: fotótárlat nyílt az elmúlt öt év történetéből, a Smoothie bárban ingyenesen fogyaszthattak ínycsiklandó juice-okat, érdekes feladatokat oldhattak meg és megoszthatták tapasztalataikat arról, milyen élményekkel gazdagodtak a YourLife eseményei során. A délelőtti kötetlen együttlétet délután „A YourLife első 5 éve” című miniszimpozium zárta.

A pécsi orvoskar egészségprogramja azért jött létre, hogy a hallgatók és a munkatársak jól érezzék magukat. Ennek érdekében nemcsak különböző programokat szerveznek vagy szolgáltatásokat nyújtanak, hanem arra is törekszenek, hogy az egészség, mint érték minden oktatási, működési és döntési folyamat szerves részét képezze. „Egy olyan helyen, ahol orvostanhallgatókat képzünk, és ahol a gyógyítás van a fókuszban, ott az egészséges életmódra is fokozottan kellene figyelniük. A sok stressz, tanulnivaló és munka mellett azonban sem a hallgatók, sem az oktatók nem táplálkoznak megfelelően, és nem is mozognak eleget. A YourLife célja lehetőségeket teremteni az egészségesebb élethez, egyben felhívni a figyelmet arra, hogy mindenki maga tehet a legtöbbet az egészségéért” – hangsúlyozta a miniszimpozium köszöntőjében Kiss István professzor, a pécsi orvoskar Orvosi Népegészségtani Intézetének igazgatója, aki háláját fejezte ki mindazoknak, akik az elmúlt öt évben ezért a célért munkálkodtak. Hozzátette: a szervezeti kultúra tekintetében még van hova fejlődni, mert a döntések során az egészség nem minden esetben kerül a fókuszba.

Dr. Duga Zsófia, a Marketing és Kommunikációs Osztály vezetője elmondta, hogy a YourLife@ÁOK program a pécsi orvoskar PotePillars stratégiájának Well-Being koncepciójában kapott helyet. Kommunikációja során kihívást jelentett az egyes célcsoportok azonosítása és felmérése, akiknek eltérőek az igényei és az elvárásai, emellett – a kommunikációs csatornák sokfélesége miatt – elérhetőségüket is fel kellett térképezni. „A program legnagyobb értéke, hogy a rendezvények ma már színhagyomány útján is terjednek, emellett komoly közösségépítő ereje is van” – fűzte hozzá.

Dr. Girán János, az Orvosi Népegészségtani Intézet egyetemi adjunktusa arról beszélt, hogy folyamatos adatgyűjtés révén figyelik, miként viszonyulnak az egyes célcsoportok a YourLife programjaihoz. Ezek értékelése abban segít, hogy még pontosabban tervezhessenek, szervezhessenek, jobban megismerve a hallgatók és a munkatársak elvárásait, elképzeléseit. „Azt szeretnénk, ha a YourLife színtérprogrammá válna és átszóna a kar életét. Felméréseink szerint már most is egyre többen vannak, akik – a programok szervezőinek tevékenysége által is – elégedettebben jönnek be a munkahelyükre, és

azok száma is gyarapszik, akik azt gondolják, hogy sokat tehetnek az egészségükért és tesznek is érte” – hangsúlyozta.

„Elsőrendűen a kollégáimra vagyok büszke, akik szorgosan terveztek, gondolkodtak velem az elmúlt években és kitarottak a nehéz időszakokban is” – kezdte értékelő beszédét dr. Horváth-Sarródi Andrea, az Orvosi Népegészségtani Intézet egyetemi tanársegédje, a YourLife program koordinátora, motorja, a Well-Being koncepció testi egészségről szóló munkacsoportjának vezetője. Mint mondta, a kar polgárai ma már tudják, hogy hol lehet őket megtalálni és sokan jönnek is a különböző konzultációkra. Sikerült hagyományt teremteniük olyan rendezvényekkel, mint például a Nagy Orvostudományi Lépéscsöfútás, a gerinc- és alaktorna, vagy a különféle ételkészítő workshopok. Kiemelte, hogy a közös munka révén szorosabba váltak a szervezeti egységek közötti kapcsolatok is, közösségek formálódtak, amik különösen nagy értékei az elmúlt öt évnek.

További fotók.

Schweier Rita

Új szervezeti egységhez csatlakozva, változatlanul központi kiszolgáló egységként működik tovább a Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium

A 2024. február 22-i Kari Tanácsülés határozatának megfelelően a Központi Elektronmikroszkópos Laboratórium (KEL) szétvált az Orvosi Biológiai Intézetből, és az *Ábrahám István* professzor által létrehozott és róla elnevezett Nano-Bio-Imaging Központhoz csatlakozva működik tovább. A KEL Orvosi Biológia Intézetből való szétválasztása, valamint az *Ábrahám István* Nano-Bio-Imaging Központhoz való csatlakozása – összhangban a PTE vezetésének „core-facility” egységek kialakítását szorgalmazó kezdeményezésével, közös megegyezés alapján – a két szervezeti egység jelenlegi vezetőjének, azaz *dr. Bugyi Beátának* és *dr. Lukács Andrásnak* kezdeményezésére történt.

A KEL *Seress László* professzor vezetésével 1998-tól 2017-ig önálló kiszolgáló egységként működött. Azt követően, hogy a 2016-ban elnyert GINOP pályázat által támogatott új, nagy kapacitású transzmissziós elektronmikroszkóp telepítéséhez és üzemeltetéséhez egy új szervezeti struktúra létrehozása vált szükségessé, ami miatt a KEL az Orvosi Biológiai Intézethez csatlakozott. A csatlakozás óta eltelt 7 évben a korábbi gyakorlatnak megfelelően a KEL megtartotta központi kiszolgáló jellegét, és nemcsak az ÁOK-n és a KK-ban, de a PTE más karain (pl. GYTK, TTK, ETK) működő intézetek, klinikák és kutatócsoportok részére biztosította az elektronmikroszkópos vizsgálatokhoz szükséges infrastruktúrát, és szükség esetén a szakmai segítségnyújtást. A KEL működése azonban nemcsak a PTE, hanem a régió szükségleteinek kielégítése szempontjából is kiemelten fontos, amit az elmúlt időszakban külső piaci szereplőkkel (pl. a kaposvári vármegyei kórházzal) megkötött szerződése is mutatnak.

2021-ben a Grastyán Endre Elméleti Tömbben, nagyrészt szintén GINOP pályázati forrásból több nagyfelbontású mikroszkópot üzemeltető, szintén core-facilitásként és az ÁOK biztosította finanszírozás által működő központ jött létre, mely a központ megálmodója és létrehozója tragikus halála után *Ábrahám István* Nano-Bio-Imaging Központ nevet kapta. Az elmúlt években a KEL az *Ábrahám István* Nano-Bio-Imaging Központtal közösen sikeresen pályázott egy európai képző

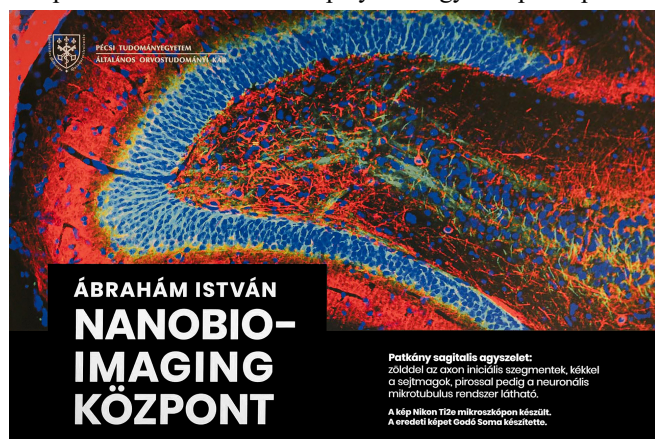
hálózat, a Euro-Bioimaging Networkhoz való csatlakozásra, ami által a két pécsi egység a nemzetközi hálózaton belül közös pontot képez. Ennek mind további pályázati szempontból, mind a műszerek kihasználtságának szempontjából is számos előnye van.

A KEL, amely a régióban egyedülálló módon rendelkezik az orvosi és biológiai munka során szükséges transzmissziós elektronmikroszkópokkal, a Nano-Bio-Imaging Központon belül mint önálló alegység szerepel, és továbbra is a korábban megszokott feltételek szerint kiszolgáló egységként működik. A KEL munkatársai továbbra is biztosítják az elektronmikroszkópok üzemeltetését, a mikroszkópok használatára történő betanítást, szükség esetén tanácsadást. Emellett, akárcsak korábban, kérésre a KEL munkatársai a vizsgálatokat is elvégzik. A mikroszkópoknál történő segítségnyújtás mellett a KEL munkatársai készséggel segítenek a vizsgálandó minta előállításában, beleértve, igény esetén, a minta előkészítését is. A KEL rendelkezik mindazzal az alapfelszereltséggel, amellyel az előkészítés és a vizsgálat megvalósítható.

A KEL-ben található egy általános vizsgálatra alkalmas, már mintegy 30 éve működő, digitális kamerával ellátott transzmissziós elektronmikroszkóp. Emellett a fent említett GINOP pályázat támogatásával 2018-ban felállítottunk egy 3 dimenziós tomográfia és ultravékony metszeten történő elemálmálízisre alkalmas feltétellel ellátott transzmissziós elektronmikroszkópot is. Emellett egy elemálmálízisre ugyancsak alkalmas szkenníng elektronmikroszkóp is használható. A transzmissziós és szkenníng elektronmikroszkópos vizsgálatokhoz a mintaelőkészítéshez két ultramikrotómmal, és egy aranygőzölére alkalmas berendezéssel is rendelkezünk. Emellett a KEL alkalmas korrelált fény- és elektronmikroszkópos munkákra is, az ehhez szükséges berendezések (rezgőkéses mikrotóm, számkás mikrotóm, fagyasztó mikrotóm), és a laboratóriumi háttér szintén biztosított. A KEL működését alapvetően az ÁOK biztosítja, de a core-facilitás jellegéből adódóan a szolgáltatásoknak, a mikroszkópok használatának és a metszetek készítésének szabott, de a piaci viszonyokhoz képest nagyon mérsékelt ára van, ami segít a kérések teljesítése után a KEL-ben felhasznált anyagok pótlásában.

A KEL eszközei és szolgáltatásai a jövőben az ÁOK weboldaláról az „Intézetek” között felsorolt Nano-Bio-Imaging Központon keresztül, a „Műszerfoglalás” menüpont alatt, a megfelelő dátum és időpont kiválasztásával foglalhatók. Emellett a KEL munkatársai (*Seress László* professzor, *dr. Ábrahám Hajnalka*, *Faragó Tünde*, stb.) továbbra is elérhetőek a korábbi telefonszámokon és e-mailcímeiken a műszerek foglalásához, a szolgáltatás (beágyazás, metszés vagy éppen a minta vizsgálatának) megrendeléséhez. Továbbra is készséggel állunk minden felhasználó rendelkezésére akár kérdéssről, tanácsadásról vagy a műszerek használatáról legyen is szó.

dr. Ábrahám Hajnalka

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

I.sz. Belgyógyászati Klinika

Angiológiai Tanszék

■ A Magyar Angiológiai és Érsebészeti Társaság Országjárás az Érbetegekért a Praxisközösségekben című rendezvénysorozatának keretében *Késmárky Gábor* 2024 januárjában Kaposváron „Érbetegségek korai felismerése, szűrése”, 2023 novemberében Szegeden, 2024 márciusában Gyulán és áprilisában Szolnokon „Krónikus vénás betegségek diagnosztikája, kezelése és gondozása” címmel tartott előadást. A rendezvénysorozat ősszel folytatódik.

■ A Hippocrates Vena Specialista Hétvégén, április 20-án Gárdonyban *Késmárky Gábor* „Krónikus vénás betegség konzervatív terápiája új vizsgálati adatok fényében” címmel felkért előadást tartott.

■ Április 23-án rendezték meg a Magyar Tudományos Akadémia doktori okleveleinek átadó ünnepségét, amelyen *Késmárky Gábor* vette át MTA doktori oklevelét. Az ünnepségre az MTA Székház felújítási munkálatai miatt a Budai Várban, az Országos Széchényi Könyvtárban került sor.

Endokrinológiai és Anyagszere Tanszék

■ *Bajnok László* a Magyar Belgyógyász Társaság Dél-Magyarországi Decentrumának 53. Tudományos ülésén Baján, március 22-én „Új időszámítás kezdete? A túlsúly kezelésének fontossága 2-es típusú diabéteszben és attól függetlenül” szimpóziumon „Egy lépéssel a T2D előtt – az obezitás mint betegség Magyarországon” című előadást tartotta.

■ *Mezősi Emese* felkért előadást tartott a Hippocrates Vándorgyűlésen Pécsen március 2-án „Obesitas és endokrin betegségek” címmel, valamint üléslétnök volt és előadást tartott a Dunántúli Diabetes Hétvégén „2-es típusú cukorbetegség és kardiorenális komorbiditások” címmel.

Infektológiai Tanszék

■ *Péterfi Zoltán* „A mikrobiom az eddig ismeretlen szervünk” címmel adott elő március 18-án a Tudományos Szakosztály felkérésére, valamint április 20-án a „A széklet mikrobiota transplantáció a precíziós terápiák korában”

címmel Budapesten a gyógyszerész továbbképzésen.

Kardiológiai Tanszék

■ A XV. Egri Kardiológiai Napok keretében április 4-6 között *Habon Tamás* az „Aktualitások, érdekességek” szimpózium üléslétnöke volt, valamint „Szívelégtelenség” címmel felkért előadást tartott.

II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum

■ Április 26-án *Sági Balázs* Richter Érdemérem Díjat kapott tudomány és innováció kategóriában pályamunkájáért.

Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

■ A PTE Feltalálói Innovációs Díját *Kiss Bence* tanársegéd nyerte el az „Immunogén epitóp szelekció mélytanulással 3D antigén vizualizáció segítségével” című pályázatával. A díjat 2024. május 14-én a PTE Innovációs Napokon vette át.

Az Innovációs Napok partnertalálkozó szekciójában 2024. május 15-én kutatói pitchet tartott *Bognár Zita* vállalati partnerek és kockázati tőkebefektetők számára.

■ 2024. május 14-17. között zajlott az 53. Membrán-Transzport Konferencia Sümegen, melyen a hagyományoknak megfelelően intézetünkben számos oktató, kutató vett részt és tartott poszter előadást. *Bognár Zita et al.*: „Effect of Amiodarone on Cancer Cell Lines”; *Bagóné Vántus Viola et al.*: „A talazoparib és az olaparib hatásainak vizsgálata ko-kultúra modellben”; *Deák Péter et al.*: „A MIF tautomeráz gátlás visszafordítja a metabolikus újraprogramozás folyamatát klasszikusan aktivált makrofágokban”; *Pfeiffer Nikolett et al.*: „Az olaparib hatása a temozolamide-indukált sejthalálra U-87 MG sejteken”; *Vámos Eszter et al.*: „Egy bél mikrobiota metabolit: A trimetil-amin hatása makrofágok metabolikus átprogramozására”.

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

■ Intézetünk munkatársát, *Helyes Zsuzsanna* egyetemi tanárt az Academia Europaea (Európai Academia) tagjai közé választották. Az Academia

Europaea célja a bölcsészet-, a jog-, a gazdaság-, a társadalom- és a politikatudományok, a matematika, az orvostudomány, valamint a természet- és a műszaki tudományok valamennyi ágában az európai kutatások előmozdítása, a kormányok és nemzetközi szervezetek tudományos kérdésekben történő tanácsadása, valamint az interdiszciplináris és nemzetközi kutatások előmozdítása.

Gyermekegyógyászati Klinika

■ 2024. március 22-23. között a pécsi Tudásközpontban rendezték meg a 28. Tavasz Amega Fórumot, ahol *Adonyi Mária* „Cisztás fibrózis 2024.” címmel tartott előadást.

■ 2024. április 18-19. között Hajdúszoboszlón tartották a Magyar Gyermekorvosok Társasága és a Magyar Endokrinológiai és Anyagszere Társaság Gyermekendokrinológiai Szekció XXXI. Tudományos Ülését, az „ENDOPED 2024”-et. Az eseményen *Nagy Noémi* „Ortopédiai problémák az endokrin szakrendelésen” című előadással szerepelt. A rendezvényen *Erhardt Éva* és *Kozári Adrienne* üléslétnöki feladatokat látott el.

■ 2024. április 18-20. között Kecskeméten volt a Magyar Gyermek- és Ifjúságpszichiátria és Intenzív Terápiás Társaság éves kongresszusa, a Szent Márton Gyermekmentő Szolgálat szervezésében. A kongresszuson a klinika 12 fővel képviseltette magát. Az eseményen a következő előadások voltak hallhatóak kollégáink részéről: *Kövesi Tamás*: „Fenntartható gyermekanesztézia”; *Nagy Arnold*: „Életvégi döntések a gyermekintenzív osztályon”; *Rózsai Barnabás*: „Immunológiai vizsgálatok pleuropneumoniában szenvedő gyermekekben”.

■ 2024. április 25-27. között Veszprém-ben rendezték a MAGYIPETT (Magyar Gyermek- és Ifjúságpszichiátria és Társzszakmák Társasága) kongresszusát. A klinika Gyermek- és Ifjúságpszichiátriai Osztálya hat előadóval öt előadást tartott: *Varga Eszter*: „Implicit mentalizáció vizsgálata első epizódos skizofrén betegekben funkcionális MRI-vel”; *Sándor-Bajusz Kinga*: „Ajak- és szájpadhasadékkal született gyermekek klinikai jellemzői és mentális funkciói”; *Osváth Anikó*: „A nem-szucidális önsértés rizikófaktorai és személyiség-

jellemzői, serdülő lányok klinikai csoportjában”; *Csáki Marietta, Pahocsa Júlia*: „Barátság életre-halálra? – Két kamaszlány összefonódó története az osztályteremtől egy vasúti felüljáróig”; *Hankó Csilla*: „Családi jellemzők, érzelmszabályozási stratégiák és az alexitímia vizsgálata nem-szuicidális önsértést folytató serdülő lányok klinikai csoportjában”.

■ 2024. április 25-27. között Székesfehérváron tartották a Magyar Gyermekneurológiai Társaság ezévi konferenciáját, melyen munkatársaink az alábbi előadásokkal szerepeltek: *Hollódy Katalin*: „SPTAN1 mutáció – terápiarezisztens epilepsziától a spasticus paraplégiáig”; *Kovács Mónika*: „Az egy éves életkor előtt kezdődő epilepsziák klinikuma és prognózisa”; *Szegner Laura*: „MECP2 génmutáció fiúgyermekben”; *Zsiborás Csaba*: „Az idiopathiás intracranialis hipertensio egy ritka esete”.

■ 2024. május 4-én Budapesten rendezték a Magyar Elhízástudományi Társaság „Kerekasztal-konferencia az elhízás megelőzéséről és kezeléséről” 77. tudományos konferenciát, az Elhízás Világnapja 2024 alkalmából. *Erhardt Éva* felkért előadást tartott a „Gyermekkori elhízás kezelési lehetőségei” címmel.

■ 2024. május 13-17 között Milánóban került megrendezésre az Európai Gyermekonkológiai Társaság (SIOPE) éves kongresszusa, ahol *Vojcek Ágnes* előadást tartott a csírasejtes daganat miatt kezelésen átesett gyermekek késői szövődményeiről, „Toxicity profiles of patients with extracranial germ cell tumor treated in Hungary” címmel. A rendezvényen *Vojcek Ágnes* üléselnöki feladatot is ellátott.

Orvosi Biológiai Intézet

■ „A születés csodája: Mit tehetünk a népességfogyás ütemének csökkentésért?” címmel tartott előadást *Barthóné Szekeres Júlia* az Orvosi Biológiai Intézet professzor emeritája, a Reproductív és Tumorimmunológiai Kutatócsoport vezetője az MTA 197. közgyűlésén.

■ *Vecsernyés Mónika* a PTE, ETK Kaposvári Képzési Központ XXX. Tudományos Diákköri Konferenciáján tartott előadásában a humán uroktin jelátviteli hálózatának vizsgálatával kapcsolatos eredményeket mutatta be.

Tóth Mónika előadást tartott a Magyar Biofizikai Társaság Molekuláris Biofizika szekciójában. Az előadás során

a harántcsíkolt izom szarkomerikus aktin filamentumainak szerveződésében meghatározó fehérje, a SALS működéséhez kapcsolódó legfrissebb eredményeket mutatta be. A munka a HUN REN Szegedi Biológiai Kutatóközpont Genetikai Intézet és a PTE, TTK, Fizikai Intézet kutatócsoportjaival való együttműködés keretében valósult meg.

■ *Bugyi Beáta* „A CERN-ben jártam” címmel tartott előadást a Művészetek és Irodalom Házában április 24-én. A CERN az Európai Nukleáris Kutatási Szervezet, a részecskefizikai kutatások európai szervezete. Itt található világ legnagyobb részecskefizikai laboratóriuma, mely egyben a Nagy Hadronütköztető és a World Wide Web születési helye. A szervezet történetén és működésén túl a részecskegyorsítók és részecske-detektorok működéséről, valamint az elemi részecskék világáról volt szó az előadásban, majd fontos kitérőt tett a részecskefizika orvosi alkalmazási területeire (MRI, PET, hadronterápia).

Orvosi Képző Központ

■ 2024. február 27-én Bécsben az európai radiológiai szakvizsgán (EDiR) *Szekeres Gábor* kollégánk sikeres vizsgát tett.

■ *Molnár Krisztián, Járay Ákos, Girán Bettina, Szekeres Gábor* és *Kozma Réka* 2024. február 28. és március 3. között Bécsben az Európai Radiológiai Kongresszuson vettek részt.

■ 2024. március 13-án Pécsen az Agykutatás Hete részeként kerekasztal beszélgetésen voltak résztvevők *Bogner Péter* és *Tóth András*.

■ 2024. április 6-án Budapesten a Gyermekradiológiai Kausztikán esetismertetést tartott *Nemes Katalin* „Áldott vagy áldatlan állapot” címmel. Résztvevő volt még *Mohay Gabriella* és *Dömötör Andrea*.

■ 2024. április 17-19. között *Botz Bálint* részt vett az EuroBioimaging konzorciumi találkozón Torinóban, ahol „The clinical utility of contrast enhanced ultrasound and microvascular flow imaging in the characterization of complex cystic renal lesions” címmel előadást tartott.

■ 2024. április 20-21. között Balatonalmádiban a Fialat Radiológusok Kongresszusán (FiRaFó) *Bencze Gábor* képviselte klinikánkat és tartott előadásokat „Mammografiás vizsgálatokon látható leggyakoribb eltérések” és „Így tedd le az EDiR-t” címmel.

■ 2024. április 25-26. között a Budapesten szervezett Gyermekultrahangvizsgálatok tanfolyamon adott elő *Mohay Gabriella* „A pancreas UH-vizsgálata” címmel. Résztvevő volt még *Nemes Katalin*.

■ 2024. május 9-én *Botz Bálint* meghívott előadóként részt vett a Magyar Kórházszövetség XXXVI. Kongresszusának keretében a Sonarmed Kft. által szervezett Samsung Experience Day szimpóziumon, ahol „A mikrovaskuláris Doppler-képző (MV-Flow™) jelentősége a klinikai ultrahang-diagnosztikában” címmel tartott előadást.

■ 2024. május 9-11. között 16. alkalommal rendezték meg a Lélek Imre Emlékülést és Továbbképző Konferenciát Zalakaroson a Park Inn by Radisson Hotelben. Előadóink és előadások: *Girán Bettina*: „Biceps ín patológia; Vállfájdalom egyéb okai”, *Járay Ákos*: „Hasat vizsgálni mindenki tud!”, *Faluhelyi Nándor*: „CT / MR enterográfia és a virtualis colonoscopia vizsgálati protokollja. Intraluminalis kontrasztanyagok alkalmazása; Nézni vagy látni a mellkasban” és *Mátyás Csaba*: „Helyes UH-interpretáció a boldog intervenciók radiológusért”. Résztvevőként képviselték klinikánkat *Mohay Gabriella, Várady Edit, Németh Anita, Sztrikovics Szilárd* és *Lugosi Dávid*. A tudományos programokat a PTE, OKK szabadulósobájába színesítette.

■ 2024. május 16-án *Bencze Gábor* és *Friedszám Zsófia* „Emlőtumorok cryoablatioja” című munkaértekezleten vettek részt a Semmelweis Egyetem szervezésében.

■ 2024. május 17-én *Deáki Lilla, Wlasitsch-Nagy Zsófia* Szegeden, és *Gáspár Tamás* Debrecenben sikeres radiológiai szakvizsgát tett.

Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika

■ *Hajnal András, Herold Róbert, Osváth Péter, Simon Mária* és *Vörös Viktor* új könyve jelent meg „Gyakorlati pszichiátria” címmel a Medicina Kiadó gondozásában.

■ *Pethő Borbála* és munkatársai posztert mutatott be „Investigation of peripheral inflammatory biomarkers in association with suicide risk in major depression” címmel a 32. EPA Konferencián, amelyet Budapesten 2024. május 6-9. között tartottak.

Szívgyógyászati Klinika

■ A 2024. január 31. és február 2. között Pécsen megrendezett Tüdőgyógyászat Kötelező Szintentartó Tanfolyamon *Faludi Réka* előadást tartott „A pulmonalis artériás hypertonia kezelési lehetőségei és a tüdőbetegségekhez társult pulmonalis hypertonia” címmel.

■ 2024. január 25-27. között Keszthelyen rendezték meg a XVI. Szívelégtelenség Kongresszust. A rendezvényen *Faludi Réka* előadást tartott „Aritmogén jobb kamrai cardiomyopathia”, „ARNI: aktualitások és érdekességek a napi gyakorlatból”, valamint „A gyógyszeres terápia felépítésének kihívásai HFrEF-ben: fókuszban a káliumszint” címmel, és üléselnökként is szerepelt. *Hajdu Máté* „Peripartum cardiomyopathia: update” címmel tartott előadást. *Vilmányi Gábor* érdekes esetet mutatott be, „Familiáris bal kamra hipertrófia, pitvarfibrilláció, pacemaker-igény: mi áll a háttérben?” címmel.

■ 2024 márciusában *Cziráki Attila* tudományos közleményt közölt „Additional arguments against the correlation be-

tween blood glucose values and cellular metabolism” címmel a Journal of Metabolic Disorders and Diabetes folyóiratban.

■ 2024. március 22-23. között rendezték meg a XXII. Szekszárdi Kardiológiai Napokat. Az akut coronariaszindróma (ACS) szekcióban *Horváth Iván* „Az akut coronariaszindróma (ACS) diagnosztikája, prehospitális ellátása” címmel tartott előadást. Az „Endocarditis” szekcióban *Faludi Réka*, a szekció üléselnöke, „Az endocarditis profilaxisa, képalkotó diagnosztikája” címmel, míg *Hejje László* „Az endocarditis szívsebészeti kezelése” címmel tartott előadást, *Lénárd László* pedig esetet mutatott be.

■ 2024. március 28-án *Ajtay Bella* sikeresen védte meg „A fotopletizmográfia-alapú szívritmus-variabilitáselemzés és a pulzusérzékelési idő számítása különböző referenciapontonkon és belégzés/kilégzés arány mellett” című PhD-értékezését *Hejje László* témavezetésével.

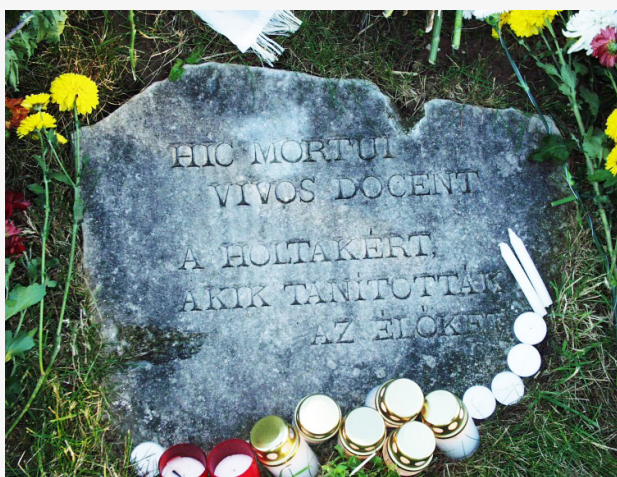
■ 2024. április 7-9. között rendezték az Európai Szívritmus Társaság éves tu-

dományos kongresszusát, melyen klinikánk egy klinikai esetbemutatással és öt absztraktelőadással képviseltette magát. A kongresszusi összefoglalót külön írásban olvashatják.

■ 2024. április 12-14. között rendezték az Ifjúsági Kardiológiai Napokat Szegeden, ahol *Kupó Péter* „Hirtelen szívhalál cardiomyopathiás betegekben” címmel tartott előadást.

■ A Magyar Tüdőgyógyász Társaság Allergológiai és Légzőspatológiai Szekciója szervezésében 2024. április 18-án online rendezték az „Obstruktív Szakmai Napot”, melynek során *Faludi Réka* előadást tartott „Szívügyünk az exacerbáció: cardiovascularis betegségek COPD-ben” címmel.

■ 2024. május 8-11. között rendezték Balatonfüreden a Magyar Kardiológusok Társaságának 2024. évi tudományos kongresszusát, melyen klinikánk munkatársai kilenc esetben töltötték be üléselnöki tisztséget 36 tudományos előadás megtartása mellett. A kongresszusi összefoglalót külön írásban olvashatják.

Az Anatómiai Intézet közleménye

Szinte minden orvos számára az egyik első, meghatározó egyetemi élmény az anatómia tanulása volt. Abban a kivételes helyzetben vagyunk Magyarországon, hogy az emberi test szerkezetének tanulása valódi testek boncolásával történhet. Így a valóságos helyzet ismerhető meg, ami életre szóló tapasztalatokat adhat.

Ez az oktatási forma az önkéntes tetemfelajánlások segítségével folyt eddig is, és a jövőben is csak így folyhat tovább. Sajnos azonban a közelmúltban jelentősen csökkent a felajánlások és a beérkezett holttestek száma is.

Szeretnénk arra kérni minden tisztelt klinikus Kollégát, hogy amennyiben a munkája keretein belül lehetséges, beteget és a betegek hozzátartozóinak körében hívja fel a figyelmet arra a lehetőségre, hogy felajánlásukkal egy végső szolgálatot tehetnek a hazai és különösen a pécsi egyetemi orvostudomány számára!

Információ és bővebb tájékoztató az Anatómiai Intézet honlapján érhető el:

TUDOMÁNYOS KÖZLEMÉNYEK

Int. J. Mol. Sci. 2024, 25(4), 2223; doi: 10.3390/ijms25042223.

Integrative epigenetic and molecular analysis reveals a novel promoter for a new isoform of the transcription factor TEAD4

Rashidiani S¹, Mamo G.¹, Farkas B.¹, Szabadi A.^{1,2}, Farkas B.^{3,4}, Uszakai V.³, Császár A.³, Brandt B.⁵, Kovács K.^{3,4}, Pap M.⁵, Rauch T.A.¹

¹Institute of Biochemistry and Medical Chemistry, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Department of Dentistry, Oral and Maxillofacial Surgery, Medical School, University of Pécs, Hungary. ³Department of Obstetrics and Gynecology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁴National Laboratory of Human Reproduction, University of Pécs, Hungary. ⁵Department of Medical Biology and Central Electron Microscope Laboratory, Medical School, University of Pécs, Hungary.

Abstract. TEAD4 is a transcription factor that plays a crucial role in the Hippo pathway by regulating the expression of genes related to proliferation and apoptosis. It is also involved in the maintenance and differentiation of the trophectoderm during pre- and post-implantation embryonic development. An alternative promoter for the TEAD4 gene was identified through epigenetic profile analysis, and a new transcript from the intronic region of TEAD4 was discovered using the 5'RACE method. The transcript of the novel promoter encodes a TEAD4 isoform (TEAD4-ΔN) that lacks the DNA-binding domain but retains the C-terminal protein–protein interaction domain. Gene expression studies, including end-point PCR and Western blotting, showed that full-length TEAD4 was present in all investigated tissues. However, TEAD4-ΔN was only detectable in certain cell types. The TEAD4-ΔN promoter is conserved throughout evolution and demonstrates transcriptional activity in transient-expression experiments. Our study reveals that TEAD4 interacts with the alternative promoter and increases the expression of the truncated isoform. DNA methylation plays a crucial function in the restricted expression of the TEAD4-ΔN isoform in specific tissues, including the umbilical cord and the placenta. The data presented indicate that the DNA-methylation status of the TEAD4-ΔN promoter plays a critical role in regulating organ size, cancer development, and placenta differentiation.

♦ ♦ ♦

Curr Opin Pharmacol. 2024 Jan 29;75:102432. doi: 10.1016/j.coph.2024.102432.

Lipid raft disruption as an opportunity for peripheral analgesia

Nehr-Majoros A.K., Király Á., Helyes Z., Szőke É.

Department of Pharmacology and Pharmacotherapy, Medical School and Centre for Neuroscience, University of Pécs, Hungary; National Laboratory for Drug Research and Development, Budapest, Hungary; Hungarian Research Network, Chronic Pain Research Group, Pécs, Hungary.

Abstract. Chronic pain conditions are unmet medical needs, since the available drugs, opioids, non-steroidal anti-inflammatory/analgesic drugs and adjuvant analgesics do not provide satisfactory therapeutic effect in a great proportion of patients. Therefore, there is an urgent need to find novel targets and novel therapeutic approaches that differ from classical pharmacological receptor antagonism. Most ion channels and receptors involved in pain sensation and processing such as Transient Receptor Potential ion channels, opioid receptors, P2X purinoreceptors and neurokinin 1 receptor are located in the lipid raft regions of the plasma membrane. Targeting the membrane lipid composition and structure by sphingolipid or cholesterol depletion might open future perspectives for the therapy of chronic inflammatory, neuropathic or cancer pain, most importantly acting at the periphery.

♦ ♦ ♦

J Psychiatr Res. 2024 Jan 30;171:238–245. doi: 10.1016/j.jpsychires.2024.01.022

Patients with chronic bipolar disorder show impairments in interpreting literary fiction – A preliminary explorative study with the short story task

Herold M.¹, Kovács G.X.¹, Herold R.¹, Pótó Z.², Fekete J.D.³, Varga E.⁴, Hajnal A.¹, Csulak T.¹, Pethő B.¹, Hebling D.¹, Albert N.¹, Tényi T.¹

¹Department of Psychiatry and Psychotherapy, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Institute of Physiotherapy and Sport Sciences, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, Hungary. ³Department of Languages for Biomedical Purposes and Communication, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁴Department of Pediatrics, Medical School, University of Pécs, Hungary.

Abstract. *Introduction:* Theory of mind (ToM) is a crucial skill in navigating and functioning in the social world. Significant ToM impairment was consistently found in bipolar disorder; it can be both a state and trait marker of the disorder. However, most of the ToM tests are not sensitive enough to detect subtle individual differences, which would be necessary for an individualized treatment plan. The Short Story Task (SST) is a new way to sensitively assess individual differences in ToM

performance. The aim of the study was to test the feasibility of SST in patients with bipolar disorder. *Method:* 31 persons (11 male, 20 female) with bipolar I disorder and 31 healthy individuals (15 males and 16 females) as a control group were recruited. SST was used to evaluate ToM performance. The SST uses a Hemingway novel, in which the patient is presented with a realistic social situation, where the motivations of the characters and the underlying relationships of events are not explicitly described. *Results:* In the explicit mental state reasoning questions the CG ($M = 8.06$) had significantly higher ($p < 0.001$) scores than the persons with bipolar I disorder ($M = 5.03$). There was no ceiling effect for explicit ToM scores in either group. Participants in CG ($M = 8.03$) also significantly outperformed ($p = 0.006$) the BG participants ($M = 6.55$) in the comprehension questions. The spontaneous mental state inference question was performed equally ($M = 0.23$) in both groups. Group assignment ($t = -3.503$, $p < 0.001$), comprehension score ($t = 2.864$, $p = 0.006$), and spontaneous mentalization ($t = 2.846$, $p = 0.006$) significantly predicted the explicit ToM performance. *Conclusions:* Overall, we found that the Short Story Task is a promising tool for measuring ToM in patients with bipolar disorder without ceiling effect. Primarily explicit ToM was found to be deficient, which corresponds well with the ToM literature in bipolar disorder. Contrary to our hypothesis we could not detect impairment in spontaneous ToM and found that patients living with bipolar disorder also showed deficits in comprehension. The lack of assessment of neurocognitive skills is a significant limitation of the current study.

♦ ♦ ♦

Nutrient, 15(24):5135. 2023. doi: 10.3390/nu15245135.

Benefits and harms of edible vegetable oils and fats fortified with vitamins A and D as a public health intervention in the general population: a systematic review of interventions

Szabó É.^{1,2}, Csölle I.^{1,3,4}, Felső R.^{1,3,5}, Kuellenberg de Gaudry D.¹, Nyakundi P.N.^{4,6}, Ibrahim K.⁶, Metzendorf M.I.⁷, Ferenci T.^{8,9}, Lohner S.^{1,6}

¹Cochrane Hungary, Clinical Centre of the University of Pécs, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Department of Biochemistry and Medical Chemistry, Medical School, University of Pécs, Hungary. ³National Laboratory for Human Reproduction, University of Pécs, Hungary. ⁴Doctoral School of Health Sciences, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, Hungary. ⁵Genomics and Bioinformatics Core Facility, Szentágotthai Research Centre, University of Pécs, Hungary. ⁶Department of Public Health Medicine, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁷Institute of General Practice, Medical Faculty of the Heinrich-Heine-University Düsseldorf, Germany. ⁸Physiological Controls Research Center, Obuda University, Budapest, Hungary. ⁹Department of Statistics, Corvinus University of Budapest, Hungary.

Abstract. This systematic review aims to assess whether edible vegetable oils and fats fortified with vitamin A and/or D are effective and safe in improving vitamin intake and ameliorating deficiency states in the general population. In November 2022, we systematically searched MEDLINE, Cochrane CENTRAL, Scopus, Global Index Medicus, ClinicalTrials.gov, and WHOICTRP (International Clinical Trials Registry Platform) for randomized controlled trials (RCT) and non-randomized studies of interventions (NRSI) investigating the fortification of edible vegetable oils and fats with either vitamin A or vitamin D or both as compared to the same vegetable oils and/or fats without vitamin A and D fortification or no interventions, in the general population, without age restriction. We assessed the methodological quality of included RCTs using Cochrane's risk of bias tool 2.0 and of NRSIs using ROBINS-I tool. We performed random-effects meta-analysis and assessed certainty of evidence using GRADE. We included eight studies. Available evidence showed no significant effect of fortification with vitamin A on serum retinol levels (RCTs: MD 0.35 $\mu\text{mol/L}$, 95% CI -0.43 to 1.12 ; two trials; 514 participants; low-certainty evidence; CCTs: MD 0.31 $\mu\text{mol/L}$, 95% CI -0.18 to 0.80 ; two trials; 205 participants; very low-certainty evidence) and on subclinical vitamin A deficiency. Low-certainty evidence showed no effect of vitamin D fortification on serum 25-hydroxy vitamin D concentration (MD 6.59 nmol/L, 95% CI -6.89 to 20.07 ; one trial; 62 participants). In conclusion, vitamin A fortified vegetable oils and fats may result in little to no difference in serum retinol levels in general populations. The dose of vitamin A used in the trials may be safe but may not be sufficient to reduce subclinical vitamin A deficiency. Further, the evidence suggests that vitamin D fortification results in little to no difference in serum 25-hydroxy vitamin D concentration. Several aspects of providing fortified oils and fats to the general population as a public health intervention should be further investigated, including optimal fortification dose, effects on vitamin D deficiency and its clinical symptoms and potential adverse effects.

♦ ♦ ♦

Front Nutr. 11:1379772. 2024. doi: 10.3389/fnut.2024.1379772.

Trans isomeric fatty acids in human milk and their role in infant health and development

Hatem O.^{1,2}, Kaçar Ö.F.^{1,2}, Kaçar H.K.³, Szentpeteri J.L.⁴, Marosvölgyi T.⁵, Szabo E.²

¹Doctoral School of Health Sciences, Faculty of Health Sciences, University of Pécs, Hungary. ²Department of Biochemistry and Medical Chemistry, Medical School, University of Pécs, Hungary. ³Department of Nutrition and Dietetics, Faculty of Health Sciences, Amasya University, Amasya, Türkiye. ⁴Institute of Transdisciplinary Discoveries, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁵Institute of Bioanalysis, Medical School, University of Pécs, Hungary.

Abstract. It is well known that long chain polyunsaturated fatty acids (LCPUFAs) play an important role in neurodevelopment in the perinatal life. The most important source of these fatty acids is the diet, however, they can also be formed in the human body from their shorter chain precursors, the essential fatty acids. Since the WHO recommends exclusive breastfeeding for

the first six months after birth, the exclusive source of these fatty acids for breastfed infants is human milk, which can be influenced by the mother's diet. Unsaturated fatty acids can have either *cis* or *trans* configuration double bond in their chain with distinct physiological effects. *Cis* isomeric unsaturated fatty acids have several beneficial effects, while *trans* isomers are mostly detrimental, because of their similar structure to saturated fatty acids. *Trans* fatty acids (TFAs) can be further subdivided into industrial (iTFA) and ruminant-derived *trans* fatty acids (rTFA). However, the physiological effects of these two TFA subgroups may differ. In adults, dietary intake of iTFA has been linked to atherosclerosis, insulin resistance, obesity, chronic inflammation, and increased development of certain cancers, among other diseases. However, iTFAs can have a negative impact on health not only in adulthood but in childhood too. Results from previous studies have shown that iTFAs have a significant negative effect on LCPUFA levels in the blood of newborns and infants. In addition, iTFAs can affect the growth and development of infants, and animal studies suggest that they might even have lasting negative effects later in life. Since the only source of TFAs in the human body is the diet, the TFA content of breast milk may determine the TFA supply of breastfed infants and thus affect the levels of LCPUFAs important for neurodevelopment and the health of infants. In this review, we aim to provide an overview of the TFA content in human milk available in the literature and their potential effects on infant health and development.

♦ ♦ ♦

Cancers (Basel). 2024 Jan 17;16(2):397. doi: 10.3390/cancers16020397.

Emerging lipid targets in glioblastoma

Darwish A.¹, Pammer M.¹, Gallyas F.Jr.¹, Vigh L.², Balogi Z.¹, Juhász K.¹

¹Institute of Biochemistry and Medical Chemistry, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Institute of Biochemistry, HUN-REN Biological Research Center, Szeged, Hungary.

Abstract. GBM accounts for most of the fatal brain cancer cases, making it one of the deadliest tumor types. GBM is characterized by severe progression and poor prognosis with a short survival upon conventional chemo- and radiotherapy. In order to improve therapeutic efficiency, considerable efforts have been made to target various features of GBM. One of the targetable features of GBM is the rewired lipid metabolism that contributes to the tumor's aggressive growth and penetration into the surrounding brain tissue. Lipid reprogramming allows GBM to acquire survival, proliferation, and invasion benefits as well as supportive modulation of the tumor microenvironment. Several attempts have been made to find novel therapeutic approaches by exploiting the lipid metabolic reprogramming in GBM. In recent studies, various components of *de novo* lipogenesis, fatty acid oxidation, lipid uptake, and prostaglandin synthesis have been considered promising targets in GBM. Emerging data also suggest a significant role hence therapeutic potential of the endocannabinoid metabolic pathway in GBM. Here we review the lipid-related GBM characteristics in detail and highlight specific targets with their potential therapeutic use in novel antitumor approaches.

♦ ♦ ♦

J Gen Virol. 2024 Mar;105(3):001968. doi: 10.1099/jgv.0.001968.

Incidental finding of a human-like tusavirus in a lamb with lip lesions and fatal pneumonia

Davies H.¹, Dastjerdi A.¹, Everest D.¹, Floyd T.¹, Collins R.², McFadzean H.², Reuter G.³, Reichel R.⁴

¹Animal and Plant Health Agency (APHA)- Weybridge, Addlestone, Surrey, UK. ²APHA-Starcross, Staplake mount, Starcross, Exeter, Devon, UK. ³Department of Medical Microbiology and Immunology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁴APHA-Thirsk, Wests House, Station Road, Thirsk North, Yorkshire, UK.

Abstract. Tusaviruses in the genus *Protoparvovirus* of family *Parvoviridae* were first identified in a diarrhoeic Tunisian child in 2014. Thereafter, high prevalence of a genetically similar virus was demonstrated in faeces from caprine and ovine species in Hungary. Here, we describe an investigation into the cause of scabby lip lesions in a 6 month-old lamb, submitted from a farm experiencing weight loss and scouring in lambs in England. Transmission electron microscopy visualised small circular particles of 18 and 22 nm in diameter in lip lesions identified as tusavirus and flumine parvovirus by Next Generation Sequencing. Liver, kidney, lung, small intestine content and faeces were also strongly positive for the tusavirus DNA as well as 10% of faecal samples of the flock collected 2 months after the initial lip sampling. NS1 and VP1 amino acid sequences of this tusavirus displayed 99.5 and 92.89% identity to those of a human tusavirus, respectively. These amino acid identities were at 95.5 and 89.68% when compared to those of a goat tusavirus. Phylogenetic analysis of the NS1 and VP1 also grouped the virus in the genus *Protoparvovirus* and close to tusaviruses detected in human, ovine and caprine species. Wider surveillance of the virus indicated a broader geographical distribution for the virus in England. Histology of the lip tissue revealed localised areas of epidermal hyperplasia and hyperkeratosis affecting haired skin, with mild leucocyte infiltration of the subjacent dermis, but no changes to implicate virus involvement. Flumine parvovirus was concluded to be an environment contaminant. Broader studies in prevalence of these virus in UK sheep flocks and human population, animal models and experimental infections could provide insights into the pathogenesis of these novel viruses and their zoonotic potential.

♦ ♦ ♦

Human orf virus (family *Poxviridae*) infection following a lamb bite in Hungary

Németh C.¹, Boros Á.², Mészáros E.³, Gyömörei C.⁴, Ervin A.⁵, Pankovics P.², Reuter G.²

¹Department of Dermatology, Venereology and Oncodermatology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Department of Medical Microbiology and Immunology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ³Szent Rókus Hospital, Baja, Hungary. ⁴Department of Pathology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ⁵Department of Pathology, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary.

Abstract. Human orf disease (called ecthyma contagiosum or contagious/infectious pustular dermatitis in animals) was confirmed on the fingers of both hands of a 24-year-old female, after feeding diseased lambs with a nursing bottle in April 2023. In addition to skin symptoms, she had low-grade fever (37.6°C) and swollen lymph nodes in both axilla. The presence of orf virus (genus *Parapoxvirus*, family *Poxviridae*) was confirmed, and this strain, Baja/2023/HUN (OR372161-OR372163), was found to have >98% nucleotide sequence identity to sheep-origin orf viruses in four tested genome regions (ORF011/B2L, ORF019, ORF020/VIR, and ORF056). This is the first report of a human case of infection with the neglected zoonotic orf virus in Hungary.

♦ ♦ ♦

Infect Genet Evol. 2024 Jun;120:105585. doi: 10.1016/j.meegid.2024.105585. Epub 2024 Mar 18.

Co-infecting viruses of species *Bovine rhinitis B virus* (*Picornaviridae*) and *Bovine nidovirus 1* (*Tobaniviridae*) identified for the first time from a post-mortem respiratory sample of a sheep (*Ovis aries*) in Hungary

Tóth F.¹, Gáspár G.¹, Pankovics P.¹, Urbán P.², Herczeg R.², Albert M.³, Reuter G.¹, Boros Á.¹

¹Department of Medical Microbiology and Immunology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²János Szentágothai Research Centre of the University of Pécs, Bioinformatics Research Group, Genomics and Bioinformatics Core Facility, Hungary. ³Ceva Phylaxia Ltd. Budapest, Hungary.

Abstract. In this study, a picornavirus and a nidovirus were identified from a single available nasopharyngeal swab (NPS) sample of a freshly deceased sheep, as the only vertebrate viruses found with viral metagenomics and next-generation sequencing methods. The sample was originated from a mixed feedlot farm in Hungary where sheep and cattle were held together but in separate stalls. Most of the sheep had respiratory signs (coughing and increased respiratory effort) at the time of sampling. Other NPS were not, but additional enteric samples were collected from sheep ($n = 27$) and cattle ($n = 11$) of the same farm at that time. The complete/nearly complete genomes of the identified viruses were determined using RT-PCR and Nanopore (MinION-Flongle) / Dye-terminator sequencing techniques. The results of detailed genomic and phylogenetic analyses indicate that the identified picornavirus most likely belongs to a type 4 genotype of species *Bovine rhinitis B virus* (BRBV-4, OR885914) of genus *Aphthovirus*, family *Picornaviridae* while the ovine nidovirus (OvNV, OR885915) – as a novel variant – could belong to the recently created *Bovine nidovirus 1* (BoNV) species of genus *Bostovirus*, family *Tobaniviridae*. None of the identified viruses were detectable in the enteric samples using RT-PCR and generic screening primer pairs. Both viruses are well-known respiratory pathogens of cattle, but their presence was not demonstrated before in other animals, like sheep. Furthermore, neither BRBV-4 nor BoNVs were investigated in European cattle and/or sheep flocks, therefore it cannot be determined whether the presence of these viruses in sheep was a result of a single host species switch/spillover event or these viruses are circulating in not just cattle but sheep populations as well. Further studies required to investigate the spread of these viruses in Hungarian and European sheep and cattle populations and to identify their pathogenic potential in sheep.

♦ ♦ ♦

Arch Virol. 2024 Apr 17;169(5):100. doi: 10.1007/s00705-024-06034-2.

Detection and complete genome characterization of genogroup X (GX) sapovirus (family *Caliciviridae*) from golden jackal (*Canis aureus*) in Hungary

Balázs B.¹, Boros Á.¹, Pankovics P.¹, Nagy G.², Szekeres S.^{3,4}, Urbán P.⁵, Reuter G.¹

¹Department of Medical Microbiology and Immunology, Medical School, University of Pécs, Hungary. ²Department of Animal Physiology and Health, Hungarian University of Agriculture and Life Science, Kaposvár, Hungary. ³Department of Parasitology and Zoology, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary. ⁴HUN-REN-UVMB Climate Change: New Blood-Sucking Parasites and Vector-Borne Pathogens Research Group, Budapest, Hungary. ⁵Szentágothai Research Centre, Bioinformatics Research Group, Genomics and Bioinformatics Core Facility, University of Pécs, Hungary.

Abstract. In this study, a novel genotype of genogroup X (GX) sapovirus (family *Caliciviridae*) was detected in the small intestinal contents of a golden jackal (*Canis aureus*) in Hungary and characterised by viral metagenomics and next-generation sequencing techniques. The complete genome of the detected strain, GX/Dömsöd/DOCA-11/2020/HUN (PP105600), is 7,128 nt in length. The ORF1- and ORF2-encoded viral proteins (NSP, VP1, and VP2) have 98%, 95%, and 88% amino acid sequence identity to the corresponding proteins of genogroup GX sapoviruses from domestic pigs, but the nucleic

acid sequence identity values for their genes are significantly lower (83%, 77%, and 68%). During an RT-PCR-based epidemiological investigation of additional jackal and swine samples, no other GX strains were detected, but a GXI sapovirus strain, GXI/Tótfalu/WBTF-10/2012/HUN (PP105601), was identified in a faecal sample from a wild boar (*Sus scrofa*). We report the detection of members of two likely underdiagnosed groups of sapoviruses (GX and GXI) in a golden jackal and, serendipitously, in a wild boar in Europe.

♦ ♦ ♦

Cancers (Basel). 2024 Apr 29;16(9):1745. doi: 10.3390/cancers16091745.

Incident Cancer Risk in Patients with Incident Type 2 Diabetes Mellitus in Hungary (Part 1)

Abonyi-Tóth Z.^{1,2}, Rokszin G.¹, Fábíán I.^{1,2}, Kiss Z.³, Jermendy G.⁴, Kempler P.⁵, Lengyel C.³, Wittmann I.³, Molnár G.A.³, Sütő G.³

¹RxTarget Ltd., Szolnok, Hungary. ²Department of Biostatistics, University of Veterinary Medicine, Budapest, Hungary. ³Second Department of Medicine and Nephrology-Diabetes Centre, University of Pécs Medical School, Hungary. ⁴Department of Internal Medicine, Bajcsy-Zsilinszky Hospital, Budapest, Hungary. ⁵Department of Medicine and Oncology, Faculty of Medicine, Semmelweis University, Budapest, Hungary. ⁶Department of Internal Medicine, University of Szeged, Hungary.

Abstract. *Background:* Patients with type 2 diabetes mellitus (T2DM) are at higher risk of cancer but how these two diseases associate is still debated. The goal of this study was the assessment of the overall incidence of cancer among patients with newly diagnosed T2DM in Hungary. *Methods:* A nationwide, retrospective, longitudinal study was performed using a Hungarian database. After exclusion of cases of age < 18 years, with gestational diabetes, with polycystic ovary syndrome, and with type 1 and prevalent type 2 diabetes mellitus, the incident T2DM (approx. 50,000 cases yearly) and for comparison, the diabetes-free Hungarian adult population (approx. 7,000,000 cases yearly) was included in the study. The primary endpoints were the overall and site-specific incidence and annual percentage change of the incidence of cancer in both populations. *Results:* The overall incidence of cancer in patients amounted to 29.4/1000 and 6.6/1000 with or without T2DM, respectively, and the OR (95%CI) of cancer of the T2DM group was 4.32 (4.14-4.53), $p < 0.0001$. The risk of having cancer was age dependent. The incidence of cancer was declining in the non-diabetic but was unchanged in the T2DM population. The average lag time of diagnosing cancer after the detection of T2DM was 3.86 months. *Conclusions:* Incident T2DM is associated with a significantly higher overall risk of incident cancer, with a reverse correlation of age. Newly registered T2DM patients were suggested to be screened for cancer within 6 months.

♦ ♦ ♦

Med. Sci. Monit. 2024; May 18;30:e943705. doi: 10.12659/MSM.943705.

New computerized planning algorithm and clinical testing of optimized Nuss bar design for patients with pectus excavatum

Papp J.G.¹, Kiss Á.¹, Balogh K.², Kostyál L.³, Tóth I.⁴, Gáll T.⁵, Vajda P.⁶, Molnár T.F.⁷, Papp I.⁸, Szabó L.^{9,10}, Palotás Á.B.¹¹

¹Department of Pediatric Surgery, Traumatology and Burns, Borsod-Abaúj-Zemplén County Hospital and University Teaching Hospital (BKEOK), Miskolc, Hungary; ²Institute of Radiology, Borsod-Abaúj-Zemplén County Hospital and University Teaching Hospital (BKEOK), Miskolc, Hungary; ³Institute of Radiology, Borsod-Abaúj-Zemplén County Hospital and University Teaching Hospital (BKEOK), Miskolc, Hungary; ⁴Department of Thoracic Surgery, Borsod-Abaúj-Zemplén County Hospital and University Teaching Hospital (BKEOK), Miskolc, Hungary; ⁵Institute of Public Health and Epidemics, University of Debrecen Medical School, Hungary; ⁶Department of Pediatrics, Division of Pediatric Surgery, University of Pécs, Medical School, Hungary; ⁷Department of Operational Medicine, University of Pécs, Medical School, Hungary; ⁸Senior Software Developer, Budapest, Hungary; ⁹Department of Family Care Methodology, Semmelweis University, Budapest, Hungary; ¹⁰Heim Pál National Pediatric Institute, Budapest, Hungary; ¹¹Faculty of Materials and Chemical Engineering, University of Miskolc, Hungary.

Abstract. *Background:* Computer-aided design (CAD) has been used in the Nuss procedure to determine the bar length and shape. Despite computer aid, the shape and design remain quite intuitive. We tested a new algorithm to determine the optimal bar shape. *Material and methods:* The normal sterno-vertebral distance was defined on computed tomography (CT) scans of patients without pectus excavatum (PEx) at the same level where the deepest depression was found on CT scans of 97 patients with PEx. Four points were marked on the CT scan of 60 patients with PEx at the deepest deformity: P1: edge of the vertebra; P2: edge of the deformity; P3: the expected contact point of the bar and the rib; and P4: the expected end of the bar. The algorithm generated 3 circles upon these points, and the fusion of the arcs drew the line of the ideal bar. Corrected and normal sterno-vertebral distance values were compared with the Mann-Whitney U test. Ten bars were bent manually guided by a 1:1 printout of the designed bar and were implanted in 10 adolescents. *Results:* The shortest sterno-vertebral distance was 3 cm below the intermammary line in PEx patients. The normal mean sterno-vertebral distance at this level was 10.16±1.35 cm in non-PEx patients. The mean virtually corrected sterno-vertebral distance was 10.28±1.27 cm. No significant difference was found ($P=0.44$). The bars were seamless and were successfully implanted. No bar needed adjustment, the operation time

was shorter, and the patient satisfaction score was 9.4/10. *Conclusions:* With our new algorithm, an optimal Nuss bar can be designed.

♦ ♦ ♦

Materials and Design 237 (2024) 112616. <https://doi.org/10.1016/j.matdes.2023.112616>

Surface disinfection change the mechanical, structural and biological properties of flexible materials used for additive manufacturing of medical devices

Kardos K.¹, Told R.¹, Pentek A.¹, Sahai N.^{1,2}, Banfai K.³, Vizi A.⁴, Koltai A.⁵, Szabo P.⁶, Gurdan Z.⁷, Bovari-Biri J.³, Pongracz J.E.³, Telek E.⁴, Lukacs A.⁴, Maroti P.^{1,5}

¹3D Printing and Visualization Center, University of Pecs, ²Department of Biomedical Engineering, North Eastern Hill University, Shillong, Meghalaya, India, ³Department of Pharmaceutical Biotechnology, Faculty of Pharmacy, University of Pecs, ⁴Department of Biophysics, University of Pecs, Medical School, ⁵Medical Skills Education and Innovation Centre, Medical School, University of Pecs, ⁶Institute of Geography and Earth Sciences, University of Pecs, Faculty of Sciences, ⁷Department of Paediatric and Adolescent Dentistry, Medical School, University of Pecs.

Abstract. Additive manufacturing (AM) is a versatile technology with potential applications in healthcare and medical instruments, where surface disinfection or sterilization is essential. This study comprehensively the effect of commonly used cost-effective disinfectants, ethanol (70 V/V%) and chlorine solution on the mechanical and thermal properties of flexible 3D printed materials. The following materials were tested before and after a 5-cycle surface disinfection: Flexfill TPE 90A, Phytan Flex (TPU) for material extrusion, Flexible (resin), Elastic 50A (resin) for vat photopolymerization and Flexa Black (TPU) material for powder bed fusion technology. Mechanical tests included tensile, compression, Charpy impact, flex resistance and stress relaxation tests, as well as Shore A hardness and volume measurements. The structure was analyzed using scanning electron microscopy (SEM) and Raman spectroscopy. The cytotoxicity was assessed using a A549 cell viability assay. The results show that after disinfection, significant changes occurred mainly in the tensile and Shore A properties, such as the tensile strength of the disinfected Flexible (resin) materials was $3.44 \text{ MPa} \pm 0.51 \text{ MPa}$ (ethanol) and $2.62 \text{ MPa} \pm 0.31 \text{ MPa}$ compared to the native $2.02 \text{ MPa} \pm 0.24 \text{ MPa}$. Interestingly, the applied surface disinfectants can negatively affect biocompatibility. Medical devices have been designed and fabricated based on the findings. Our findings can serve as a guide to the potential applications of commonly used 3D printed flexible materials in the biomedical field.

♦ ♦ ♦

Gyermekgyógyászati Továbbképző Szemle XXVIII (5): 160-163. 2023

Nyomelemek hiánya gyermekkorban

Szabó É.

Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Absztrakt. A nyomelemhiányok bizonyos betegségekben illetve korcsoportokban nagyobb eséllyel alakulhatnak ki. Mivel a legtöbb nyomelem a különféle biokémiai folyamatokban szerepet játszó enzimek elengedhetetlen részét képezi, ezért a hiányállapotokra nem egy jól körülhatárolt tünet, hanem a tünetek széles spektruma jellemző. A nyomelemhiányok megelőzésére, illetve kezelésére az adott nyomelem szupplementációja, vagy az alapélelmiszerek egy vagy több nyomelemmel történő dúsítása világszerte bevett gyakorlat. Ez a cikk áttekintést ad a gyermekkorban leggyakrabban előforduló nyomelemhiányokról, a többszörös nyomelemhiányról, valamint a nyomelem-szupplementációk klinikai hatásairól a rendelkezésünkre álló bizonyítékok alapján.

Nagy sikert aratott a Biofizika Piknik

Az idei évben is nagy sikert aratott a hallgatók körében a PTE, ÁOK, Biofizikai Intézet által megrendezett, a kar által támogatott Biofizika Piknik.

Jótekonysági sütívásárunkkal a pécsi Gyermekgyógyászati Klinikának és a „Sürgi Kapitány” Dél-Dunántúli Gyermek-sürgősségi Ellátásáért Alapítványnak gyűjtöttünk.

Sürgi Kapitány Alapítvány:

Fotó: dr. Ujfalusi Zoltán

Fergeteges hangulatban nyerte a POTE a Medikus Kupát

Fantasztikusan küzdve, hatalmas szurkolói buzdítás közepette a PTE, ÁOK csapata nyerte a Medikus Kupát, melyet április 19-21. között rendeztek Debrecenben. Az orvostan-, fogorvostan- és gyógyszerészhallgatók, valamint az egészségtudományi karos diákok öt sportágban – röplabda, kosárlabda, labdarúgás, kézilabda és vízilabda – mérköztek meg. A vándorkupát a POTE csapata hozhatta haza, a pécsiek fergeteges hangulatban ünnepelték a sikert a cívisvárosban.

A Medikus Kupát 1972 óta rendezik meg minden évben, mely tavaly jubilált: 2023-ban az 50. alkalommal szervezték meg Budapesten a megmérettetést. A nagy múltú verseny vándorkupájáért évről évre közel 400 sportoló verseng, több ezer szurkoló közreműködésével. Idén először mindegyik sportágban indultak női és férfi kategóriában is mérkőzések. A legkiemelkedőbb eredményeket a vízilabda, kézilabda és röplabda sportágakban érték el a pécsi orvosok, férfi-női kategóriában egyaránt.

A háromnapos eseménysorozat első napján nyitóbuli várta a résztvevőket. A második napon már a reggeli órákban elkezdődtek a meccsek Debrecen sportsarnokaiban, amik egész késő délutánig tartottak, és mindegyik csapat mérkőzött mindenkivel. A szurkolók egyenpólóban, az adott egyetem színeiben jelentek meg, ezzel is kifejezve támogatásukat. A POTE szurkolói zöld színben, „Mindenki pécsi akar lenni” feliratú pólóban bíztatták a sportolókat, sok esetben zöld csillám- és bikafejtek kiséretében, utóbbi a pécsi orvosok szimbóluma. A vezérszurkolók a jól ismert jelmondatokkal buzdították a nézőket, mint például „Itt van Pécs,

POTE, ollé!” és a „Mindenki pécsi akar lenni!”, akik óriási zöld színű, POTE feliratos zászlókat lengettek a szurkolók felett. A második nap estéjén a Dzsúdó zenekar koncertjén kezdhették el a bemelegítést a medikusok, majd az igazi partihangulatot a Sun City Brass és Pixa hozta meg, akik hajnalig gondoskodtak a buliról.

A harmadik napon a továbbjutott csapatok mérköztek meg egymással végső küzdelmekben, délután pedig az eredményhirdetés következett. Az egy-egy sportágban elért helyezések és a különdíjak átadását az egyetemek cheerleader csapatainak fellépése színesítette, akik a végén meglepték a közönséget egy fantasztikus közös produkcióval, amelyre aznap készültek fel és állították össze a kompozíciót.

„Úgy gondolom, kellőképp gondoskodtunk a csapatszellem és a jó hangulat kialakulásáról, mi motiváltuk a legjobban és leghangosabban a sportolóinkat, hozzásegítve őket ezzel a győzelemhez” – mondta el kérdésünkre az egyik POTE-cheerleader. „Fergeteges volt a hangulat, szerintem biztosan mi, szurkolók is hozzájárultunk ahhoz, hogy ilyen kiválóan szerepelt a csapat. Ennyit még sosem kiabáltam, mint ott. Szuper volt a hangulat a bulikban is, jó érzés volt, hogy minden orvos is együtt volt, együtt ünnepelt” – tudtuk meg az egyik pécsi szurkolótól.

Összesített helyezések:

1. POTE
2. DOTE
3. SZOTE
4. SOTE

Szöveg és fotó: Kovács Hanga

Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Bajnokság

Május 11-12-én Veszprém adott otthont a Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Bajnokságnak, melyen atlétika sportágban egyéniben és csapatban is sikeresen szerepeltek a pécsi orvoskar hallgatói.

Eredményeik:

200 méteres síkfutás: *Molnár Nóra*, 4. évfolyamos általános orvostanhallgató – 7. hely

400 méteres gátfutás: *Nagy Imola*, 3. évfolyamos általános orvostanhallgató – 4. hely

4×100 méteres váltófutás: 3. hely – a váltó tagja volt: *Molnár Nóra*

4×400 méteres váltófutás: 3. hely – a váltó tagja volt: *Nagy Imola* 3. és *Jó Alíz*, 1. évfolyamos általános orvostanhallgatók

Az egyetemek közötti pontversenyben a PTE a 3. helyezést érte el a TF és az ELTE mögött. A csapat vezetője: *Hajduné dr. László Zita*, a PTE, ÁOK Testnevelés- és Mozgásközpontjának egyetemi adjunktusa.

Szeretettel gratulálunk!

A Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség kitüntette Lukács Gergelyt és Koloh Reginát

A Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség április 25-én a Sporttudományi és Testnevelési Egyetemen tartott éves közgyűlésén kitüntette Lukács Gergelyt, a PTE, ÁOK Testnevelés- és Mozgásközpontjának munkatársát és Koloh Reginát, a GYTK PhD-hallgatóját. Lukács Gergely *Elek Ilona Emlékérmét* kapott az egyetemi sport támogatásért, Koloh Regina pedig *Halassy Olivér Hallgatói Díjat* az egyetemi szabadidősportért végzett tevékenységért.

Koloh Regina 2018-ban nyert felvételt a PTE, GYTK-ra. A sport mindig is az élete része volt, kiskora óta űzi a labdarúgást. A PTE Sportiroda sportnagykövete, számos sportprogramra szervez hallgatókat a különböző karokról. A „Fuss a rákgyógyításért” jótékonsági futáson 2019 óta futónagykövet. 2023-ban másodikként ő toborozta a legtöbb futót, amiért díjat is kapott. A PTE, ÁOK női labdarúgócsapatának alapító tagja, számos verseny résztvevője (Medikus Kupák, PTE Női Futsal Kupák). Tanulmányaiiban is sikeres, ösztöndíjakat nyert, TDK-n, OTDK-n és számos konferencián adott elő. 2023-ban szerezte meg a diplomáját, azóta gyógyszerészként ösztöndíjas PhD-munkát végez a Farmakognózi Intézetben, és továbbra is folytatja munkáját az egyetemi sportéletben.

Lukács Gergely a 2017-ben Pécsen rendezett Medikus Kupa vízilabdatornájának főkoordinátoraként kezdte meg munkásságát az egyetemisták sportéletének szervezésében. A Magyar Vízilabda Szövetség Régió Ligájának elnökeként 2021-ben az általa vezetett testület alá került a vízilabda MEFOB szakmai koordinálása. Elévülhetetlen érdemei vannak abban, hogy a Covid-időszak után nemcsak újjáéledt a vízilabdás MEFOB, de 2023-ban rekordszámú – 16 csapattal induló – bajnokság lett belőle. Munkásságát dicséri az is, hogy az eddigi egyfordulós eseményből kétfordulós bajnokság lett, ami további versenyzési lehetőséget ad az egyetemista sportolóknak. Kitalálója és egyik megvalósítója volt a női vízilabdás MEFOB-nak is. Nagyszerű eredménye volt a kezdeményezésnek, hogy 2022-ben hat női csapat is részt vett az eseményen. Azon sportveze-

Fotó: dr. Karsai István

tők közé tartozik, akik a sportszakmai és edzői oldalon is kiemelkedő eredményeket érnek el: 2022-ben másodedzője volt a magyar ifjúsági válogatottnak, akik aranyérmet szereztek, és 2024-ben a felnőtt válogatottnak is másodedzője volt, akikkel részt vettek a zágrábi Európa Bajnokságon.

A MEFS 1907-ben, Európában elsőként, a világon másodikként megalapított egyetemi-főiskolai sportszövetség. Szervezi a Nemzetközi Egyetemi Sportszövetség (FISU) és az Európai Egyetemi Sportszövetség (EUSA) nemzetközi versenyein való magyar egyetemisták részvételét és a nemzetközi egyetemi sportesemények hazai rendezését, valamint a Magyar Egyetemi-Főiskolai Országos Bajnokságokat (MEFOB). A kettős életpályarendszer és az egyetemi élsportolói státusz országos szintű bevezetésével támogatja a felsőoktatásba kerülő élsportolókat, továbbá kiemelten kezeli az egyetemi szabadidősportot. A MEFS-nek összesen 35 felsőoktatási intézmény és 34 egyetemi sportegyesület, országos szinten 25 sportirodai hálózat segíti a munkáját, összesen 205 ezer hallgató és 40 ezer oktató, kutató és dolgozó érintettségével.

A kitüntetésekhez szeretettel gratulálunk!

Schweier Rita

Az elvetett orvosi eskü

Greg Montani képe a Pixabayról

Amikor a közbeszédben bírálják az orvosok munkáját, gyakran szemükre vetik, hogy nem követik a hippokratészi esküt. Már az is hiba, hogy általában nincs fogalmuk arról, mit is tartalmaz ez az esküszöveg, ennél nagyobb mulasztás azonban, hogy nem tudják: a magyar orvosok időtlen idők óta anélkül dolgoznak, hogy ehhez valaha is esküt tettek volna. Csekély kivételtől eltekintve ezt maguk az orvosok sem tudják, és természetesen a képzésüket végző orvosok sem.

A harmadéves orvostanhallgatók a belgyógyászatban lépnek be először a betegek közé. Az én csoportomban az első gyakorlat mindig azzal telt, hogy megbeszéltük: mi a hivatás és mi az eskü. Ez akkor, az ún. pártállami időkben nem volt éppen „polkorrekt”, bár a vélemény szabadság korlátozására ekkor még nem ezt a kifejezést használták. Remélem, ők még emlékeznek az elmondottakra.

MIRE VALÓ AZ ESKÜ?

Az emberi közösségek korán belátták, hogy egészséges működésükhöz szükségük van olyan igazságelemek ismeretére is, amivel csak egyes tagjaik rendelkeznek és azok gyengesége miatt nem lehetnek bizonyosak abban, hogy amit feltárnak, az valóban megfelel-e az igazságnak.

Az igazságelemek a múltra, jelenre, jövőre vonatkozhatnak. Ha egy gyilkosnak egyetlen tanúja volt; ha egy létfontosságú értékhez vezető veszélyes útnak egyetlen tudója van; akkor az ő vallomása alapján a bűnösön vagy egy ártatlanon fognak bosszút állni; az értéket az adott helyen megtalálják, vagy odavesznek. A jövőre vonatkozó dolgokban azonban mindenki csak a saját akarataról és cselekedetéről tud nyilatkozni, hiszen a raja kívül álló tényeket nem képes befolyásolni.

Ilyen helyzetekben segíthet az eskü, aminél jobb megoldást évezredek múltján sem sikerült kitalálni. Ennek során a nyilatkozó igazmondásának tanújaként egy magasabb hatalmat (az istenséget) hívja el, akitől átkot kér saját fejére (vagy valamilyen, számára rendkívül kedves dologra), ha hamisan esküdött vagy esküjét később megszegi. A közösség a visszaéléseket kizárni természetesen nem tudja. Ha megbizonyosodik róla, megbünteti, ellenkező esetben pedig az isteni igazságszolgáltatásra bízta. Erre látunk példát Arany János az V. László és A hamis tanú c. balladáiban.

AZ ESKÜ FOGALMA

Önként, szabad akarattal, ünnepélyes keretek közt tett kijelentés vagy ígéret (fogadalom), amelynek igaz volta bizonyítására *Istenre, mint állításunk tanújára hivatkozunk, s annak bosszúját hívjuk föl azon esetre, ha nem igazat szólnánk.* (A dőlt betűs rész a Czuczor–Fogarasi szótárból származik.)

A kényszer hatására vagy korlátozott döntésképességgel tett eskü érvénytelen. A felsőbb hatalom (Isten, istenek) mellőzése esetén csak kijelentésről vagy ígéretről (fogadalomról) beszélhetünk, ami a kétségek lehetőségét szélesre tárja.

Az ünnepélyes keretek kultúrkörönként változhatnak (ami nem zárja ki, hogy eskütételnél mindössze két személy legyen jelen). Hérodotosz a szkítáknál rendkívüli alkalmakra tartogatott különleges eskütételről számol be, melynek során az esküt tevők saját vérüket borba keverve itták meg. Magyar népünk ilyen vér-esküvel kezdte meg történelmének új fejezetét.

A magyar *eskü* szó az *es* tövből származik, mint az *esés* és az *eső*. A használatból már kikopott *esk* szó térdre hullást, térdelést jelentett (mint az *esd*). Valaha az esküt is mondták egyszerűen *es*-nek, vagy *esk*-nek. Ez arra utal, hogy voltak idők és helyek, amikor térden állva esküdtek.

Az eskü és a hamisságára vagy megszegésére meghívott átok annyira összekapcsolódott, hogy az Ószövetségi Szentírás gyakran ugyanazt a szót (’á-lá’) használta az esküre és az átokra, de például az angol oath az eskü mellett káromlást is jelent. A magyar *es*-nél is eszembe kell jusson az elesés, elbukás lehetősége.

Az ünnepélyesség követelménye magában foglalja azt is, hogy komolytalan, jelentéktelen dolgokban esküt tenni nem szabad: ezt a Tízparancsolatban a második is tiltja.

Az etikusok továbbá úgy tartják, hogy az eskünek belátással (megfontoltan), igaz dologban (megengedett és tisztességes ügyben) és igazmondással (mindenben igazat mondva) kell történnie.

AZ ESKÜ, MINT IMA

Miután az eskü Istent is bevonja a párbeszédbe és az ima nem más, mint párbeszéd Istennel, kijelenthetjük: az eskü is egy ima. Itt kell megjegyeznem: az eskü nem attól eskü, hogy szerepel

benne az „esküszöm” szó. Isten mellőzésével ez csak egy súlytalan szöveg.

Könnyen belátható, hogy akik Isten nélkül gondolják el az életüket, azok ilyen elköteleződésre, vagy „csacskaságokra” nem kaphatók. Ahogyan terjed az istentelenség a világban, úgy foglalják el az eskük helyét a fogadalmak. Del Medico Imre számol be 1946-os külügyminisztériumi élményéről: „a külügyben az lett a gyakorlat, hogy a szocdemek és a kommunisták, azaz e két párt tagjai szolgálati fogadalmat tettek, az összes többi pedig esküt. A két forma csak az első mondatban tért el egymástól: »Én ... esküszöm az élő Istenre«, vagy »Én ... becsületemre és lelkiismeretemre fogadom«.”

Már az is vitatható, hogy az esküt vevő ugyanolyan súlyúnak tekinti az illető becsületét és lelkiismeretét, mint Istent, de számomra nevetségessé válik az esküt tevő, aki elzárkózik a társadalomtól elvárt »esküszöm az élő Istenre« formulától. Vagy azért, mert a lelke mélyén tart a „Nem-Létezőtől”, vagy mert annyira megalapozottan következetesnek tartja magát, hogy ilyen „haszontalan számárságokra” nem hajlandó. Ha azután gyűrűt húz az ujjára, virágot tűz a gomblyukába és koccint a boros poharával, bizonyítja: mégsem annyira meggondolt az élete. Hiszen végül is ezek ugyanolyan hiábavalóságok, mint ateistának az Istenre hivatkozás.

AZ ORVOSI ESKÜ SZÜKSÉGESSÉGE

Hallgatolagos egyetértés van abban, hogy az orvosi tevékenységet csak az orvosi eskü letétele után lehet megkezdeni, ezt kötelező jogszabályt azonban eddig nem találtam. A társadalom az orvosnak olyan, valóban szó szerint életbevágó területeken ad felhatalmazást, amivel, ha méltatlan, könnyen visszaélhet és sok esetben vissza is él. A bűnüldözés és a Büntető Törvénykönyv ez ellen teljes biztosítékot nem ad, itt lehet segítség az orvosi eskü és az orvos magával hozott és fejlesztett erkölcsisége, valamint ennek nyomán működő lelkiismerete.

Az Egészségügyi Tudományos Tanács *Orvosetikai Kódexe*, amit 2023. július 11.-én a belügyminiszter is jóváhagyott, két helyen említi az esküt:

1. A Preambulumban: „...A hippokratészi etikai eszmerend-szer életelv, amit az orvos önként fogad el. Ezért valamennyi tevékenységének legmagasabb erkölcsi mércéje az orvosi eskü. Az orvosnak semmilyen más jellegű elkötelezettsége nem írhatja felül az abban vállaltakat, nem cselekedhet esküjével, és az abban foglalt etikai normákkal ellentétesen. ...”

2. Az Etikusi orvosi magatartás – életvégi állapotok fejezetben: „Az orvos gyógyításra és a beteg szenvedésének enyhítésére tett esküt és kapott felhatalmazást, és nem arra, hogy más ember életét kioltsa. Az orvos nem segédkezhet öngyilkosságban és nem segítheti betegét a halálba, még a beteg kérése vagy felhatalmazása esetén sem.

Az eskü szövegét azonban nem közli, arra utalást sem tesz.

Egy orvosi egyetem internetes honlapján zászlóként kellene lobogjon az általa elfogadott (ha van ilyen) orvosi eskünek a szövege, hiszen ez „valamennyi tevékenységének legmagasabb erkölcsi mércéje”. Ezzel szemben a hazai orvosi egyetemek mindegyikén csak körülményesen lehet megtudni, milyen fogadalommal bocsátják útjukra a hallgatóikat.

ORVOSI ESKÜ- ÉS FOGADALOMMINTÁK

Három gyönyörű orvosi esküszöveget ismerek: a hippokratészi mellett Moses Maimonidész imáját és az iszlám orvosetikai kódex esküjét. Mesterem, Jávör Tibor „A gyógyítás etikája” c.

könyvében (Golden Book Kiadó, 2003) mindhárom elolvasható. Mindegyik azzal kezdődik, hogy az Istent (isteneket) bevonja a cselekménybe.

- Hippokratész: „Esküszöm Apollónra, az orvosra és Aszklepioszra és Hügieiára és Panakeiára és az összes istenekre és istennőkre – tanukul híva őket – hogy meg fogom tartani képességem és szándékom szerint a következő esküt és írott kötelezvényt: ...”
- Maimonidész: „Mindenható Isten, aki ...”
- Iszlám eskü: „A magasztos Istenre esküszöm ...”

Hippokratész esküje az ókorban alig volt ismert. Búvápatként élt két évezreden át, amíg a skolasztika fel nem fedezte, hogy a benne rejlő pogány orvosi etika a természetes erkölcsi törvényekre támaszkodik és a kereszténységgel összhangba hozható. A hippokratészi és az iszlám eskü hangsúlyozottan előírja az emberi élet feltétlen védelmét. Maimonidész ugyan szóban ezt külön nem írja ki, de a szövegek környezetéből és abból a tényből, hogy a szerző egyszerre volt orvos és rabbi, tudhatjuk: ő sem gondolta másként. Az orvoslás fejlődésével természetesen egyes mondataikat át kell fogalmaznunk, az alapvető erkölcsi elveket azonban kár lenne sutba dobni. Mégis, részben az Isten kiküszöbölése céljából, részben az alapvető erkölcsi parancsok rejtett kikerülésére újabb és újabb fogadalmak születnek. Egy weboldalon (https://www.szakorvosi.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=194:eskue&catid=31:tajekoztato-anyagok&Itemid=130) olvasható a hippokratészi eskü mellett a négy hazai orvosegyetem, a Magyar Orvosi Kamara és a nemzetközi orvosi „eskü” szövege. A hippokratészi mellett valójában egyik sem eskü.

Érdemes lenne az így létrejött szövegeket görcső alá vonni és összehasonlítani, jelen írás keretei azonban ezt nem engedik meg. (Talán egy másik alkalommal.) Személyes érintettségem okán itt csak a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvosi Karának jelenlegi esküjét (valójában csak fogadalmát) idézem meg, abból is csak egy szempontot emelek ki.

„Én (...) fogadom, hogy orvosi hivatásom gyakorlásának első pillanatától kezdve életemet az emberiség szolgálatának szenteltem. A hozzám forduló betegeket a legjobb tudásom és tapasztalatom szerint gyógyítom. Embertársaimat egészségük megtartásában segítem. Tudásomnak és tapasztalatomnak megfelelő módszereket alkalmazok. Életveszély esetén azonnali segítséget nyújtok. A betegek és hozzátartozóik emberi méltóságát és jogait tiszteletben tartom. Bizalmukkal nem élek vissza, titkaikat nem fedem fel. Tisztelek minden emberi életet faji, nemzeti, vallási, politikai és szociális megkülönböztetés nélkül. Tőlem telhető erővel és tudással őrzöm az orvosi hivatás és az Alma Mater becsületét és nemes hagyományait. Tanítóimnak megadom az őket megillető tiszteletet. Minden erőmmel törekszem arra, hogy az orvostudomány legújabb eredményeit megismerve lássam el magasztos orvosi hivatásomat.”

Ez a szöveg előírja ugyan az emberi élet tiszteletét, de nem zárja ki a magzatelhajtást és az eutanáziának mondott emberölést, ha azt „kellő tisztelettel” végzik.

ELVETVE

Szándékosan választottam kétértelmű címet. Amikor a valóságos orvosi esküt oly sokan elvetik, én azért helyezem ide, hogy az arra hivatottakban kikeljen és termést hozzon.

Palka István

Mühl Diána, Csontos Csaba:

Az intenzív terápia gyakorlata

Medicina Könyvkiadó, 2024

Az elmúlt évtizedben a medicina tudására exponenciális növekedésének, az orvostechológia és informatika elképesztő fejlődésének vagyunk tanúi és részesei. Ez az intenzív betegellátás teljes spektrumát (diagnosztika, terápia, gyógyítás, ápolás) is érinti. Az életveszélyes állapotú beteg életének megmentése, az életfunkciók folyamatos ellenőrzése óriási kihívás, ami megalapozott orvosi szaktudást, elméleti és gyakorlati ismereteket és ehhez rendelt elhivatottságot követel.

Ez a könyv a tudásanyag és a gyakorlati ismeretek karbantartását, egy csokorba foglalását szolgálja, segítve a betegágy mellett gondolkodó orvos választását azokra a kérdésekre, melyek alapján meghozza a döntését, hogy a lehető legjobban javítsa a kritikus állapotban lévő beteg állapotát és gyógyulási esélyeit. A döntésekhez nagy mennyiségben rendelkezésre álló,

mért adatok (laboratóriumi, mikrobiológiai, monitoradatok, stb.) és a betegvizsgálattal észlelt, megfigyelt adatok, tünetek állnak rendelkezésre. Ezek integrált értékelése az orvos döntésének alapja. Nem egyszerű feladat az óriási adathalmazt összesítve értékelni, erre azonban ígéretes a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőség, ami ma már az intenzív terápia keretében is reális alternatívát jelent.

Ez a kötet személetformáló. A napjainkban elfogadott nemzetközi irányelvek és hazai tapasztalatok alapján összeállított vezérfonal, ami a korszerű betegellátás koncepciója szerint segíti az intenzív terápia, az „intenzív orvosi gyógyító kezelés” legfontosabb elemét, az egyénre szabott gyógyítást.

Az egyénre szabott, bizonyítékokon alapuló intenzív terápiát nemcsak az adott beteg orvosi leletei határozzák meg. Az intenzív betegellátás lényege a súlyos beteggel való intenzív törődés, ápolás, gondoskodás, ellátás – az angol terminológia szerint a „critical care”, ami integrált egységben van az intenzív terápiával, vagyis a gyógyító kezeléssel. Az orvostudomány olyan szakma, ami együttérzést, megértést és a legfontosabbat, empátiát igényel. A perszonalizált intenzív terápia akkor lesz valóban egyénre szabott, ha az orvos döntését a beteggel való kommuniká-

ció, az elhivatott személyes kapcsolat és humanizmus itatja át. Ezt azonban csak a betegágy mellett lehet megtanulni és alkalmazni, amiben a mesterséges intelligencia nem tud segítséget nyújtani. Az egyénre szabott intenzív terápia ugyanis nem egyenlő a „leletekhez” szabott orvoslással. Csak akkor lesz valóban gyógyító ereje, ha a tudományosan alátámasztott evidenciákkal és irányelvekkel együtt a beteg ember, minden adottságával együtt áll a gyógyító szándék fókuszában.

A medicina a gyógyítás művészete, amelyet semmilyen technológia nem pótolhat. Az orvosnak meg kell őriznie a humanizmus, az együttérzés, a könyörület különleges ajándékát, ami a betegek empátikus kezeléséhez, gondozásához elengedhetetlenül szükséges. Ennek megvalósításához igyekszik segítséget nyújtani ez a könyv. Erre emlékeztessen Hippokratész intelme: Az embert nézd, ne csak a betegségét!

Tekeres Miklós

A kötet pécsi szerzői

Dr. ALMÁSI Róbert egyetemi docens, AITI

Dr. BOGÁR Lajos egyetemi tanár, AITI

Dr. CSONTOS Csaba egyetemi tanár, AITI

Dr. EZER Erzsébet egyetemi adjunktus, AITI

Dr. HÁGENDORN Roland egyetemi adjunktus,
I. sz. Belgyógyászati Klinika

Dr. KANIZSAI Péter egyetemi docens,
Sürgősségi Orvostani Tanszék

Dr. KISS Rudolf klinikai szakorvos,
Szívgyógyászati Klinika

Dr. KISS Tamás egyetemi adjunktus, AITI

Dr. KÓNYI Attila egyetemi docens,
Szívgyógyászati Klinika

Dr. LOIBL Csaba egyetemi adjunktus, AITI

Dr. MÉREI Ákos egyetemi adjunktus, AITI

MOLNÁR Adrienne gyógytornász, AITI

Dr. MOLNÁR Tihamér egyetemi tanár, AITI

Dr. MÜHL Diána egyetemi tanár, AITI

Dr. NAGY Bálint egyetemi docens, AITI

Dr. NAGY Judit egyetemi adjunktus, AITI

Dr. NÉMETH Márton egyetemi tanársegéd, AITI

Dr. SÜTŐ Balázs egyetemi adjunktus, AITI

Dr. SZABÓ Péter egyetemi adjunktus, AITI

Dr. VÁMOS Zoltán egyetemi adjunktus, AITI

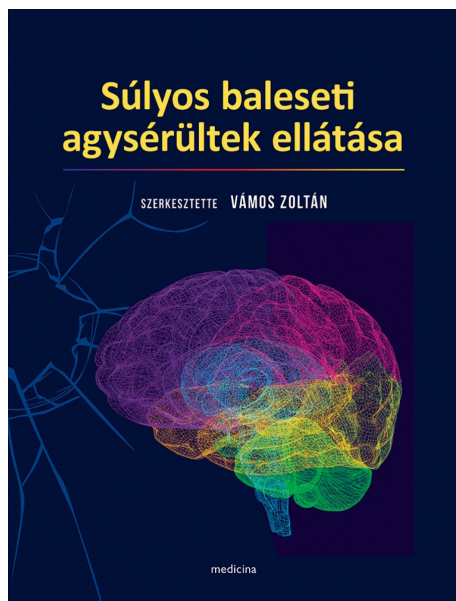
Bővebb információ:

Megjelent a

„Súlyos baleseti agysérültek ellátása” című kötet

Április 22-én került országos fogalmazásba a „Súlyos baleseti agysérültek ellátása” című kötet, ami online már április 18-tól elérhető a Medicina Könyvkiadó honlapján. Az országosan is egyedülálló szakmai kiadványban társszerzőként a pécsi orvoskar számos munkatársa, oktatója szerepel.

„A baleseti agysérültek ellátásában jelentős koncepcióváltás történt az elmúlt években. Ez nem pusztán a neuro-monitorozással kiegészült intenzív terápiás ellátást érinti, hanem a prehospitális kezeléstől (mentőellátástól) a neuro-rehabilitációig fogalmazódtak meg olyan terápiás konzekvenciák,

amelyek összefoglaló interpretálása és alkalmazása elkerülhetetlenné vált” – nyilatkozta a könyv szerkesztője és egyik szerzője, dr. Vámos Zoltán, a PTE, ÁOK Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetének egyetemi adjunktusa. Mint mondta, a kötet feladata, hogy a terület ma ismeretes részét fontosabb vonásaiban rögzítse, külön elemezve a csecsemő-, a gyermek- és a felnőttkor specifikumait. A könyv didaktikailag három nagy fejezetre tagolódik. Az első az elméleti ismertető (anatómia, élettan és kórélettan), amelyben a neuro-(pato)fiziológiai ismeretek mellett a sérülések során fellépő intracelluláris vonzások és taszítások hálóját is elemzik. Ezt követi a klinikai fejezet, ami a helyszíni betegellátástól az intenzív osztályig kíséri a sérültet. Hangsúlyt fektetnek az újszerű point-of-care medicina (például a véralvadásmanagement) lehetőségeire, a képi- és labordiagnosztikára, valamint a szofisztikált intenzív terápiára is (csecsemő-, gyermek- és felnőttkorban). A további fejezetek tárgyalják a rehabilitációval, az igazságüggyel kapcsolatos illetve a jogi és az oktatásmódszertani kérdéseket. A könyvbe bekerült a súlyos agysérültek filmművészeti megjelenése is.

„A szerkezeti és tartalmi tervezés fázisában szembesültem azzal, mennyire bonyolult kórélettani folyamatok kísérik ezt a sérülékeny betegcsoportot. Meggyőződésem, hogy a szerzők nemzetközi szinten is szakterületük jeles képviselői” – hangsúlyozta dr. Vámos Zoltán. A szakkönyv egyes fejezetei a laikusok számára is érthetőek, ám a kiadványt döntően azoknak a sürgősségi ellátással is foglalkozó szakorvosoknak, rezidenseknek, medikusoknak, illetve mentő-tiszteknek ajánlja a szerkesztő, akik szisztematikus, széles

körű áttekintésben szeretnék megérteni és elsajátítani ennek a sérülékeny betegcsoportnak a diagnosztikus és terápiás lehetőségeit.

Schweier Rita

A kötet pécsi szerzői

AMREIN Krisztina tudományos segédmunkatárs,
Idegsebészeti Klinika

Dr. BÁTAI István egyetemi tanár, AITI

Dr. BERTA Balázs klinikai szakorvos,
Idegsebészeti Klinika

Dr. CZEITER Endre tudományos főmunkatárs,
Idegsebészeti Klinika

Dr. DÓCZI Tamás akadémikus egyetemi tanár,
Idegsebészeti Klinika

Dr. EZER Erzsébet egyetemi adjunktus, AITI
FAZEKAS Bálint PhD-hallgató, Idegsebészeti Klinika

Dr. GARAMI András egyetemi docens,
Transzlációs Medicina Intézet

Dr. HOLLÓDY Katalin egyetemi tanár,
Gyermekgyógyászati Klinika

Dr. JANSZKY József egyetemi tanár, Neurológiai Klinika

Dr. JÓZSA Gergő egyetemi adjunktus,
Gyermekgyógyászati Klinika

Dr. KANIZSAI Péter egyetemi docens,
Sürgősségi Orvostani Tanszék

Dr. KISS István egyetemi tanár, Népegészségtani Intézet

Dr. KÖVESI Tamás egyetemi docens, AITI

Dr. KUNCZ Ádám c. egyetemi docens Idegsebészeti
Klinika

Dr. MARÓTI Péter egyetemi adjunktus, Orvosi
Népegészségtani Intézet

MOLNÁR Andrea klinikai szakoktató, AITI

Dr. MOLNÁR Tihamér egyetemi tanár, AITI

Dr. MÜHL Diána egyetemi tanár, AITI

Dr. NAGY Máté klinikai szakorvos, Idegsebészeti Klinika

Dr. RÓZSAI Barnabás egyetemi adjunktus,
Gyermekgyógyászati Klinika

Dr. STANKOVICS Levente klinikai orvos, Idegsebészeti
Klinika

Dr. SZENOHRADSZKI Katalin klinikai főorvos, AITI

Dr. TÉNYI Tamás egyetemi tanár, Pszichiátriai és
Pszichoterápiás Klinika

Dr. TOLDI János egyetemi tanársegéd, AITI

Dr. TÓTH Péter egyetemi adjunktus, Idegsebészeti Klinika

Dr. VAMOS Zoltán egyetemi adjunktus, AITI

Bővebb információ:

Tatabányai Zöldkönyvtár Konferencia

2024. április 22-én Tatabányán vettem részt az idei Zöldkönyvtár Konferencián, ahol a téma a zöldkönyvtári módszerek, szolgáltatások, környezettudatosítás volt. Idén először nemzetközivé szélesedett a találkozó, hiszen határon túli intézmények is képviseltették magukat.

Dél előtt két kiváló előadást hallgattunk meg: *Lányi András* humánökológus, valamint *Antal Miklós* ökológiai közgazdász prezentálásában. Külön izgalmas volt, hogy két teljesen eltérő generáció képviselője szerepelt egyazon témában. Nyilván az egyezőségek mellett voltak eltérések is, de mindketten a legnagyobb mértékben hangsúlyozták, hogy az ökológiai katasztrófa már bekövetkezett, a megoldás nem mindenkinek érdeke – hosszú távon persze, az lenne, de a mai haszon felülír mindent – a médiában hallható népszerű frázisok leginkább semmit mondó, takargató mellébeszélések, és amíg kizárólag anyagi haszonalapú rablógazdálkodást folytatunk, addig minden próbálkozás hiábavaló. Engem sok szempontból elszomorítottak a hallottak, hiszen ezekkel a dolgokkal igazából mindenki tisztában van, ugyanakkor meg is erősítettek abban, hogy van mit tenni, és kell is, még ha kis lépéseket is, még ha ellenállásba ütközünk is, ha sokszor reménytelennek tűnik is. Sajnos a kilátások globálisan nem túl jók.

Délután kerekasztal-beszélgetés keretében, a meghívott könyvtárak képviselői (Szekszárd, Óbuda, Gödöllő, Kis-kunfélegyháza, PTE Egyetemi Könyvtára, Tatabánya és a határon túlról: Székelyudvarhely, Révkomárom, Érsekújvár, Beregszász, Szabadka, Topolya, Eszék) mondták el, mit és hogyan tesz, tehet a könyvtár és a könyvtáros a zöld átállás érdekében. Elszomorító volt, hogy egyetlen könyvtár, Gödöllő említette: a fenntartóval jó a kapcsolat és mindenben támogatják őket, anyagilag is! Örömteli volt, hogy ennek ellenére mindenhol számos törekvés valósul meg folyamatosan, és a könyvtárak, könyvtárosok igyekeznek minden lehetőséget kihasználni, hogy tegyenek élőhelyünk és környezetünk megóvásáért. Személyesen meghatott, hogy minden hazai könyvtár képviselője hivatkozott rám, és az általam elmondottakra, mint pozitív példa, valamint, hogy a Magyar Könyvtárosok Egyesülete számára megküldött zöld ajánlásaimat *Istók Anna* külön említette és megköszönte. Ezekkel az ajánlásokkal, a többiekével együtt *Halász János* európai uniós ügyekért felelős referens hazánkat fogja képviselni Brüsszelben „A kulturális és kreatív szektorok zöld átállásáról szóló OMC-munkacsoport első ülésén” (OMC: Open Method of Coordination). Büszke vagyok arra, hogy ajánlásaimmal és munkámmal nemzetközi szinten segíthettem a hazai könyvtárak környezettudatos törekvéseit.

A konferencia kiváló hangulatban telt, örömmel üdvözlöttük azokat a kollégákat, akiket ritkán láthatunk annak ellenére, hogy folyamatosan szoros „zöld” kapcsolatban vagyunk. Külön öröm volt a határon túli kollégák jelenléte, és terveink szerint tovább bővítjük a nemzetközi zöld kapcsolatainkat, együttműködésünket. Fárasztó, hosszú, de eredményes nap volt. Végezetül megosztom Önökkel, amit a könyvtárakról, könyvtárosokról az ajánlásomban írtam, fogadjátok szeretettel:

A könyvtár nem csak oktatási, művelődési, kulturális intézmény, hanem a valóságban fenntartható, személyes kapcsolatokon alapuló közösségek alappillére. A könyvtári terek nem csak a könyvek tárolását és az olvasók kiszolgálását látják el, hanem otthont adnak a tanulásnak, a kikapcsolódásnak, a művelődésnek, biztonságos és egészséges környezetet biztosítanak a játékhöz, beszélgetéshez, munkához, tartalmas és értelmes egyéni és közös időtöltéshez. Egész közösséget szolgálnak ki minden olyan módon, amely nem ellentétes a hely szellemével, szellemiségével. A könyvtáros mindennek a lelke: összefogja, szervezi, működteti a közösséget, a programokat, megteremti a megfelelő környezetet, beszerzi, ismeri, rendszerezi és használatra bocsátja a szükséges eszközöket, hatalmas ismeret és tudásanyaggal rendelkezik, amelyet folyamatosan fejleszt, és mindezeket a közösség érdekében hasznosítja, képességeit – kiemelten az empátiát, a személyes tájékoztatást, a valós emberi kapcsolattartást – a közösség érdekében használja. A könyvtáros nem csak kiad vagy visszavesz egy könyvet. A könyvtáros egyben beszélgetőtárs, személyes ismerős, aki meghallgat, ha kell tapasztalataival segít, aki tanít, oktat, egy egész nemzet kultúráját képviseli, évezredek tudásanyagának letéteményese, aki eligazít a világ dolgaiban, megkeresi és megtalálja amire szükséged van, és teszi mindezt úgy, hogy minden tevékenysége érted és a közösségért van. A könyvtárban gyakran nem csak egy könyvet keresel, hanem a helyet, ahol otthon vagy és a könyvtárost, aki nem csak valaki, aki éppen ott van, hanem kedvesség, tudás, segítőkészség, megértés, ismerős, jóbarát. A könyvtár sokkal több, mint könyvek tára, és sohasem szabad lebecsülni a könyvtáros fontosságát. Ez a hely és szolgálat, amelynek értékét nem lehet és szabad pénzben mérni, mert azon bőven túlmutat. A magas kultúrájú, művelt nemzetet pontosan fel lehet mérni azáltal, hogy mennyit fordít könyvtáira, és azon, hogy ezeket nem anyagi hasznót hajtó szolgáltatónak tekint, hanem a szellemi, lelki és közösségi jólét alappilléreinek, amelyeket minden lehetőségével támogat.

Regele Tímea

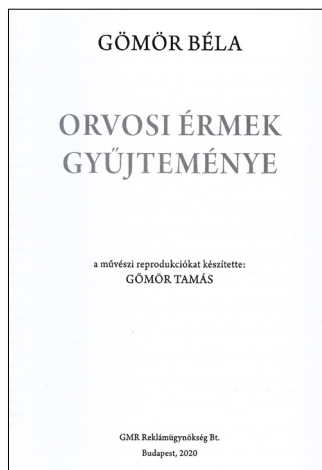
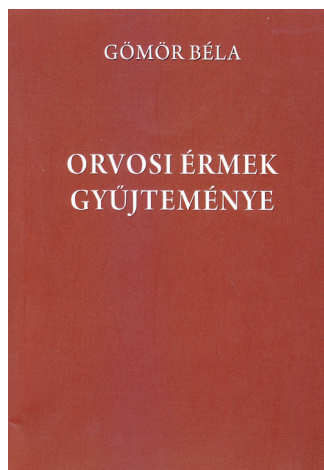
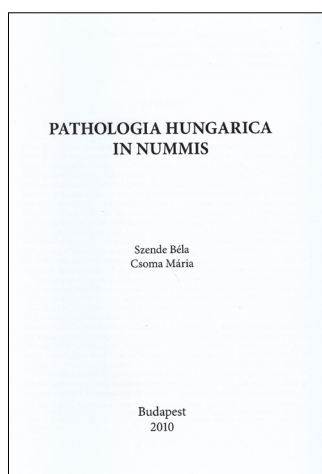
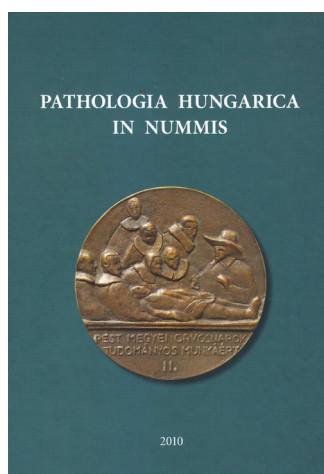
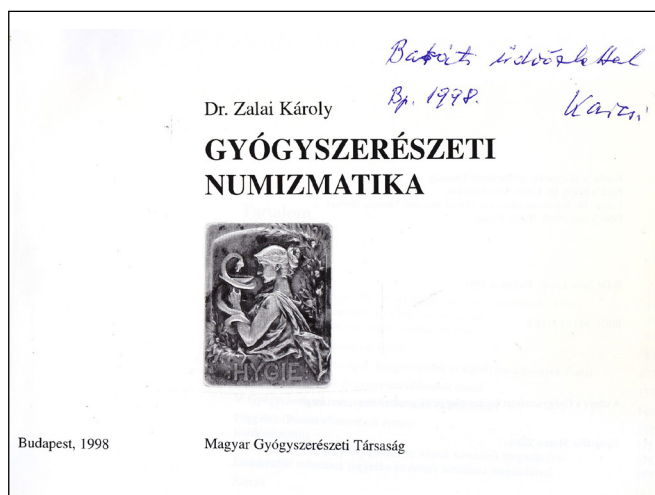
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

Határon innen - határon túl III. Zöldkönyvtári konferencia

József Attila Könyvtár, Tatabánya (Fő tér 2.)

Medicina in nummis II.

Soltra Elemér: 25 éves a Magyar Orvostörténelmi Társaság Numizmatikai Szakosztálya

Korábbi számunkban (Orvostörténelmi Társaság 2024. március-áprilisi számában – szerk.) már a cím jelentését és jelentőségét is ismertettük, ezért most csak a teljesség kedvéért további, immár speciális orvosi témákat közlő katalógusokat teszünk közzé.

Zalai Károly professzor itt látható könyvében a magyar gyógyszerészekről és gyógyszerészetéről készült érmekeket mutatja be. Köztük egy pécsi professzor, Cholnoky László érmét és egy, a kórházi gyógyszerészek által szervezett pécsi tanácskozás érmét, mely utóbbinak a hátoldalán a székesegyház látképe van.

Szende Béla patológus professzor és Csoma Mária muzeológus, a Semmelweis Orvostörténeli Múzeum éremtárának korábbi vezetője a magyar patológusok (kórboncnokok) és tanácskozásai érmeit foglalták össze a *Pathologia Hungarica in Nummis* című könyvükben, köztük pécsiekét is, nevezetesen Entz Béla, Kelényi Gábor és Romhányi György professzorokét, valamint egy Zsolnay ezüst érmét, melyet 1992-ben a Pécsen rendezett patológus találkozóra készítettek. Előlapján Gázi Kászmir pásza pécsi díszmestere látható.

Az „Orvosi érmek gyűjteménye” című kötetet, melyben 100 különböző orvosi vonatkozású érem található kiváló színes képeken is szemléltetve, a Pécsi Dénár hasábjain, 2021-ben a februári, 235. számban ismertettük részletesen. A szerző Gömör Béla budapesti reumatológus professzor. Pécsi vonatkozások a könyvben a Heim Pál, Kukán Ferenc és Jendrassik Loránd professzorokat bemutató érmek, valamint a pécsi I. sz. Belklinika 75 éves jubileumára készült, kétoldalas vert érem is.

Végül, némi – talán megbocsátható – önzés okán a könyvben ugyancsak szereplő, a Magyar Orvostörténelmi Társaság Numizmatikai Szakosztályának 25 éves, 2001-ben készült jubileumi érmét is bemutatjuk, amely Soltra Elemér pécsi művész alkotása. Hátlapján alul a két profilnézetű érmen az alapító, Varannai Gyula és az első elnök, Gyórfy István arcma van, míg ezek előtt legalul az akkori elnök, S T névjegyérme látható.

Megjelent a Pécsi Dénár 2024. március 1-i számában.

Kiss László: Cholnoky László

Bogár Livia: Jendrassik Loránd

Osváth Mária: Heim Pál

Süle Tamás

Új tárlat a pécsi bőrklinika történetéről és gyűjteményeiről

Március 20-án kiállítás nyílt a Pécsi Egyetem-történeti Gyűjteményben, ami az Erzsébet Tudományegyetem pozsonyi időszakától napjainkig dolgozza fel a bőrgyógyászati klinika történetét, bemutatja az igazgató professzorok munkásságát, a tudományos és oktató munkát, valamint a klinika épületeit.

Az Erzsébet Tudományegyetem Bőr- és Nemibeteg Klinikája 1924-ben a járóbeteg-ellátással kezdte meg a működését a volt

csapatkórház (volt „Honvéd Kórház”) épületében, 1925-től pedig már fekvőbetegeket is fogadott. A pécsi bőrgyógyászati klinika munkatársai az elmúlt 100 évben jelentős gyűjteményeket hoztak létre, amiket kutatásokhoz, illetve az egyetemi hallgatók oktatásában használtak. Ezek részét képezi egy különleges mulázsgyűjtemény is, amit eredetileg *Beck Soma*, a klinika egykori vezetője hozott létre, aki saját könyveinek az átengedésével alapította meg a klinika közel kétezer kötetes szakkönyvtárát.

„Kicsivel több, mint 100 éve költözött Pécsre a Pozsonyi Egyetem és annak különböző klinikái. Az anyag, amit itt a kollégák összegyűjtöttek, jól demonstrálja azt, hogy milyen gazdag múltja, és hagyománya van a 100 éves bőrgyógyászati klinikának” – mondta *dr. Tényi Tamás* professzor, a PTE, ÁOK dékánhelyettese, kiemelve, hogy a bőrgyógyászat nagyon fontos, elismert területe az orvostudománynak. A kiállítást *dr. Lengyel Zsuzsanna*, a PTE, KK Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikájának igazgatója mutatta be. Mint mondta, az elmúlt 100 évben nagy fejlődésen ment keresztül a bőrgyógyászat és az oktatáshoz használt eszközök is sokat változtak. Kiemelte, hogy a klinika nagyjából 160 darabos mulázsgyűjteménye valószínűleg az egyik legnagyobb a hazai egyetemi gyűjtemények között.

A tárlat december 15-ig tekinthető meg, azt követően a tervek szerint online, virtuális kiállításként lesz látható.

További fotók (UnivPécs):

Dermatológia a Történeti Gyűjtemények Osztályán

A bőrgyógyászat, vagy orvosszakmai nevén dermatológia az orvostudomány azon ága, amely a bőr megbetegedéseivel, azok tünet- és kóroktanával, illetve gyógykezelésével foglalkozik. Nos, ebből a témából rendezett sok látnivalót tartalmazó kiállítást a PTE, Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Történeti Gyűjtemények Osztálya (Pécs, Szepesy Ignác u. 3.) „A pécsi bőrgyógyászati klinika története és gyűjteményei” címmel, melyet 2024. március 20-án nyitottak meg a nagyközönség számára.

A kiállítást, amely december 15-ig tekinthető meg, *Dezső Krisztina* osztályvezető rendezte a Történeti Gyűjtemények munkatársai közreműködésével. A bemutatott tárgyak között a numizmatikát három érme képviseli. Nevezetesen a klinika alapításától az első három professzor portréját láthatjuk na-

gyon érdekes és szép „együttesben”, fából készült tokba foglalva, a falra függesztve. Időrendben *Beck Soma*, *Berde Károly* és *Melczér Miklós* professzorok érmeinek előoldala és hátlapjai is a képeinken látható. A Beck Soma-érem hátdoldala azért különösen is érdekes, mert a Bőrgyógyászati Klinika első pécsi székhelyét láthatjuk rajta, nevezetesen az 1890-ben épült, hajdani Cs. kir. Katonai Csapatkórházat a mai Kodály Zoltán úton, ahova 1924 decemberében költözhetett a klinika. (Mint tudhatjuk, ma már a klinika a hajdani Honvéd Kórház épületében, az Akác u. 1. szám alatt található.) A másik két érme hátlapján különböző, bőrgyógyászati szövettani kép látható. Mindhárom érme Füz Veronika szegedi éremművész alkotása.

Süle Tamás

Megjelent a Pécsi Dénár 2024. május 1-i számában.

Füz Veronika érmei: Beck Soma, Berde Károly, Melczér Miklós

Beck Soma

Berde Károly

Melczér Miklós

A pécsi bőrgyógyászati klinika története és gyűjteményei

Kiállítás a Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjteményben

Márciusban nyitott meg a Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény új kiállítása „A pécsi bőrgyógyászati klinika története és gyűjteményei” címmel. A tárlaton az Erzsébet Tudományegyetem (ETE) pozsonyi időszakától napjainkig ismerhetik meg a látogatók a bőrgyógyászati klinika történetét, az igazgató professzorok munkásságát, a tudományos és oktató munkát, a klinika épületeit. Az eltelt 100 évben jelentős gyűjteményeket hoztak létre a klinika munkatársai, melyet a kutatásokhoz és az egyetemi hallgatók oktatásában használtak. A klinika könyvtára és diatára mellett egy különleges mulázsgyűjtemény is létrejött. Az oktatási eszközök mellett mikroszkópok, fecskendők, vizsgáló és mérőeszközök darabjaiból is látható egy kis válogatás.

A kiállítás első egysége az Erzsébet Tudományegyetem időszakát mutatja be a négy klinikaigazgató professzor munkásságán keresztül. 1912-ben az Országgyűlés két új egyetem felállítását határozza el Debrecenben és Pozsonyban. A pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem Orvostudományi Karán 1918 szeptemberében kezdődött meg az oktatás. A bőrgyógyászati klinika az állami közkórház bőrgyógyászati osztályán kezdte meg működését Veress Ferenc vezetésével. Az orvostudományi kar 1919-ben Budapestre menekült át. A budapesti időszak alatt a klinika a Zita kórházban működött, vezetőjévé Beck Somát nevezték ki. Az 1921. évi XXV. törvénycikk a pozsonyi tudományegyetemet Pécsre helyezte, ahol 1923. október 14-én tartották meg az első tanévnyitó ünnepélyt. Az Erzsébet Tudományegyetem Bőr- és Nemibeteg Klinikája 1924-től a járóbeteg ellátással kezdte meg működését a volt csapatkórház épületében, 1925 tavaszától már fekvőbetegeket is tudtak fogadni. Beck Soma professzor állította fel a klinika mulázsgyűjteményét, a klinika könyvtárának alapját saját könyveinek átengedésével hozta létre. A klinika könyvtárának két világháború között megjelent szakkönyveiből is látható válogatás a kiállításban.

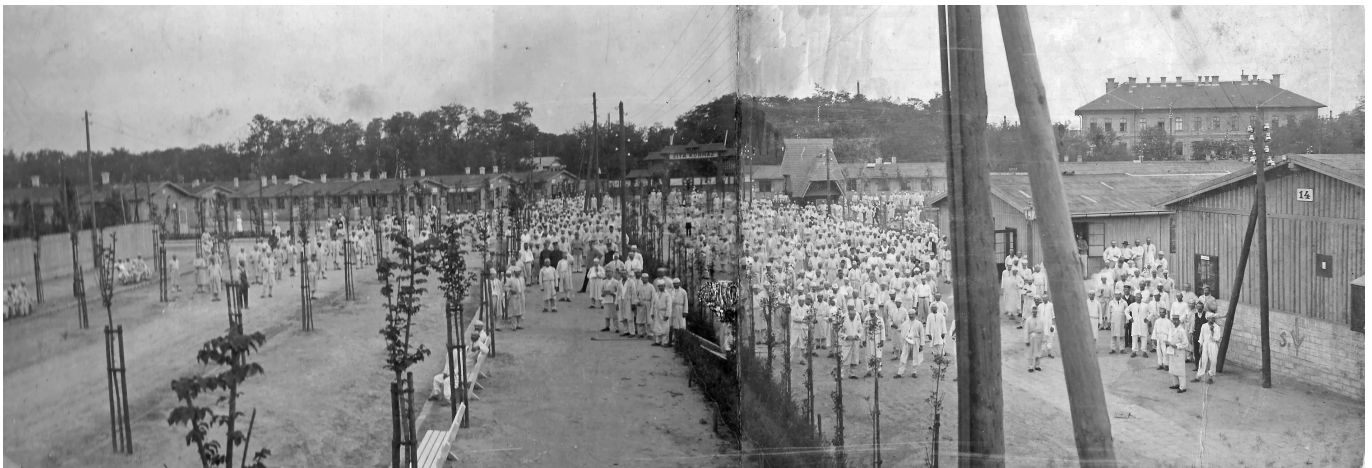
Az első vitrinben néhány különleges dokumentum is helyet kapott. Beck Soma részt vett az 1900-ban megrendezett párizsi nemzetközi dermatológus kongresszuson, erről egy fénykép tanúskodik, melyen Beck Soma a neves magyar

A pécsi bőrklinika épülete az 1920-as években

származású professzor, Kaposi Mór mellett látható. A budapesti évekről mesél a Zita kórház barakkjainak fényképfelvétele. Beck Soma különlenyomatai közül az első világháborús fagyási sérülésekről szóló tanulmánya olvasható, mellette kiállítva a tanulmányban is közölt fagyási sérült lábat bemutató mulázs. Beck Soma hirtelen, 1930-as halála után az orvostudományi kar szobrot állított az elhunyt professzor emlékének adózva. A Gecső Sándor által készített szobor mellett az átadó ünnepség meghívója és az elmondott beszédek tartalmazó füzet is tanulmányozható.

1930-tól Berde Károly professzor vette át a klinika vezetését, aki korábban Kolozsváron és Szegeden működött. 1939/40-es tanévben az Erzsébet Tudományegyetem orvostudományi dékáni tisztségét is betöltötte. Igazgatósága alatt bővítik az épületet és továbbfejleszti a demonstrációs gyűjteményeket, megkezdődik a betegek történeteinek fényképezése is. Pécsi időszakában, 1934-ben jelenik meg *Bőr- és nemibetegségek* című tankönyve. Ennek népszerűségét bizonyítja, hogy 1943-ban teljesen átdolgozva ismét megjelent a mű. Az új kiadás az előző évtized kutatási eredményeit, az újonnan kifejlesztett gyógyszereket, kezelési metódusokat is tartalmazza már. A Pécsi Egyetemtörténeti Gyűjtemény őrzi azokat az 1934-es kiadású tankönyveket, melyeket Berde Károly szétvágatott, majd négy külön kötetbe kötött be, közéjük üres lapokat fűzetett. Ezeket a lapokon jegyezte fel azokat az új kutatási

A Zita kórház barakkjai

Berde Károly professzor emlékérmé

eredményeket, melyeket beépített az átdolgozott tankönyvbe. A tárlóban kapott helyet másik jelentős műve, a *Magyar nép dermatológiája*, mely a népi gyógyászat és hiedelemvilág bőrbetegségeivel kapcsolatos ismereteit gyűjtötte csokorba. A megjelent kötet mellett a könyv írásához használt gyűjtőíveket is lehet tanulmányozni. Berde Károly ismeretlen művész által festett dékáni portréja mellett a 2001-ben *Fűz Veronika* által készített emlékérem is megtekinthető.

1940-től 1962-ig *Melczér Miklós* professzor vezette a klinikát. Nagy hangsúlyt helyezett a laboratórium fejlesztésére, ekkor elektronmikroszkópot is használtak már a kutatásokhoz. A demonstrációs gyűjteményt diákkal gyarapítja, a tanterem modernizálására sorkerült. Művei közül a legismertebbek *A IV. nyimbetegség*, a *Lymphogranuloma inguinale*, valamint *A bőr praecarcinomás folyamatai* című munkák, melyek helyet kaptak a vitrinben. Az egyetemi gyűjtemény Melczér Miklós több fotóalbumát is őrzi, melyekben a budapesti évektől egészen a pécsi klinikaigazgatói működéséig dokumentálják munkáját. Az 1955-ben összeállított albumot munkatársai készítették ajándékba a professzor számára: csoportképek mutatják be a klinika dolgozóit, vendégeit, a klinika épületét, a laboratóriumot, a könyvtárat. Az egyetlen korabeli kép, amelyen az eredeti helyén, a klinika tantermében elhelyezett mulázsgyűjtemény látható, szintén ennek az albumnak a része. De érdeklődésre tarthat számot Berde Károly és Melczér Miklós levelezésének néhány kiemelt darabja, vagy Melczér Miklós Kossuth-díjának adományozásakor, illetve 90. születésnapjára írott gratuláló táviratok, levelek.

A Pécsi Orvostudományi Egyetem időszakában 1962-től 20 éven át *Gróf Pál* professzor vezette az intézményt. 1965-ben felújítják az épületet, korszerűsítik a laboratóriumot, bővítik a fotólabort és a könyvtárat. Igazgatósága alatt indult meg az integrált, valamint a fogorvostan hallgatók bőrgyó-

A klinika tanterme háttérben a mulázsgyűjteménnyel az 1940-es években

gyászati oktatása. Az 1971-ben megjelent *Gyakorlati bőr- és nemigyógyászat* tankönyv több fejezetét Gróf professzor írta. *Tarai Teréz* Gróf Pált ábrázoló festményét a tárló felett helyezték el. 1982 és 1995 között *Schneider Imre* professzor vette át a klinika irányítását. Működése alatt indult meg az angol nyelvű képzés. Számos speciális ambulanciát állítottak fel a klinikán, valamint a melanoma malignum diagnosztikája és kezelése is a klinika feladatai közé került, 1986-ban lézerekészülékkel bővült az eszközpark. Több nemzetközi kongresszust tartottak az időszakban Pécsen, az 1995-ös dermatológiai konferenciára közel 100 résztvevő érkezett. A kiállításban a konferenciákra készített Zsolnay emléktárgyak, meghívók, programfüzetek, fényképek és diakatalógusok láthatók. 2005-ben jelent meg Schneider professzor és *Sebők Béla* könyve *Atopiás dermatitis* címmel. A tárlóban Schneider professzor MTA nivódija is kiállításra került.

1995–2004 között Farkas Beatrix professzor asszony több újítást vezetett be a klinikán: az egyetemen elsőként itt indult meg a számítógépes rendszer, kialakították a sejtenyésző laboratóriumot, az osztályokon megvalósult a specializálódás. 2001-ben újabb tankönyv készült, melynek Schneider és Farkas professzorok is társszerzői voltak. 2004-től több igazgató is váltotta egymást rövidebb vezetői megbízásokkal. 2013-tól 10 éven át *Gyulai Rolland* professzor vezette a klinikát. Az intézmény 2014-ben átköltözött a PTE Akác utcai telephelyére, amely jelentős változásokat hozott a klinika működésében. A tárlóban látható az az utolsó fényképfelvétel, mely a Kodály utcai épületnél készült a munkatársakról. A klinika épületeinek történetét egy külön tábló meséli el sok-sok fotóval. 2023-tól *Kádárné Lengyel Zsuzsanna* egyetemi docens vette át az intézmény vezetését mb. klinikaigazgatóként. Ma a klinika a Dél-Dunántúl első számú bőrgyógyászati központjaként a bőrbetegségek valamennyi típusának kezelésével foglalkozik.

A klinikán a gyógyítás és kutatás melletti harmadik fő feladat az orvostanhallgatók képzése. A kiállítás egy külön vitrint szentel a hallgatói életnek. A tárlóba az Erzsébet Tudományegyetem időszakának hallgatói portréi mellett lecke-könyvet és kórházi szolgálati könyvecskét is elhelyeztek. Az ETE és a POTE időszakából is látható egy-egy pályamű, melyet a bőrgyógyászati klinika pályatételére készítettek a hallgatók. A kiállítás több vitrinjében láthatóak az egyes korszakokban készített tanrendek, almanachok, melyek tájékoztatást nyújtottak a hallgatóknak a képzés helyszíneiről, illetve a meghirdetett előadásokról, gyakorlati órákról.

A klinika munkatársai 1964-ben, középen Melczér Miklós és Gróf Pál professzorok

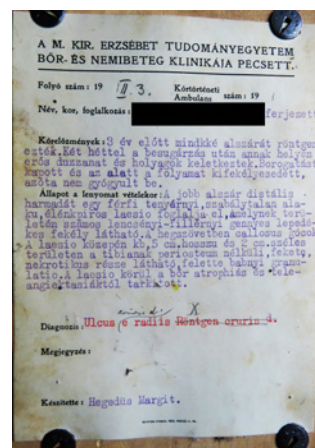

Leckekönyv az Erzsébet Tudományegyetem időszakából

A kiállítás leglátványosabb része a klinika mulázsgyűteménye. A dermato-venerológiai mulázások főként viaszból vagy mesterséges anyagokból készült anatómiai modellek, melyek segítették az orvosokat és az egyetemi hallgatókat abban, hogy jobban megismerjék a bőr- és nemi betegségek tüneteit, jellemzőit. Beck Soma már az Erzsébet Tudományegyetem budapesti időszakában használt szemléltetésre mulázásokat. 1923-tól *Hegedüs Margit* készítette a mulázásokat a pécsi klinikán nagy szakértelemmel. A mulázásokat üvegezett szekrényekben a klinika tantermében helyezték el. A gyűtemény kb. 560 darabból állt, ma 161 van meg ezekből a klinika folyosóján elhelyezett szekrényekben. A pécsi gyű-

Mulázs és a hozzá tartozó leírás a klinika gyűjteményéből

temény különlegessége, hogy a mulázatok hátulján részletes információkat helyeztek el: a készítés időpontja mellett a kórtörténeti, illetve ambuláns számot, a beteg nevét, életkorát, foglalkozását, a kórelőzményeket, a mintavételkor állapotot, a diagnózist és a készítő nevét.

A kiállítás 2024. december 15-ig tekinthető meg az Egyetemi Könyvtár és Tudásközpont Történeti Gyűjteményének Osztályán, Pécs, Szepesy Ignác utca 3. alatt, hétfőtől szombatig 8-16 óra között. PTE-polgároknak ingyenes a belépés.

Dezső Krisztina

Egyetemtörténeti állandó kiállítás

A PTE 2023-ban ünnepelte az Erzsébet Tudományegyetem Pécsre költözésének százéves évfordulóját. A centenáriumi programsorozat részeként megújult a Szepesy utcában található egyetemtörténeti állandó kiállítás. A kiállításban a középkori, 1367-ben alapított egyetemről a 21. századig mutatjuk be az egyetem és jogelőd intézményeinek történetét. Az új kiállítás tudományterületenként ismerteti az egyetemi karok történetét, az itt oktató professzorok munkásságát, a hallgatói életet, a tudományos munkát.

Az első teremben az 1367-ben alapított középkori egyetem emlékét idézzük fel. A helyi universitas létrejöttének körülményeit, fakultásait ismerheti meg a látogató. A második teremben az 1912-ben alapított pozsonyi Erzsébet Tudományegyetem dokumentumaiból válogatunk: egyetemi szabályzat, meghívók, az első beiratkozási könyv, illetve a pozsonyi épületek fotói láthatóak a tárlóban. A falon a korabeli egyetemi fejlesztési terv mellett az egyetem létrehozásában segítő *Zichy János* és *Apponyi Albert* portréja látható. A szemközti tárlóban az Erzsébet Tudományegyetem Sopronban működő Hittudományi Karának emlékeit mutatjuk be fotókon, kiadványokon, okleveleken keresztül. E terem második nagy egysége a jogi képzés történetét mutatja be az Erzsébet Tudományegyetem időszakától kezdve. A fali installációkon a kar története, illetve híres professzorok életrajza olvasható. A tárolókban három téma, csomópont alapján helyeztünk el dokumentumokat, könyveket, folyóiratokat és tárgyakat. Ezek a csomópontok: hallgatók, oktatók és tudományos tevékenység. A hallgatókkal kapcsolat-

ban megtekinthető például az Erzsébet Tudományegyetem időszakából a leckekönyv, diákigazolvány. A legérdekesebb rész az oktatókhoz köthető tárgyak. *Holub József* szemüvege és a hozzá tartozó tok, *Benedek Ferenc* hamutartója, *Ádám Antal* alkotmánybírói lánc. Megtekinthető az Erzsébet Tudományegyetem időszakából származó szavazóurna is. A tudományos tevékenységgel kapcsolatos tárlóban láthatóak a konferenciák programfüzetei, meghívók és absztraktfüzetek is. A Közgazdaságtudományi Kar több mint ötven éves történelmét bemutató tárlatrészen a látogatók megismerkedhetnek a fakultáson folyó oktató és tudományos munka mellett a diákélet eseményeivel is. A kiállításra kerülő tárgyak korabeli könyveket, dokumentumokat, fotókat, meghívókat, illetve kari ajándéktárgyakat is tartalmaznak. A látogatók a Rákóczi út 80. alatti főépület történetébe is bepillantást kapnak.

A harmadik teremben az orvos-, egészség- és gyógyszerésztudományi képzés illetve a hozzájuk kapcsolódó karok története elevenedik meg. Az orvostudományi kar az első között kezdte meg működését Pozsonyban. A Pécsre költözés után az város által átadott épületekben, a városban szétszórva működtek a klinikai egységek, a karok ma is több épületben működnek szerte a városban, melyet egy térképre vetítve lehet tanulmányozni. A tárlókban a különböző korszakok működési dokumentumai, meghívók, szigorlati jegyzőkönyvek, indexek, fényképek idézik fel az adott kor történetét. A terem közepén válogatás látható a kutatáshoz, oktatáshoz kapcsolódó műszerekből. Itt látható *Környey István* és *Szentágothai János* valamint a hallgatók által használt mikroszkópokból a válogatás, vagy az Élettani Intézet házilag készített műszere-

Az orvostörténeti kiállítás részlete

inek egy csoportja. Külön egységben látható a fogászati rendelő, valamint a fogászati oktatáshoz kapcsolódó dokumentumok, könyvek, demonstrációs eszközök kiállítása. Helyet kapott a teremben a 20. század elejéről származó ETRA röntgengép is. Az Egészségtudományi és Gyógyszerésztudományi Kar történetét is megismerhetik dokumentumok, érmek, plakettek, hallgatói emlékek alapján. Két tárlóban az egyetem nagynevű orvosprofesszorainak munkáiból, személyes tárgyaiból, kutatási anyagaiból, a hozzájuk kötődő érmekből, plakettekből látható nagyobb válogatás.

A negyedik teremben a bölcsész- és természettudományi területeket illetve a rájuk épülő tanárképzést jelenítettük meg. A terem bölcsészettudományi részén a könyvszekrényben a jelentősebb monográfiákat és folyóiratokat jelenítettük meg. A vitrinekben a régebbi és újabb tanrendek, valamint a nyelvtanulást segítő médiaeszközök láthatók a bakelitlemeztől a magnókazettáig. A természettudományi részen főként az oktatáshoz használt szemléltetőeszközöket helyeztük el, például elektrotechnikai modellt, növénypreparátumot, matematikai szemléltetőeszközt. A pécsi felsőoktatás minden korszakában jelen lévő tanárképzést pedagógiai témájú monográfiák, szakdolgozatok, emlékérmek és a gyakorlóiskolák tárgyai jelenítik meg. A teremben látható az egyetemi könyvtár, mint a kutatás színtere, bemutatva a különböző korszakok adottságait a

szakirodalom kereséséhez a cédlakatalógustól a mikrofilm-olvasóig. Itt állítottuk ki az oktatáshoz használt eszközöket a forgatható táblától kezdve a diavetítőtől az írásvetítőig.

Az ötödik, a Műszaki és Informatikai Kart és a Művészeti Kart bemutató teremben éles kontraszt figyelhető meg az előbbi által rendelkezésre bocsátott tárgyak, műszerek modern világa, valamint a képzőművészeti alkotások kifinomult hangulata között. A kiállítás tervezése során e különbséggel szerettük volna ábrázolni a PTE máig ható sokszínűségét. A Műszaki és Informatikai Kar valamennyi intézetéből láthatóak mérőeszközök, makettek, demonstrációs anyagok, a hallgatók által készített modellek. A táblákon a neves professzorok rövid életrajza mellett a kar életéből összeállított fotómontázs is látható. A Művészeti Karon született alkotások bemutatásán túl a kar Zeneművészeti Intézetének kiadványaiból, lemezeiből is válogatás látható. A folyósón az egyetem rektorait ábrázoló festmények mellett az Erzsébet Tudományegyetem idejében készült szobrokat helyeztünk el.

A kiállítás megtekinthető a PTE, ETK Történeti Gyűjtemények Osztályán, a Szepesy utca 3. alatt hétfőtől szombatiig, 8–16 óra között. PTE polgároknak ingyenes a belépés.

Dezső Krisztina

A bölcsészeti kiállítás bemutató terem

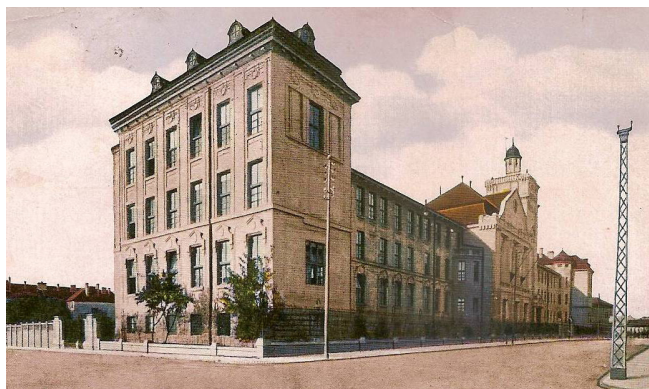
100 éve írták a pécsi egyetemről

100 éve, 1924. november 23-án a Dunántúl című napilap, amely 1911 és 1944 között jelent meg, hosszú cikkben méltatta a pécsi egyetemet, különös tekintettel az orvosi karra.

*Terjed a pécsi egyetem népszerűsége
Az összes klinikák működésben vannak*

Pécs, nov. 22. – A pécsi Erzsébet tudományegyetem orvosi fakultása alig néhány hete működik itt klinikáival, máris kezdi megérteni Pécs és környékének közönsége, mit nyert az egyetemen. A hallgatók körében elért népszerűségére csak egyetlen adatot sorolunk fel: a pécsi egyetem orvostanhallgatóinak száma 760. Ez a létszám közvetlenül Budapest után következik és már a megindulás pillanatában is felülmúlja a régebbi ideje működő szegedi és debreceni egyetemek orvostanövéndékeinek számát. De a közönség körében is mind nagyobb látogatottságnak örvend, amire vonatkozólag *Bakay Lajos dr.*, a pécsi egyetem kiváló sebészprofesszora a következőket volt szíves a Dunántúl munkatársának elmondani: – A betegek nemcsak Pécsről jelentkeznek, hanem Baranya vármegye legkülönbözőbb községeiből, sőt Szekszárd, Dombóvár, Szigetvár, Kaposvár és Barcs közönsége is mind nagyobb számban jön orvosi tanácsot és gyógyulást keresni Pécsre. Tehát már a megindulás első napjai azt mutatják, hogy a Dunántúl egész lakosságának szüksége volt egy itt létesülő új egyetemre, amely tanárainak kiváló tudása és klinikáinak modern felszerelése révén az orvostudományok igazi centruma lesz. – Ahogy annak idején Pozsonyból az egyetem rövid két év alatt kiterjesztette aktivitásának sugarait a Csallóközre, az egész Felvidékre, a Kárpátok koszorúján át Munkácsig, le a Dunántúlra, Szombathely vidékén át egészen a Muraközig, és úgy fog kiterjedni munkaköre Pécsről is az egész Dunántúlra. Pozsonyban Bécs közelsége miatt erős versenytársunk volt, mégis elhódítottuk még az Ausztriában fekvő Hainburgot is. Azelőtt a reggel 6 órai bécsi villamos egész kórházvonalat volt, tele felkötött karú, álló betegekkel, akik a bécsi egyetemre jártak ambulanciára és délre már ismét otthon lehettek. A pozsonyi egyetem fennállása idején ez megszűnt, sőt a pozsonyi klinikák közül egész kis szállók, penziók keletkeztek a két-három vagy több napos ambulanciára járó betegek elhelyezésére.

Ugyanezt várhatjuk Pécsen is, és az egyetem ilyen irányú hatásainak észleléséhez nincs szükség egy-másfél esztendei időtartamra. Már megindult a betegek ideözönlése. Vannak betegeink, akik megismerték az egyetemet Pozsonyban, és cseh megszállott területről ma eljönnek utána Pécsre is. Pécsen egyébként az összes klinikák megkezdtek működésüket. Minden klinikán egész napon át folyik a betegfelvétel és a reggeli órákban a szegény betegek részére történő rendelés. Az egyetem klinikáinak, valamint a közönséget érdeklő egyéb orvosi intézeteinek elhelyezése, vezetői és rendelő órái a következők: A régi városi közkórházban van a belgyógyászati klinika 150 ágygal. Külön pavilonnal rendelkezik a tüdőgümőkóros, valamint az egyéb fertőző betegségek részére. E pavilonjai is teljesen újjá vannak építve és berendezve. Vezetője *Angyán János dr.*, nyilvános rendes tanár, aki *Jendrassik* professzor tanítványa volt és halála után ideigle-

A pécsi Erzsébet Tudományegyetem központi épülete 1934 előtt

nesen egy évig az ő klinikáját is vezette. Betegfelvétel egész napon át. A szegény betegeknek rendelnek reggeli 8-9 óráig. A szemészeti klinika ugyancsak a városi közkórházban van 88 ágygal. Vezetője *Imre József dr.* nyilvános rendes tanár. Külön osztálya van a trachomás betegeknek. Épülete teljesen kész, berendezése még folyamatban van, de az ambulancia már megkezdte működését. Betegfelvétel egész napon át van. A szegények részére reggel 8-10 óráig rendelnek. Az elmekórtani klinika ugyancsak a régi közkórházban nyert elhelyezést az elmegógyintézet helyén. Felszerelése 150 ágyból áll. Igazgatója *Reiter Kamilló dr.* nyilvános rendes tanár, aki a nemrég elhunyt Moravcsik professzor első asszisztense volt. A bőrgyógyászati klinika a régi Attila utcai csapatkórházban létesült 110 ágygal. Igazgatója *Beck Soma dr.* nyilvános rendes tanár. Rendelések a kora reggeli órákban. A szülészeti és nőgyógyászati klinika a volt bábaképző intézetben nyert elhelyezést. Hozzá fertőző pavilont építettek a gennyes nőgyógyászati esetek számára. Igazgatója *Scipiades Elemér dr.*, aki *Tauffer* professzor tanítványa. 120 ágyra van berendezve. Szülő nőket a nap vagy az éjszakai bármely órájában felvesznek. Rendelő óra kora délelőtt van. A sebészeti klinika a Várady Antal utcában, a volt városi felső kereskedelmi iskola épületében van 120 ágygal. A hozzá épített szárny most van berendezés alatt, amely a baleseti sérültek számára készült. A klinika külön Röntgen laboratóriummal és a testegyenészeti betegek számára Zander-intézettel van felszerelve. Igazgatója *Bakay Lajos dr.* nyilvános rendes tanár. A betegfelvétel állandó, baleseti sérülteket éjszaka is bármikor rögtön kezelés alá vesznek.

A gyermekklinika a volt Juliáninternátus Ráth utcai épületében helyeződött el. Hozzá épült a külön fertőző pavilon, ahol diftéria, vörheny és hasonló betegségeket gyógykezelnek és van külön csecsemőosztálya is. Befogadóképessége 120 ágy. Igazgatója *Heim Pál dr.* nyilvános rendes tanár. A felsorolt két klinikán kívül a közönség rendelkezésére áll a központi Röntgen-laboratórium az egyetem központi épületében, a volt állami főreáliskola nyugati szárnyán. Vezetője *Rohrer László dr.* a fizika professzora. A közegészségtani intézet a régi szegényház épületében, a volt városi közkórház mellett kapott helyet. Vezetője *Fenyvessy Béla dr.* nyilvános rendes tanár. Mint általános higiéniai foglalkozó intézmény tökéletesen be van rendezve a talaj, ivóvíz, élelmiszerek vegyvizsgálatára, valamint az összes bakteriológiai és szerológiai vizsgálatokra. A gyógyszerintézet ezzel kap-

csolatosan ugyancsak a volt szegényház épületében nyert elhelyezést *Mansfeld Géza dr.*; egyetemi nyilvános rendes tanár vezetése alatt. A bonctani intézet a Dischka Győző utcában a volt városi tornacsarnokban van *Tóth Zsigmond dr.*; nyilvános rendes tanár vezetése alatt. Ugyanitt működik az *Entz Béla dr.*; nyilvános rendes tanár igazgatása alatt álló kórbonctani és törvényszéki bonctani intézet, ahol a rendőrségi és törvényszéki boncolásokat végzik. Az élettani intézet az egyetem központi épületében, a volt állami főreáliskolában van *Pekár Mihály dr.*; nyilvános rendes tanár, jelenlegi orvoskari dékán vezetése alatt. A pécsi egyetemen még ugyancsak az orvoskari intézetekhez van csatolva a fizikai intézet, amelynek *Rohrer László dr.*; nyilvános rendes tanár, és a kémiai intézet, amelynek *Zechmeister László dr.*; nyilvános rendkívüli tanár a vezetője. Mindkét intézet az egyetem központi épületében, a volt állami főreáliskolában helyeződött el.

Az írás nyomán igyekeztem összegyűjteni, kik kaptak 1924-ben orvosi diplomát, és utána hogyan alakult a pályájuk. 50 év múlva 1974-ben a POTE évkönyve 13 nevet sorol fel, akik a *M. kir. Erzsébet Tudományegyetem Orvostudományi Karán 1924-ben kaptak diplomát: dr. Barna Sándor; dr. Bánáti Árpád, dr. Berger Márton, dr. Gyepes László, dr. Jenő Andor, dr. Kellerman Géza, dr. Kertész Andor, dr. Kolozs Gergely dr. Lax Jenő, dr. Nagy Andor, dr. Nyíró Aladár, dr. Sebők Ernő és dr. Wunder László.* Ezt a névsort még kiegészíteném *dr. Wallerstein József* nevével, ő is 1924-ben diplomázott. Sajnos csak hatan: dr. Barna Sándor, dr. Bánáti Árpád, dr. Berger Márton, dr. Gyepes László, dr. Jenő Andor és dr. Nagy Andor jelent meg az ünnepi tanácsülésen és vett át aranydiplomát. Most következzen a rövid krónika, hogyan alakult a végzetek pályafutása. Forrásadatok híján mind a 14 életút nem volt felderíthető.

Dr. Barna Sándor, szakvizsga: belbetegségek. 1940-ben már Budapesten működött az V. kerületben, 1956-ban a főváros X. kerületi Egészségház Belgyógyászati Osztályának orvosa. Szakmai szervezeti tagság: Budapesti Orvosi Kamara (1940), kitüntetés: aranydiploma (1974) gyémántdiploma (1984).

Dr. Berger Márton (1898 – 1983. 09. 02.), 1926-ban Kiskunfélegyházán, 1933-ban Nagykanizsán volt főorvos. 1948-ban ismét Kiskunfélegyházán működött. Abban az évben november 28-án adták át a kiskunfélegyházi zsidó mártírok emlékére épített kegyhelyet, amelyet dr. Berger Márton vett át, mint az Emlékmű Bizottság elnöke – írta a Félegyházi Közlöny 1948. december 4-én. 1969-ben Kiskunfélegyháza körzeti orvosa, ahol a Munka Érdemrend arany fokozata elismerésben részesült.

Dr. Jenő Andor (1900-1992), 1930-ban Budapestem dolgozott, 1930. április 15-től újabb egy évre kapott segédorvosi kinevezést a székesfővárosi kórházakban. Az 1935-ből fennmaradt szakorvosi jegyzék szerint szülészeti-nőgyógyászatból szerzett szakképesítést. A háború után is a fővárosban működött, 1962-ben a Madách téri rendelőintézet orvosa. Az 1962. november 29-én rendezett tudományos ülésen is részt vett, mint felkért hozzászóló *dr. Pálos Lajos „Az onkológiai szemlélet tudatosítása a járóbeteg-ellátásban”* című előadásához. Az 1964. november 23-28. között megrendezett egészségügyi héten *„Az onkológia legújabb diagnosztikus és terápiás eredményei”* című előadásával vett

részt. A IX. kerületi rendelőintézet onkológus főorvosa lett, onnan ment nyugdíjba.

Dr. Kolozs Gergely 1958-ban Dunavecscén körzeti orvos, 1970-től a dunavecsei járás főorvosa. Kitüntetései: Munka Érdemrend arany fokozata, nyugdíj 1970-től.

Dr. Nyíró Aladár, szakvizsga: szülészeti-nőgyógyászat, főorvos Szombathelyen, 1953-56 között a Vas vármegyei TIT elnöke. Kitüntetései: Magyar Szabadság Érdemrend bronz fokozata (1957). 1975-ben hunyt el.

Dr. Wallerstein József (1899-1945), szakvizsga: gyermekgyógyászat, gyakornok a Gyermekklinikán 1927-től, majd tanársegéd ugyanott (1930-1936), emellett 1931-től a pécsi izr. elemi népiskola iskolaorvosa. 1937/38-as tanévtől a Központi Röntgen Intézet gyakornoka lett. A Majláth (ma Kossuth) téren, majd a Rákóczi úton volt a rendelője. 1940-ig a Gyermekklinikán tanársegéd. Valószínűsíthető, hogy Szegedre költözött, és onnan hurcolhatták el.

Dr. Wunder László a Scipiades Elemér vezette Szülészeti Klinikán volt gyakornok 1923. szeptember 1-től díjtalan, november 1-től 1926. augusztus 31-ig díjas gyakornok. Tisztséget vállalt a PEAC-ban mint számvizsgáló, tagja volt a Mecsek Egyesületnek.

A fentiekén túl 1924-ben szerzett orvosi oklevelet *dr. Bánáti Árpád, dr. Gyepes László és dr. Nagy Andor*, akik 1974-ben aranydiplomát vehettek át, de az ő sorsukról sajnos nem találtam forrásokat.

Források

Dunántúl, 1924. november (14. évfolyam, 269. szám) 1924. 11. 23.

A M. Kir. Erzsébet Tudományegyetem és irodalmi munkássága: az egyetem 25 éves fennállása alkalmából írta, szerkesztette és kiadta Szabó Pál, Pécs, 1940

Dunántúl, 1924. július (14. évfolyam, 148. szám) 1924. 07. 01.

Dunántúl, 1926. szeptember (16. évfolyam, 219. szám) 1926. 09. 28.

Kalotai László (szerk.): Pécs-Baranyai Címtár, 1930

Magyar Közlöny, 1969 (27. szám) 1969. 04. 14.

Budapesti Orvosi Újság, 1930. január-június (28. évfolyam, 15. szám) 1930. 04. 10.

Népegészségügy, 1935 (16. évfolyam, 20. szám) 1935. 10. 15.

Orvosi Hetilap, 1962. november (103. évfolyam, 44-47. szám) 1962. 11. 25.

Petőfi Népe, 1983. szeptember (38. évfolyam, 207. szám) 1983. 09. 02.

Egészségügyi Dolgozó, 1970 (14. évfolyam, 8. szám) 1970. 08. 01.

Vas Népe, 1975. április (20. évfolyam, 94. szám) 1975. 04. 23.

Vasi Szemle 2015 (69. évfolyam, 2. szám) 2015/2. szám

Vas Megye, 1950. július (6. évfolyam, 163. szám) 1950. 07. 16.

Magyar Közlöny, 1957 (134. szám) 1957. 12-19/134. szám

Szabolcsi Csilla könyvtáros
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

In memoriam Róth Erzsébet professzor asszony

Mély megrendüléssel búcsúzunk Dr. Róth Erzsébet professzor asszonytól, aki a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara hajdani Kísérletes Sebészeti, majd Sebészeti Oktató és Kutató Intézetének közel 50 évig volt munkatársa, 1995 és 2007 között vezetője.

Róth Erzsébet a Pécsi Orvostudományi Egyetemen 1966-ban szerzett általános orvosi diplomát „summa cum laude” minősítéssel. Diákköröskén 1964-ben került az intézetbe, ahol általános klinikai laboratóriumi szakvizsgát tett, majd 1982-ben a „Kísérletes vese-konzerválás strukturális és funkcionális következményei” című disszertációval az orvostudomány kandidátusa lett. Az 1980-as évektől a kardiológiai és szabadgyökös kutatási témában végzett vizsgálatai eredményeként 1994-ben sikeresen megvédte „A szívizom ischaemiás-reperfüziós károsodása: az alapkutatástól a klinikai gyakorlatig” című akadémiai doktori értekezését, majd habilitált és 1995-ben egyetemi tanárrá és intézetvezetővé nevezték ki. Fontos lépcsőfokot jelentett az intézet fejlődésében a vezetésével elnyert „Keringéspatológiai állapotok vizsgálata in vivo sebészeti modelleken és klinikai beteganyagban” című PhD-program, melyben összeségében több, mint 40 ösztöndíjas és a manuális szakmákban már szakvizsgával rendelkező egyéni felkészülő szerzett tudományos minősítést.

Róth professzor asszony vezető tisztséget töltött be számos tudományos társaságban, így elnöke volt a Magyar Sebész Társaság Kísérletes Szekciójának, a Magyar Kardiológus Társaság Experimentális Szekciójának, valamint örökös tiszteletbeli elnöke a Magyar Szabadgyök Kutató Társaságnak. Vezetésével számos kongresszust szervezett az intézet, melyek közül kiemelkedett az 1996 és 2010 között hat alkalommal megrendezett International Symposium of Myocardial Cytoprotection sorozat, melyet 2003-tól a kanadai székhelyű International Academy of Cardiovascular Research is támogatott.

Róth Erzsébet professzor asszony határozott elképzelésekkel rendelkező, tetterre kész, nyitott, rendkívül közvetlen és kommunikatív, de ugyanakkor tekintélyes és szigorú vezető is volt egyben. Nagyon szeretett személyes kontaktusban lenni az emberekkel. Fontos volt számára, hogy mindenki tudja, mi a feladata. Vallotta, hogy eredményt csak rendben, jó munkavégzéssel lehet elérni. Nagyon sok diákköröse volt, a diákköri konferenciák időszakát nagyon szerette. Az volt az elve, hogy minden egyes diákban rejlik valami, ami kiemel a társai közül. Ezt a valamit próbálta megtalálni és erősíteni mindenkiben. A fiatal generáció fejlődése érdekében kifejtett tevékenységét Mestertanári kitüntetéssel ismerték el. Eredményes intézetvezetői tevékenységét minden területen díjazták. Kapott Charles Simonyi kutatói ösztöndíjat, Széchenyi professzori ösztöndíjat. Átvethette a Magyar Sebészeti Emlékérmet, a kísérletes sebészet legrangosabb díját, a Petri Gábor Emlékérmet, a Matkovics Emlékérmet, a Magyar Felsőoktatásért Emlékplakettet, az Ipolyi Arnold Tudományfejlesztési Díjat, valamint az Award in Cardiovascular Science, Medicine and Surgery by: International Academy of Cardiovascular Sciences. Canada, Winnipeg díjat is.

Professzor asszony aktív szerepet játszott a kar életében, tagja volt a Doktori Tanácsnak, a Tudományos Bizottságnak, társelnöke volt a Sajtóbizottságnak, valamint 1998-2000 között a Pécsi Orvostudományi Egyetem főtitkári tisztségét is ellátta. Személyében az intézet emblematikus vezetőjét veszítettük el. Fájdalommal búcsúzunk tőle, emlékéit tisztelettel és szeretettel megőrizzük!

A hajdani Sebészeti Oktató és Kutató Intézet volt munkatársai nevében:

Dr. Lantos János, egyetemi docens

In memoriam Varga Levente

Varga Levente, a volt Kerpel-Fronius Ödön Gyermekkorház gyermekinfektológiai osztályának korábbi osztályvezető főorvosa életének 84 évében tragikus hirtelenséggel elhunyt.

1964-ben szerzett diplomát és azóta dolgozott a pécsi Gyermekkorházban. A Szigetvári Kórház megépültekor 2 évig megbízott főorvosként segítette az indulás nehéz éveit. Az infektológia mellett érdeklődése hamar a lisztérzékenységekben szenvedő gyermekek ellátása irányába fordult, melynek elismert szakemberévé vált. Elkötelezettségére jellemző volt, hogy abban az időben, amikor gluténmentes élelmiszerek kereskedelmi forgalomban még nem voltak hozzáférhetőek, segítette az érintettek diétájának tervezését és megszervezte a cöliakiás gyermeket nevelő rászoruló családok számára a gluténmentes kenyérhez való ingyenes hozzájutást. Nyugdíjba vonulása után Szigetváron iskolaorvosként folytatta hivatását, ahol különös figyelmet fordított a túlsúlyos gyermekek gondozására, iskolai ivókutak telepítését szervezte, népszerűsítette és rendszeresen bonyolította az influenza védőoltásokat. Munkáját mindig a precizitás, segítőkészség és lelkiismeretesség jellemezte. Aktívan sportolt, úszott, túrázott. Barátai, ismerősei elkötelezett lokálpatriótaként, a komolyzene, a képzőművészetek értő rajongójaként tisztelték és szerették.

Emlékét kegyelettel megőrizzük!

